

VELIKA MANIFESTACIJA PRED KARLOVSKIM ZLETOM

TELESNA VZGOJA BOGATI ČLOVEKA

11 prelepih razglednic

Dolenjska turistična zveza je založila 11 zelo lepih barvnih razglednic, od katerih tri prikazujejo motive iz Novega mesta, ena iz Krškega, dve iz Sevnice, ena iz Mokric, ena iz Šmarjeških Toplic, dve iz gradu Otočec in ena iz Dolenjskih Toplic. Razglednice so izdelane v Italiji v nakladi 105.000 izvodov, za tisk pa je Dolenjska turistična zveza odprla 4.000.000 din. Uslugo s svetovno znano italijansko tvrdko, ki je motive posnela in razglednice izdelala, je posredovala Turistična štampa iz Beograda. Dolenjski turistični zvezi smo vsekakor lahko hvaležni, ker je zagotovila našemu področju iskano blago izredne kvalitete!

KOČEVJE: 720 ton premoga na dan

V kočevskem rudniku so aprila nakopali 17.280 ton premoga, to je 720 ton dnevno. Letos aprila so kočevski rudarji nakopali kar 2950 ton premoga več kot pred letom dni. V štirih mesecih so nakopali 60 ton premoga več kot v enakem obdobju lani, torej 64.920 ton.

TEKSTILANA: izvoz v naslednjih mesecih

Kočevska Tekstilana je v prvih štirih mesecih letos proizvedla 218.000 kvadratnih metrov volnenih tkanin iz mikrone preje in 127 ton volnene mikrone preje. V aprilu so prodali zelo veliko blaga, še enkrat več kot aprila lani. V tem času so dosegli 51,5 odstotka letnega plana. Čeprav aprila še niso nič izvažali, imajo sklenjenih več pogodb za izvoz v naslednjih mesecih.

ZALOG: umetna sušilnica

Opekarna v Zalogu je napolnila le dobila sredstva za umetno sušilnico. Uredili in preizkusili jo bodo do novembra. To bo velika pridobitev za opekarno, ker bo lahko podaljšala sezono od šestih na deset mesecev.

Malodane 5000 gledalcev in 4000 nastopajočih se je v nedeljo ob 15. uri zbralo na novomeškem stadionu bratstva in enotnosti na veliki manifestaciji telesne vzgoje; na največji prireditvi športnega značaja, ki smo jo videli v Novem mestu po zletu 1960: na generaliki za letošnji VIII. Zlet bratstva in enotnosti, ki bo v Karlovcu. Mladina iz štirih občin: Novega mesta, Trebnjega, Črnomlja in Metlike je pripravila obsežen in raznoter program, v katerem so nastopili vsi, od najmlajših pa do dijakov srednjih šol. Za ubran in slikovit nastop gre zahvala vsem učiteljem telesne vzgoje, še posebej pa glavnim organizatorjem nedeljskega nastopa: Milanu Smerduju, Jožetu Maliču, Ruži Kovačičevi, Nacetu Bukovcu in Jožetu Glonarju.

Slovesna otvoritev zleta

Po igranju himne, dviganju zastave in korakanju športnikov z zastavami je spregovoril predsednik ObS Novo me-

Jamarji bodo odkrili ploščo na Beceletovi jami

V nedeljo, 6. junija, bodo novomeški jamarji v sodelovanju z osnovno šolo na Otočcu odkrili spominsko ploščo na Beceletovi jami pri Zagradu. Dogodek bo posvečen spominu narodnega heroja Vinka Paderšiča-Batreje, ki je med NOB umrl v Beceletovi jami in 20. obletnici osvoboditve.

8-letni deček skočil z brzovlaka

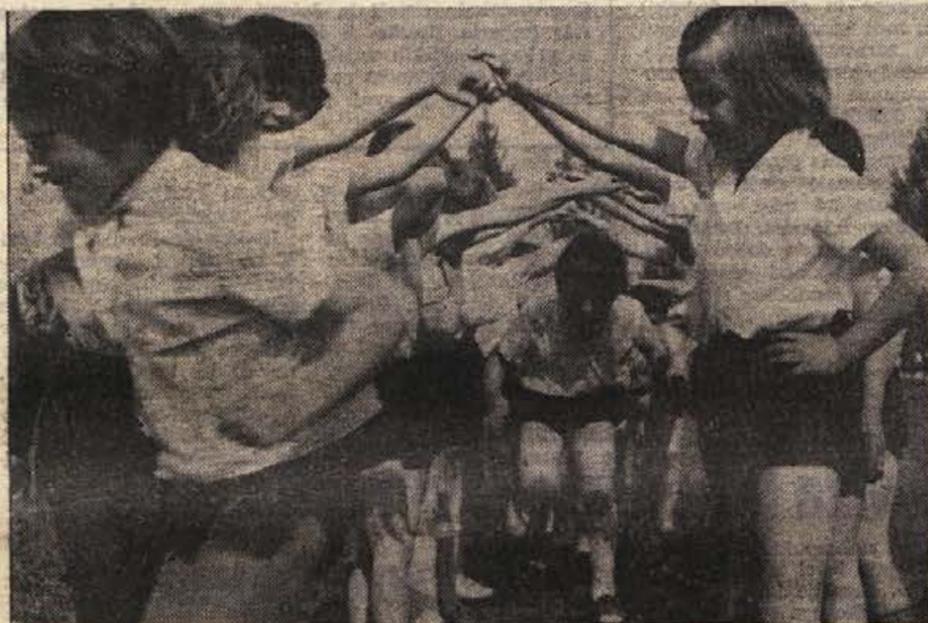
V brežiško bolnišnico so 28. maja popoldne pripeljali nezavestnega učenca Antona Zakška iz Spodnjega Starega grada. Deček je v osem letu in obiskuje osnovno šolo na Vidmu. Ko se je tisti dan vračal iz šole domov, je v Krškem pomotoma vstopil na brzovlak. Izstopiti bi moral na Libni in ker se vlak na tej postaji ni ustavil, je kar med vožnjo izskočil. Pri nesreči se je hudo poškodoval. Še vedno leži v bolnišnici.

sto Sergej Thorževskij in med drugim dejal: »Današnja medobčinska prireditve mladim sodi v vrsto praznovanj ob dnevu mladosti, 20-letnici osvoboditve in 600-letnici Novega mesta. Mladina štirih občin: Črnomlja, Metlike, Trebnjega in Novega mesta nam bo prikazala del svojih dosežkov s področja množičnega telesnovzgojnega udejstvovanja. Izredno število nastopajočih, okoli 4000, dovolj zgovorno priča o pomembnosti te manifestacije. Hkrati je današnja telovadna revija

ponoven dokaz in nadaljnji prispevek vse uspešnejšega medobčinskega sodelovanja naših sosednjih občin, ki se uveljavlja prav na vseh področjih družbenega življenja in dogajanja.

Kljub omejenim materialnim možnostim moramo dati telesni kulturi pri nas v bodoče še več poudarka ter jo obravnavati kot sestavni del celotnega družbenega razvoja, kot splošno potrebo sodobnega delovnega človeka, saj bogati človekovo osebnost, njegovo življenje in delo. Sistem

naše telesne kulture pa moramo nujno graditi prav na množični telesni vzgoji mladine, da jo vzljubi in osvoji za vse svoje življenje. Danes lahko dela z uspehom samo tisti, ki je izoblikovan kot vsestranska osebnost. Vzgoja pa je okvir, v katerem si mlad človek oblikuje svojo osebnost. V sklopu našega vzgojnega izobraževalnega sistema prav gotovo pripada telesni vzgoji kot svojstvenemu vzgojnemu področju posebno mesto, saj omogoča pridobitev (Nadaljevanje na 12. str.)

Sproščene igrice so bile točka najmlajših

Stoti rojstni dan

Včeraj, 2. junija, je Ivan Bevc iz Cerkelj 17 ob Krki praznoval redke življenjske jubileje — stoletnico. Ze 32 let upokojenemu cestarju, ki je popolnoma zdrav, ki zelo dobro vidi in le sliši bolj slabo, so čestitali predstavniki občinske skupščine, ObO SZDL in področni poslanec iz Brežic ter predstavniki Cestnega podjetja iz Novega mesta. Tovarišu Bevcu tokrat za izreden življenjski jubilej samo naše pristrčne čestitke, kaj več o njem pa bomo zapisali v prihodnji številki.

10 predsednikov na posvetu

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je sklical 31. maja v Novem mestu posvet predsednikov občinskih sindikalnih svetov iz občin Brežice, Črnomelj, Grosuplje, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje. Na posvetu so razpravljali o uresničevanju sklepov III. in IV. plenuma republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, zlasti pa o intenzifikaciji gospodarstva in nadaljnjem razvoju delavskega samoupravljanja v luči novih gospodarskih ukrepov.

PRED VIII. ZLETOM BRATSTVA IN ENOTNOSTI V KARLOVCU

Revolucionarna preteklost — zblíževanje v miru

Letošnji karlovški zlet bo še bolj utrdil bratstvo in enotnost sodelujočih. — Na prvem zletu 500 nastopajočih, na sedmem, ki je bil v Novem mestu, že skoraj 19.000. — Ne le športna prireditve, ampak tudi manifestacija mladine in vsega prebivalstva

krajine, Korduna, Like in Moslavine.

— Letošnji Zlet bo osmi po vrsti; za Veliko Kladuško, Slunjem, Cazinom, Vrgin mostom, Bihacem, Siskom in

Novim mestom bo letos Karlovac sprejel mladino letošnjega Zleta. Kakšni so nameni in iz katerih pobud je prišlo do Zleta bratstva in enotnosti?

»Ideja o organiziranju povojnih Zletov bratstva in enotnosti je vzkliła leta 1952, ko so se predstavniki tedanjih okrajev Cazin, Kladuša, Slunj, Vojnić in Vrgin most odločili, da bodo po vojnem in povojnem sodelovanju teh področij organizirali zlete. Moč in življenje zletov je potrjena iz leta v leto. Na prvem zletu je bilo okrog 500 udeležencev, v Novem mestu pa že 18.831! V Veliki Kladuši so se zbrali le telovadci in atleti, v Karlovcu pa bodo razen vseh vrst športnikov zastopani še ribiči, gasilci in drugi Zlet pa ni le športna prireditve, saj sodelujejo še folklorne skupine in pevci. Zlet je prava manifestacija ljudi, ki so se borili s puško v roki z ramó ob ramí, v miru pa njihova mladina širi misli ob bratstvu in enotnosti naših narodov!

— Pomen zleta za nastopajoče? — Da se mladina še bolj spozna, da spozna nove kraje, da se organizacijske izkušnje prenašajo iz mesta

v mesto in da je manifestacija mladine iz leta v leto bolj množična! Zleti so usmerjeni v razvijanje bratstva in izpolnjeni z akcijami za spoznavanje skupne NOB in socialistične revolucije naših narodov, hkrati pa so zleti pregled doseženih rezultatov v izgradnji naše domovine, saj razvijajo internacionalistično zavest in vodijo k skupnemu napredku narodov Jugoslavije.

— Kako se je Dolenjska pripravljala na letošnje osmo prireditve v Karlovcu?

— Priprave na to manifestacijo potekajo že vse leto. Predvsem šolska mladina se pripravlja na to srečanje, medtem ko bi morali več poudarka nameniti tudi delavski mladini. Izbirna tekmovalna in srečanja med društvi so bila le izbira najboljših, ki nas bodo zastopali v Karlovcu. Celotna letošnja športna dejavnost je bila namenjena slavju v Karlovcu in tudi označena z geslom osmega zleta in duhom bratstva ter enotnosti naših narodov.

Pridite na Jurjevanje!

6. junij ob 9. uri:

JURJEVANJE

Zeleni Jurij, Metliško kolo, Preloško kolo, Poljski svatbeni običaji, Viniško kolo, Adlešičko kolo, Tribuško kolo, Bojansko kolo, Črnomaljsko kolo.

Informacija: Prireditve bo v parku pri hotelu »LAHINJA«, v slabem vremenu pa v Domu ljudske prosvete v Črnomlju.

Turistični biro Črnomlje (tel. 76-011) sprejema naročila za organizacijo izletov turističnih skupin na Mirno goro, Topli vrh, Vinič in ostale kraje v Beli krajini; rezervira prenočišča in daje vsa pojasnila v zvezi s prireditvijo.

Pridite — Bela krajina vas bo pristrčno sprejela!

Turistično društvo in Občinski svet Zveze kulturno prosvetnih organizacij Črnomelj

VAS VABITA

na tradicionalno folklorno turistično prireditve

JURJEVANJE

v dneh 5. in 6. junija 1965 v Črnomlju.

SPORED: 3. junij ob 20. uri:

KRESOVANJE

vabljenje kresnic po mestu večer ob kresu z bogatim folklornim in glasbenim sporedom belokranjske veselice s semiško ohceto

Vreme

OD 3. DO 13. JUNIJA Močnejši dež z ohladitvijo okrog 4., 9. in 12. junija. Izboljšanje vremena 5. in 6. junija in zlasti okrog 13. junija. V ostalem nestalno s pogostnimi plohami Dr. V. M.

Nova prispevna stopnja

Na skupščini komunalne skupnosti socialnega zavarovanja ugotovljajo, da je treba bolj skrbeti za razširjeno reprodukcijo v zdravstvu — Ponekod še vedno primanjkuje zdravnikov — Do jeseni dolgoročni načrt razvoja zdravstvene mreže — Izpremenjena skupna stopnja prispevka

Skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Novo mesto je 28. maja pretresala več zadev. V poročilu o sklepanju pogodb z zdravstvenimi zavodi so ugotovili, da so bile le-te letos sklenjene do 10. februarja in da imajo zavodi na voljo dovolj sredstev za nemoteno osnovno dejavnost.

V zvezi s tem, ker je zadnja leta namenjenih vedno več sredstev tudi za razširjeno reprodukcijo v zdravstvu, je zavod za socialno zavarovanje letos namenil 144.000.000 za štipendiranje, gradnjo stanovanj in adaptacije zdravstvenih objektov. V razpravi so ugotovili, da je zelo kritično stanje zdravstvene mreže v Sentjerneju in na Vinici. V Sentjerneju imajo že zbranih za gradnjo nove zdravstvene postaje 67.000.000, manjka pa še 15.000.000 din, medtem ko bo na Vinici investitor občinska skupščina Ormoelj, ki bo za zdravstveno postajo postavila montažno hišo.

Ponekod zdravnikov še vedno močno primanjkuje, to pa je zlasti očitno v Sentjerneju (kjer je en zdravnik na 8.000 prebivalcev), v Straži, kjer ni veliko boljše, in tudi v trebanjski občini. Sprejeli so priporočilo, naj zdravstveni zavodi problem

kadrov čimprej rešijo, ker jim organi sklada za zdravstveno zavarovanje ne odrekajo sredstev za štipendije. Do letošnje jeseni bodo skupščini predložili dolgoročni načrt razvoja zdravstvene mreže, ki ga bodo pripravili zavod za zdravstveno varstvo in področne občinske skupščine. Ko bo tak načrt izdelan, bo zavod za socialno zavarovanje lažje usmerjal sredstva za naložbe v razvoj zdravstvene mreže.

Na zasedanju so razpravljali tudi o novi znižani skupni stopnji prispevka za socialno zavarovanje, ki velja od 1. junija letos. Doslej je znašal prispevek 24,5 odst. od osebnih dohodkov, odslej pa bo znižan na 23,5 odst. Ta prispevek se deli med republiško skupščino socialnega zavarovanja (za dolgoročno zavarovanje: invalidnine, pokojnine in otroški dodatki) in med komunalne skupnosti za zdravstveno zavarovanje. Sklad zdravstvenega zavarovanja ne bo prikrajšan, ker je dosedanja delitev med republiko in komunalnimi skupnostmi povečana, tako da dobivajo slednje odslej namesto 8,5 odst. tega prispevka, 9,3 odst. Delitev je izpremenjena v dobro komunalni skupnosti zategadelj, ker si je republiška skupnost že ustvarila zadostne rezerve.

Ameriškega industrijalca Cyrusa Eatonu niso verjeli. Ameriški veleposlanik v Moskvi je Belci hiši povedal, da stvari niso take in da so sovjetski premier Kosigin ni nič takega povedal, kar pripoveduje Eaton. Tako je bil Eaton prisiljen objaviti stenografske zapiske pogovora, ki ga je imel te dni z najvišjimi sovjetskimi voditelji. »Spričo povečanja napetosti in zatekanja k vojni nimamo druge izbire, kot da se sili upremo s silo.« je dejal premier Kosigin trinosemdesetletnemu ameriškega industrijalca, ki mu gre zasluga za to, da sta se sestala Hruščov in Kennedy. Novinarjem pa je Eaton prisiljen objaviti stenografske lje tako razumel, kot da se bo to zgodilo najkasneje v enem mesecu.

Sicer pa ameriška letala tudi pretekli teden niso mirovala, ampak so bombardirala Severni Vietnam in letajo čedalje bližje Hanoju. Kolikor bližje letajo, na toliko srditejšo protiletalsko obrambo nalete. Enkrat so se morala celo vrniti, ne da bi kaj opravila. V Južnem Vietnamu pa so enote osvobodilne fronte čedalje bolj aktivne in so prejšnji mesec zavzele okrog 150 naselij, tako da imajo enote saigonske vlade z Američani vred pod kontrolo le še četrtino vsega Južnega Vietnama.

Položaj v Dominikanski republiki se pretekli teden ni bistveno spremenil. Sem in tja so še manjše praske med Caamanovimi pristaši in četami generala Imberta. Razlika je le v tem, da so nekaj ameriških vojakov zamenjali brazilski, Američanom pa še ni uspelo sestaviti vlade po svoji podobi. Kakš-

ne posledice lahko nastanejo iz vsega tega pa je najbolj določno povedal generalni sekretar OZN U Tant, ki je zaskrbljeno vprašal, zakaj sploh še imamo OZN, če v Dominikanski republiki nastopajo čete organizacije ameriških držav. Kaj, ko bi povsod po svetu prepustili varstvo miru le regionalnim organizacijam, kaj naj potlej OZN še počne? In povsem lahko pritrdimo

z Izraelom in če bi se glede Plastične držali priporočil OZN. S tem je le še prillil olja na ogenj in so nekateri v arabski ligi zahtevali, naj bi ga izključili, vendar je prevladala zmernost pa so le obsodili njegova stališča. Priznati je treba, da kažejo ta stališča dokaj političnega realizma, saj je treba navsezadnje le priznati, da Izrael obstaja in da se bo treba slej ali prej pogovoriti, kako bi uredili medsebojne odnose, samo da je prišla beseda o pogajanjih z Izraelom močno ob nepravem času, namreč prav zdaj, ko so se začele izraelske »povračilne akcije« in napadajo področja, kjer so se začela dela pri zajetju vode reke Jordan. Prav pretekli teden smo brali precej takih poročil o spopadih na izraelsko-sirski meji. Tako se spet oživlja eno izmed žarišč mednarodne napetosti.

Poka pa tudi v organizaciji afriške enotnosti. Devet držav je pretekli teden izjavilo, da se ne bodo udeležile konference v Akri. Te so: Slonokoščena obala, Gornja Volta, Niger, Togo, Senegal, Čad, Gabon, Madagaskar, Dohomej in še leopoldvillski Kongo, ki so ga prav takrat sprejeli v afromalgaško unijo. Članici te unije sta še Kongo (Brazzaville) in Mavretanija. V glavnem so to države, ki so bile prej francoske kolonialne posesti. Večina teh držav je prozahodno usmerjenih, pri čemer ni majhen delež tudi Pariza. Morda je tudi značilno, da je Combeja spet sprejel sam francoski predsednik de Gaulle, potem ko so Combeja sprejeli v afro-malgaško unijo. Delujejo torej sile, ki jim afriška enotnost ni kakor ni pri srcu.

Bliže Hanoju

Vidi Hreščak, ki je v »Delu« zapisala tole: »In če Johnson meni, da interesom zahodne hemisfere ne ustreza prepustiti reševalno akcijo OZN, ali je to v bistvo kaj drugega in manj nevarnega od kitajskega odrekovanja vsake avtoritete OZN?«

V Kairu so pretekli teden zasedali premijer arabskih držav. Manjkala je le tunizijski premijer, vsem ko libijski in maroški nista manjkala. Te tri dežele se namreč niso držale sklepa arabske lige, naj pretrgajo diplomatske odnose z Zahodno Nemčijo, brž ko bo le-ta priznala Izrael. Tako je bila načeta arabska enotnost. Tunizijski predsednik Burgiba je šel še dlje in tudi v Kairo ni poslal svojega premiera, hkrati pa izjavil, da bi bilo pametno, če bi se arabske države začele pogajati

ustanovljena 2. maja lani. V brežiški občini je zdaj 10 lovskih družin, ki so dosegle naslednje devizne rezultate: Artiče 539, Bizeljsko 816, Dobača 661, Brežice 631, Cerklje 1.396, Čatež 336, Globoko 397, Kapele 881, Mokrice 157 in Pišce 61 dolarjev. V vsej brežiški občini so lani tuji lovci dali 5.876 dolarjev. Iz občinskih skladov so vložili le 1,2 milijona din, če pa preračunamo dolarski znesek,

dobimo 4.407.375 din, kar je lep uspeh.

Lovske družine so zadolžili za odstrel fazanov, vendar družine teh nalog niso povsod izpolnile. V bodoče bo treba posvetiti več pozornosti za ponudbe lovskim turistom in kupiti več psov, predvsem ptičarjev.

Tudi lovstvu turizmu bomo kot novi obliki turistične dejavnosti morali posvetiti večjo pozornost. (S)

Ribolovni turizem

Bogate reke, polne rib, in ribniki na področju brežiške občine so omogočili športnemu turizmu še večji razmah. Ribiči vsako leto vlagajo več tisoč mladice raznih rib, predvsem postrvi, šarenk, krapov in ščuk. Mladice so že spuščali v Malenščico,

Piroški potok, Krko, Močnik in ribnik pri Opekarni. Ribiči so pomagali s prostovoljnimi delom; organizirali pa so tudi športna tekmovanja, kolektivne izlete in podobno. Dovolj dobra je tudi organizacija pri preprečevanju divjega lova.

V zadnjih letih je bilo storjene precej škode zaradi odpadnih voda iz tovarne celuloze Krško, trboveljskega rudnika in trboveljske in breštanske elektrarne. Lani je škoda znašala 3.000.000 din; tovarna Djuro Salaj iz Krškega je povrnila škodo z vplačilom 2,5 milijona, medtem ko od ostalih, ki ne kažejo razumevanja, iščejo plačilo po sodnih potih. Računajo, da bodo morali vlagati še pet let, nato pa se bodo sredstva vračala. Razen dveh čuvajev so letos uvedli še tretjega.

Poudariti velja, da bodo ribiči na območju Cerine uredili ribnik s površino 4 do 5 ha, kamor bodo vložili krape. Ribnik bo med avtomobilsko cesto in staro cesto in bo privlačna točka tudi kot jezero. (S)

LOVNI TURIZEM NA PODROČJU BREŽIŠKE OBČINE

5876 dolarjev za lov

Brežice z okolico imajo zaradi geografskega položaja lepe možnosti za razvoj več vrst turizma. Novo vejo dejavnosti predstavlja lovni turizem. Razvil se je slučajno vzporedno z drugimi dejavnostmi v krajih, kjer so že določeni pogoji za turizem. Še več: lovci — turisti stanujejo na določenem mestu, na lov pa odhajajo v drug kraj. Na to seveda precej vpliva

razvoj avtomobilizma. K nam prihajajo lovci iz Italije, Avstrije, Nemčije in drugih držav. Njihovega prihoda ne gre pripisati le prejšnjim obiskom, pač pa tudi aktivnim lovcem, ki so z dobro organizacijo dosegli večji priliv inozemskih gostov. Uspehi na področju brežiške občine so zaslugi aktivnosti lovskih družin in komisije za lov in ribolov pri Obs, ki je bila

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● EDVARD KARDELJ JE V RAZGOVORU Z UREDNIKOM NOVE MAKEDONIJE glede težišča vodilne vloge Zveze komunistov med drugim dejal, da mora biti podarek predvsem na boju za krepitev samoupravljanja. Prava vsebina vodilne vloge ZK ni v neki upravljavski, direktorski, »menadžerski« vlogi, ampak predvsem v boju za nadaljnji progresivni razvoj socialističnih družbenih odnosov, v dejanskem boju za vse bolj napredne, za vse bolj demokratične odnose med ljudmi. Če ne bi bilo težišče vodilne vloge na tem, bi komunisti podlegali zarjavelosti tehnokratizma in birokratizma. Boj za krepitev in nadaljnji napredek družbenega samoupravljanja je osrednja družbeno-zgodovinska naloga komunistov.

● PROSLAVA DNEVA MLADOSTI je bila po vsej državi kar najbolj svečana. Najbolj seveda v Beogradu, na osrednjem stadionu, kjer je Miro Cerar, naš najboljši športnik, z gled naprednega mladince, izročil štafeto palico tovarišu Titu. Mladina ga je na rokah prinesla do stopnic, po katerih je nato stekel do Tita in mu v imenu vse mladine izrekel tele besede: »Dragi naš tovariš Tito, vsi mi ti želimo iz vsega srca, da dolgo živiš, da si dobrega zdravlja in na srečo vseh nas.« Tito se mu je ves srečen in ganjen zahvalil. — Nepozabno doživetje so bila tudi srečanja predstavnikov naših narodov, od najmlajših do ožjih sodelavcev, s tovarišem Titom, ki jih je prenašala jugoslovanska televizija, tako da so tisoči in tisoči po vsej Jugoslaviji imeli možnost, da tudi sami doživljajo vse tisto, kar so neposredno občutili pionirji, mladinci, delavci in drugi pri tovarišu Titu.

● PETAR ŠTAMBOLOVIĆ JE PREREZAL TRAK NA JADRANSKI MAGISTRALI DO DUBROVNIKA. To se je zgodilo v nedeljo,

ko so izročili namenu okrog 700 kilometrov asfaltnega traku, ki je speljal ob jadranski obali in ki bo bistveno prispeval k nadaljnjemu gospodarskemu razvoju obalnega območja in vse dežele. S tem smo odprli Jugoslaviji in svetu vrata na južni Jadran.

● DRAVA IN DONAVA STA POPLAVILI ALI PA OGRÓZATA PRECEJ NASELJIJ. Najbolj je prizadet Vukovar. Vodna stihija se je znesla tudi nad mnogimi sremskimi vasmii. Stabi za obrambo pred poplavami so storili

Boj za krepitev samoupravljanja

vse, kar so mogli, da bi preprečili še večjo škodo in da bi pomagali ogroženim ljudem.

● USTAVNO SODIŠČE SRS JE SPROMIZILO USTAVNI SPOR PRED USTAVNIM SODIŠČEM SFR JUGOSLAVIJE. Do spora je prišlo zaradi nekaterih določb temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju. Novinarka Marija Namorš piše v »Delu«, da gre v sporu za izplačevanje pokojnin upokojenecem, ki so bili upokojeni po prejšnjih predpisih in so imeli polno ali povečano polno pokojnino na osnovi dopolnitvenih 35 oziroma (za ženske) 30 let pokojninske dobe. Po prejšnjih predpisih so ti upokojenec dobivali polovico pokojnine, če so se po upokojitvi zaposlili s polnim delovnim časom, oziroma celo pokojnino, če so se zaposlili z nepolnim delovnim časom. Po novem zakonu so jim

ustavili izplačevanje pokojnin, če so bili polno ali nepolno zaposleni in če niso dopolnili 40 oziroma (za ženske) 35 let pokojninske dobe. Na ta ukrep so bili seveda nepriljubljeni in mnogi so zaradi tega v sila težkem položaju.

● DELO REPUBLISKE SKUPSCINE je bilo te dni precej razgibano. Republiški zbor je med drugim ugotovljal, da je prišlo do občutnih premikov gospodarstva k intenzivnejšemu in bolj ekonomičnemu poslovanju. Na seji gospodarskega zbora so pozitivno ocenili intencije, da je treba vlagati v trajna obratna sredstva in da se je treba bolj premišljeno odločati za investicije. Prosvetno-kulturni zbor je menil, da je redna kulturna dejavnost očitno pomanjkljivo financirana in da je zato toliko večji pritisk na dopolnilna sredstva iz skladov. Na seji socialno-zdravstvenega zbora pa so ugotovili, da je treba imeti v zdravstvu več posluha za bolnike in njihove potrebe ter da ne bi smelo biti težišče samoupravljalvske aktivnosti v zdravstvu le na materialnih vprašanjih.

● GOZDOVI IN LES SO SLABO IZKORIŠČANI — so ugotovljali na seji odborov za industrijo zveznega in gospodarskega zbora. Zmogljivosti za predelavo lesa je treba uskladiti s strukturo lesne mase. Gozdarstvo predelovalni industriji ne nudi dovolj lesa, čeprav smo med najbogatejšimi na gozdovih. Avstrija ima dvainpolkrat manj gozdov kot Jugoslavija, zato pa izvozi štirikrat več lesa.

● OBISKI V SLOVENIJI: obiskali so nas socialisti iz obmejnih pokrajin Furlanije — Julijske krajine. Ta obisk in razgovore v Ljubljani so ocenili kot pomemben prispevek k poglobljanju stikov s PSI. — Slovenijo sta obiskali tudi dve novinarski delegaciji: ena iz Avstrije in druga iz Zvezne republike Nemčije.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● TITO JE ODPOTOVAL V CSSR — Predsednik Tito je v torek odpotoval na uradni obisk v CSSR, potlej bo obiskal še Nemško demokratično republiko in Sovjetsko zvezo. V Pragi so mu priredili navdave prirečen sprejem. Nazadnje je bil na Ceikem leta 1946.

● HUDI RUDARSKI NESRECI. — Pretekli teden sta bili kar dva hudi rudarski nesreči. V indijski premogovniku Dhuri je eksplozija plin, potlej pa se je ves rudnik vnel. Ob eksploziji je letelo kamene tako daleč, da je ubilo nekoga kmeta na polju dva kilometra od rudnika. Pod nebo pa se je dvignil oblak dima, podobnega atomski gobji. Ob nesreči je izgubilo življenje po uradnih podatkih 274 rudarjev, sindikati pa izdajo, da je okrog 400 žrtev. Komaj se je poleglo pisanje o tej nesreči, že je prišla nova vest: v nekem japonskem rudniku je eksplozija plin. Ob eksploziji je bilo v jami čez 500 rudarjev. Prve ure so potegnili iz jame 24 trupel, rešilo se jih je okrog 260, usoda ostalih pa je negotova, ker so zasuti.

● PORAZ SAIGONCEV PRI QUANG NGAIU — Po tridnevni bitki so enote osvobodilne vojske v Južnem Vietnamu prizadejale saigoncem enega največjih porazov v petletni vojni. Padlih, ranjenih in pogrešanih je več kot 550 saigonskih vojakov, in to po uradnem obvestilu iz Saigona.

● VZHOD-ZAHOD ZA OKROGLÓ MIZO — Od 4. do 7. junija bosta v Beogradu hkrati dve mednarodni konferenci s skupnim imenom »Vzhod-Zahod za okroglo mizo«. Na politični konferenci bodo politični, kulturni in javni delavci iz 40 dežel razpravljali o atorski oborožitvi in o sedanjih krizi OZN, na gospodarski konferenci pa bodo razpravljali o gospodarskem sodelovanju med Vzhodom in Zahodom.

● ZATISJE V BOLIVIJI — V tej južnoameriški deželi so se dogodki umirili. Vlada vojaka se je navsezadnje umaknila iz rudarskih revirjev, rudarji pa so šli na delo v nacionaliziranih rudnikih. Oračje pa je še vedno napeto, vzroki spopadov niso odstranjeni. Junta je še vedno na oblasti in volitve še niso razpisane.

V zdravstvu vse ugodno

Delovni kolektiv zdravstvenega zavoda v Trebnjem je 23. maja izvolil upravni odbor in predsednika delovne skupnosti, kar je postal dr. Pavlin. Pogovorili so se tudi o delu do konca aprila. Rezultati so ugodni. Vse enote so ali dosegle ali presegle načrt. Tudi preventivno delo so dobro ocenili.

Kako preprečimo peronosporo

Peronospora vinske trte (plasmopara viticola) je bolezen ameriškega porekla. V Evropo so jo zanesli leta 1874. Pri nas se je najbolj razširila v okolici Maribora (1881), 1884. leta pa je že zajela področje Srbije. Peronospora spada med najnevarnejše bolezni vinske trte na vsem svetu. Vsako leto povzroča večjo ali manjšo škodo v vinogradih. Vendar lahko s pravočasnim in pravilnim pripravilnim škropljenjem zmanjšamo intenzivnost te bolezni in s tem tudi škodo, ki bi jo sicer povzročila. To se je predvsem pokazalo lani, ko so bili zelo ugodni pogoji za razvoj peronospore. Pri ocenitvi škode v bizeljskih vinogradih se je pokazalo, da je na dveh sosednjih vinogradniških parcelah odstotek škode različen: na eni morda samo 15 ali 20 odst., na drugi pa celo 70 odst.

Edini uspešni način boja proti peronospori je pravočasna in pravilna uporaba kemijskih sredstev — fungicidov. Z njimi trto škroplimo ali prašimo. Ker imajo trtni listi odprtine, skozi katere prodira ta bolezen, večinoma na spodnji strani, je zelo važno, da pri škropljenju pa-

zimo, da so predvsem spodnje strani listov temeljito poškrbljene — dejansko oprane s škropilom. Dobro je treba škropiti tudi grozde, na katerih se zaradi voščene prevleke škropivo zelo težko obdrži.

Najbolj znano sredstvo, s katerim škroplimo, je bordoška juha — to je bakreno sredstvo, ki zelo dobro učinkuje. Za nekaj časa sicer ustavi rast listov, toda to trti skoraj ne škoduje. Zelo dobro se oprime listne površine in dež ga tako hitro ne izpere, zato je tudi delovanje najdaljše.

V zadnjih letih se mnogo uporabljajo tudi razna organska sredstva, ki zelo ugodno delujejo na rast listov, vendar se hitreje sprejejo in škropljenje z njimi je treba večkrat ponoviti. Če škroplimo z organskimi sredstvi, se moramo ravnati po navodilih, ki so kemijskim sredstvom priložena.

1-odstotno bordoško juho pa pripravljamo iz raztopine modre galice in apnenega mleka. Posode morajo biti lesene ali cementne (emajlirane so tudi dobre), ne smejo pa biti izdelane iz železa. Za 100 litrov 1-od-

stotne bordoške juhe odvagamo 1 kg galice. Galico damo v redko krpo in jo zvečer prej obesimo v posodo, v kateri je 50 l vode. Galica se preko noči raztopi, morebitne primesi pa ostanejo v krpi. V drugo posodo damo prav tako 50 l vode, odtehamo 1,2 kg (120 dkg) mastnega gašenega apna ali 40 dkg živega apna (živo apno ugasi-mo!). To apno se precedi skozi sito ali krpo v vodo in tako dobimo apneno mleko. Nato počasi zlijemo raztopino modre galice v apneno mleko in mešamo. Če se vliva apneno mleko v raztopino galice, je juha slabša, ker se prej naredi usedlina.

Praviloma se pripravlja bordoška juha za vsak dan sproti, če pa jo zaradi slabega vremena ne moremo porabiti v enem dnevu, dodamo na 100 l juhe 10 dkg sladkorja ali 1 l mleka. Tako bordoška juha se lahko uporablja do 10 dni.

Bordoška juha mora biti nevtralna in zato moramo mešati predpisane količine apna in galice. Če damo premalo apna, je juha kisla reakcije in zelo rada povzroči palež listov in drugih delov trte. Če damo preveč apna, tudi ne deluje dobro.

Primernost bordoške juhe lahko preizkusimo s fenol ali lakmus papirjem. Fenol je bele barve in v pravilno pripravljeno nevtralnino juhi postane rdeče. Lakmus papir pa je rožnate barve in v nevtralnino bordoški juhi pomodri. Če niti prvi, niti drugi papir ne menjata barve, pomeni, da je juha kisla in moramo dodati malo apna (papir dobimo v lekarni). Ko preizkušamo reakcijo bordoške juhe, moramo paziti, da imamo čiste roke.

To je recept za 1-odstotno bordoško juho. Če uporabljamo manj ali več odstotno, damo temu odgo-

varjačo manjšo ali večjo količino apna. Važno pa si je zapomniti, da je boljše večkrat škropiti z manjšo koncentracijo, kot pa manjkraj z močnejšo in sicer iz naslednjega vzroka: trta se neprestano razvija in neprestano so presledki med škropljenji večji, imamo na trti vedno veliko število mladih, zelo občutljivih listov, ki niso poškrbljeni.

Koncentracija bordoške juhe pred cvetenjem je 0,75 do 1-odstotna, po cvetenju pa 1-odstotna. Koncentracija, večja od 1,5 odstotka ni potrebna.

Inž. Olga Kopinč

OB OBČNEM ZBORU NOVOMEŠKEGA DRUŠTVA KNJIGOVODIJ

Premalo knjigovodij

V soboto, 29. maja so se v domu kulture v Novem mestu zbrali člani društva knjigovodij na VII. redni občni zbor. V društvu so večletni knjigovodje dolenskih občin: Metlike, Črnomlja, Trebnjega in Novega mesta. Najprej je govoril na osno-

vi razgovorov s simpozija na Bledu o problemih in povezanosti finančnega plana in obračuna Jože Mali iz jese-niške železarnice. Pogoj za normalno in urejeno delo knjigovodske službe je vsekakor ustaljenost tržišča. Zdaj pa v nekaterih podjetjih niti niso prišli nikamor s plan-

skimi kalkulacijami, niti ne znajo tehničnemu kadru povedati, kakšne so osnovne naloge njihove službe.

O delu upravnega odbora društva je poročal Ciril Jarnovič. Na našem področju se še vedno občuti nekdanja ukinitve novomeške srednje ekonomske šole, čeprav nastalo vrzel uspešno zapolnjujeta sedanja ekonomska šola in zavod za izobraževanje odraslih z oddelkom višje komercialne šole. Društvo je ves čas sodelovalo z občinskimi skupščinami, drugimi organizacijami in Društvom knjigovodij Slovenije. Organizirali so tudi številne seminarje in strokovne ekskurzije.

Po poročilih so razpravljali o problemih finančnega vodstvenega kadra in vključevanju ekonomistov v knjigovodsko delo v podjetjih; o nadaljevanju šolanja že zaposlenih kadrov; o potrebi hitrejšega uvajanja mehanografije v knjigovodstvu večjih podjetij in o nezainteresiranosti absolventov ekonomskih šol za delo v knjigovodstvu. Ker je ta posel zahteven, često vezan na termine, še posebej pa na težave v gospodarskem sistemu, na menjanje predpisov in omejevanja, je seveda prijetneje delati v komercialni, splošnih poslih in drugih službah. Zato je priliv v knjigovodsko službo občutno premajhen.

Občni zbor so zaključili z volitvami novih organov društva in s sprejetjem proračuna za leto 1965/66.

FRIZURE NA OBČNEM ZBORU — O vlogi in delu žena v knjigovodstvu je na občnem zboru govorila tovarišica Blatnikova: kljub temu, da je v knjigovodstvih zaposlenih večina žena, zasedajo (verjetno brez prave potrebe!) vodilna mesta po večini moški!

MELAMIN: težave s surovinami

Kolektiv kemične tovarne Melamin v Kočevju ima zadnje čase precej težav s pomanjkanjem domačega in uvoženega proizvodnega materiala, zaradi česar je aprila prišlo do manjših zastojev v proizvodnji. Kljub temu pa so proizvedli 4780 kilogramov ma-

teriala in nad 51.000 m² raznih plošč. Tudi prodaja na domačem trgu je bila ugodna, vendar bi lahko prodali še več, če bi imeli devize za uvoz potrebnih surovin.

Do konca aprila se je v Melaminu povečala fakturirana proizvodnja v primerjavi z

enakim obdobjem lani za 172,8 odst., letni proizvodni plan pa so v tem času dosegli s 35,1 odstotka. Aprila so izvozili za 42.330 dolarjev izdelkov. Večji izvoz in intenzivnejšo proizvodnjo onemogoča pomanjkanje deviz za uvoz proizvodnega materiala.

Izvoz pod planom

Letni izvozni plan so podjetja v kočevski občini dosegla v štiri mesecih s 23 odstotki, kar je dobrih 10 odstotkov pod štirimesečnim povprečjem. Samo aprila so izvozila za 142.231 dolarjev blaga ali 32,6 odstotka več kot aprila lani. Močno je porasel izvoz predvsem v Inkopu — za 79,4 odstotka, gostinsko — za 149,3 odstotka več uslug inozemskim gostom kot aprila lani. Izvažali še niso Rudnik, Itas in Tekstilana.

Sicer pa so industrijska podjetja v Kočevju v prvih štirih mesecih presešla čisto fakturirano proizvodnjo v primerjavi z enakim obdobjem lani za 45,7 odstotka, samo aprila pa so prodala za 24,8 odstotka več kot aprila lani. Lanske aprilske prodaje nista dosegla le Itas in Inles. Aprila je bila presežena vnovčena proizvodnja za 8,9 odstotka v primerjavi z letom prej, vendar pa kupci zelo slabo in nereditno plačujejo kupljeno blago.

»LR« panji se dobro obnesejo

Langstroth — Rotor panj (LR) je na svetu najbolj razširjen, saj pravijo, da čebelarji v njem več kot 90 odst. čebelarjev v ZDA, Južni Ameriki, Kanadi, Avstraliji, Novi Zelandiji itd. (Ivan Rak, Slovenski čebelar 1963, št. 1, str. 21).

Tem panjem pravijo tudi »amerikanci« ali »astojaki«. Z amerikanci imajo samo toliko zveze, da se odpirajo od zgoraj in da imajo nastavke, ki se nastavljajo in odzema. AGROMEL je imel 8.000 teh LR panjev, s tem pa seveda še ni rečeno, da so ti panji povzročili propad podjetja, ampak so za polom odgovorni ljudje!

Prostornina plodišča v LR panju je skoraj enaka kranjčiču, kar pomeni, da ima za seboj že 150 let preizkušnje. Pozimi sem imel te panje kar na prostem pod snegom. Zunaj je brila ostra burja, pritiskal je hud mrz, pod snegom pa je bila enakomerna temperatura brez vetra in drugih motenj.

Prvi spomladanski žarki so komaj začeli ogrevati stene panjev in že se je začelo

v njih novo življenje. V času, ko sem čebelaril še s kranjčiči, sem panje vedno skrbno zapažil z otavo in papirjem. Spomladi, ko je zunaj pihal topel veter in je sijalo sonce, panji v spodnji vrsti še niso izletavali. Ko sem enega izmed njih odprl, sem potegnil iz njega papir in zimsko ivje. S tem bi rad povedal, koliko pomenijo prvi sončni žarki, ki ogrevajo stene panjev.

LR panj ima pet različnih delov: podnico, plodišče, medišče (lahko je eno ali pa tudi več medišč), pokrov, v katerem so zračniki in streho, ki mora biti pokrita s pločevino. Spomladi sem hitro zamenjal razkužene podnice. Če opravljata to delo dva, lahko podnice zamenjata v dobrih šestih sekundah.

Čebelariti s temi panji se izplača. Pregled, pa tudi de-

lo s čebelami, nastavki, medišči, roji ter dodajanje in odzemanje, vse je zelo preprosto. Ameriško žrelo se odpira po vsej širini, o vlagi in plesnobi pa v LR panjih ni sledu.

Až panji so že toliko izpopolnjeni, da pri nas že skoraj ovirajo razvoj, poleg tega pa stane en žnidaršičevcevec 16.000 din. LR panj je tako poenostavljen, da ga lahko naredi vsak čebelar sam ali pa kupi posamezne sestavne dele. Seveda ne bi bilo prav, če bi se zdaj vsi na vrat na nos odločili za LR panje. Razvoj sam bo izbral tisto, kar je poceni in preprosto.

Čebelar je vseeno ali si naredijo svoj dom v drevesnem duplu, v skalnati luknji, slamatnem košu ali drugod; važno je predvsem to, da jih ne odvrta smrad.

IVAN TOMC

KLOPOTEC

Zelo nizke cene na prašičjem sejmu

31. maja je bilo na sejmu v Novem mestu pripeljanih 1.191 prašičkov raznih velikosti, prodanih pa je bilo le 535. Cene so bile tokrat zelo nizke, saj so bili napredaj prašiči od 6 do 12 tednov že od 5.500 do 10.500 din, od 3 do 6 mesecev stari pa od 11.000 do 20.000 din. Tudi tokrat na sejmu ni bilo kupcev iz oddaljenejših krajev.

BANKA - izpit naše gospodarnosti

s tujino, pogoji za to pa bodo določeni s posebnimi predpisi.

Od tega, kolikšna sredstva bomo prispevali pri ustanavljanju nove dolenjske komercialne banke, je odvisna njena poslovna sposobnost - Bančni kreditni skladi nove banke bodo edini porok za uspešno uresničevanje razširjene reprodukcije na našem področju - Kot dobri gospodarji moramo stremeti za tem, da bomo v novi banki osredotočili čim več sredstev, ki so v gospodarstvu na voljo.

Z lani in letos sprejetimi gospodarskimi ukrepi smo zmanjšali investicijsko potrošnjo in omejili poslovnim bankam investicijsko kreditiranje. Ukinjeni so bili krediti za pospeševanje proizvodnih faktorjev, vezani depoziti in obveznice na manj kot eno leto ne morejo biti več vir za kreditiranje investicij, prav tako ne sredstva na računih udeležb kreditov, ki so jih odobraval posamezne banke in 20-odst. delež hranilnih vlog na vpogled. Banke so morale 25 odst. investicijskih plasmanov oddvojiti za trajna obratna sredstva, za kritje morebitnih podražitev je bil uveden 10-odst. polog pri investicijah, delovne organizacije pa smejo letos vložiti v osnovna sredstva največ 80 odst. tega, kar smejo po veljavnih predpisih uporabljati za gospodarske investicije.

Našteti ukrepi veljajo tudi za investicije v lastni režiji, izvzete pa so samo one, ki so manjše kot 10.000.000 din in one za opremo, nabavljeno v tujini, če je bila pogodba s tujim dobaviteljem podpisana do 21. aprila letos. Razen naštetih so obveljali tudi predpisi, ki omejujejo razne kreditne posle, ki so v 1964 še veljali.

Ze lani, še bolj pa letos, je vse našeto močno omejilo kreditiranje iz bančnih sredstev in investicij nasploh. Ko so z decentralizacijo splošnega investicijskega sklada in družbenih investicijskih skladov prešla sredstva na delovne kolektive, so poslovne banke, ki so prej z omejitvijo kreditiranja investicij izgubile na pomenu, spet postale predmet splošne pozornosti.

Sredstva za nadaljevanje že začelih investicij splošnega

lo pač nujno, da vse banke v Sloveniji investicijsko potrošnjo revidirajo in da se izdela enoten slovenski program kreditiranja investicij. S tem programom je treba doseči, da investicijsko kreditiranje, ki ga opravljajo komunalne, ne bo onemogočilo izgradnje temeljnih objektov, ki so skupnega pomena za vse gospodarstvo v republiki. Ta cilj bomo lahko dosegli samo z večjim varčevanjem pri vseh investicijah in z dosledno restriktivno politiko poslovnih bank.

veliko pripomoglo k ustavitvi gospodarstva.

Tudi posredni ukrepi bodo imeli velik vpliv

Pomena posrednih ukrepov, ki posegajo predvsem na področje kratkoročnega kreditiranja, ne gre podcenjevati. Ko smo predpisali, da morajo delovne organizacije povečati trajna obratna sredstva za 20 odst. razpoložljivih investicijskih, povečati obratna sredstva sorazmerno s povečanjem cen in obsega poslovanja, ko smo omejili kreditiranje trgovine, uvoza in izvoza, določili, da se mora obvezna rezerva poslovnih bank pri NB povečati na 35 odst. (kreditni plasmani so se s tem zmanjšali za toliko, za kolikor se je povečala rezerva) in omejili potrošniške kredite, smo dosegli, da bomo v gospodarstvu velik del lastnih investicijskih sredstev uporabljali za enostavno reprodukcijo. S tem smo seveda močno zmanjšali pritisk na investicijske fonde. Kot vse kaže, bodo kolektivni morali v bodoče uporabljati večino lastnih sredstev za obratnje v proizvodnji.

Nova vloga NB v kreditni politiki

Novi, prej naštetih precej ostriji pogoji v kratkoročni kreditni politiki, ki jih je uveljavila NB, pomenijo tako za poslovne banke kot tudi za gospodarske organizacije pomembno nalogo. NB odslej kreditira poslovne banke, usmerja njihovo delo in ga kontrolira (likvidnost!). Omejitve pri kreditiranju in uve-

ljavitve kreditne sposobnosti bosta imeli za posledico manjša vlaganja v osnovna sredstva. Z investicijskimi viri bo treba nadomestiti nekatere kredite, ki so se doslej odobraval iz vseh bančnih sredstev. Vse to pa zahteva resno preusmeritev v kreditni dejavnosti poslovnih bank, ob istočasni uporabi sredstev gospodarskih organizacij. Samo tako bomo lahko s čim manjšimi težavami uresnili nove smernice v kreditni politiki.

Poslovnost bank in kreditni sistem

V novem zakonu o bankah in kreditnih poslih je posebej poudarjeno, naj bo po-

sodelovanja družbenih organov v gospodarstvu in družbenih službah ob uresničevanju zakonitih ukrepov. Ker ugotavljamo, da je pri nas še vrsta nerešenih problemov, ki zaradi svojega pomena terjajo hitro in neodložljivo reševanje, je pač umestno naglasiti, da morajo predvsem knjigovodski kadri v delovnih organizacijah skupno z onimi v bankah ob podpori organov družbenega upravljanja prispevati k hitremu in učinkovitemu ostvarjanju stabilizacije gospodarstva.

Kreditna sposobnost in finančna moč ustvarjata poslovnost

Sprememba pri delitvi družbenega proizvoda v korist neposrednih proizvajalcev je uresničila pomembno ustavno načelo. Družbeni razvoj je zahteval, da novi ustavi prilagodimo tudi bančno zakonodajo.

Novi zakon o bankah določa, da lahko poleg družbeno

Pogojev ne kaže še bolj zaostrovati!

Republiške skupščine smejo po določilih zakona prej našete pogoje za ustanovitev bank povečati. Pri tem se saj na Dolenjskem vprašujemo ali bi bilo to umestno storiti in s tem prizadeti gospodarsko enotno področje, ki ni po lastni krivdi, ampak zaradi družbenih norm ostalo zaenkrat manj razvito in danes nima tako močnega kreditnega potenciala kot ostala področja. Pri nas si želimo področno banko, njenemu upravnemu odboru pa priporočamo, da si po ustanovitvi poišče najboljšo poslovno povezavo z banko, ki sme odobravati tudi investicijske naložbe.

Vprašujemo se, ali morda ne bi kazalo na posameznih področjih vzeti kot merilo za ustanovitev bank tudi ustvarjeni narodni dohodek, s tem pa omogočiti ustanovitev komercialnih bank na že ustvarjenih regijah? Ker smo še pred nedavnim zaradi družbeno političnih izprememb koncentrirali banke v mejah okrajev, okrajev pa zdaj ni več, zori tu še eno vprašanje. Ali so bile res takratne meje komunalnih bank edino opravičljive? Če zdaj demokratično uresničujemo načelo samoodločbe in prepuščamo področju, da se svobodno odloči za banko, s katero bo v poslovnih odnosih, je pač treba (tako vsaj mislimo pri nas) omogočiti tudi prenos sredstev okrajnih investicijskih skladov, kreditnega in rezervnega sklada iz prejšnjih okrajnih bank na novo banko, ki nastaja! Prav bi bilo, da bi pristojni organi v takšnih primerih s poslovnimi razgovori predstavnikov bank in družbeno političnih skupnosti posredovali pravično razmejitev sredstev še pred pričetkom priprav za ustanovitev nove banke!

Od nas je odvisna finančna in kreditna moč nove banke

Ker smo pred nalogo, da ustanovimo komercialno banko za dolenjsko področje, se moramo odločiti, da bomo z novimi določili o oblikova-

Vezane vloge - višje obresti

nju obratnih sredstev bank in njihovega kreditnega sklada tej banki omogočili kar najboljšo poslovnost. Od bančnih kreditnih skladov nove banke je v veliki meri odvisno uresničevanje razširjene reprodukcije na našem področju. Uspešno jo bomo lahko uresničevali le, če bomo vsa sredstva, ki so na našem območju na voljo, skoncentrirali v tej banki. Kakršnegakoli vmešavanja družbenopolitičnih skupnosti se ni bati, uspehov, ki jih bomo dosegli z večjo koncentracijo sredstev, pa bomo sramo veselili!

- V novi banki se bo ostvarilo splošno gospodarsko
- pomen novega bančnega kreditnega sistema, samo
- od nas pa je v veliki meri odvisno, ali bo nova banka našim gospodarskim razmeram ustrezno finančno in kreditno močna, ali
- pa bomo kot slabi gospodarji darji družbeno sredstva drobili!

Varčuj in vlagaj pri

pomena je bilo treba zagotoviti z osredotočenjem sredstev v področnih poslovnih bankah. Komunalne banke se zategadelj niso več mogle v svoji kreditni politiki omejevati zgolj na svoje področje. Zato se je že lani začela obsežna akcija oročevanja sredstev pri Splošni gospodarski banki. Komunalne so opravile pri tem marsikdaj težko in neprijetno dolžnost, pa so kljub temu uspeli oročiti pri SGB 30-milijardni kredit za energetiko v treh letnih tranšah.

Namesto administrativnih predpisov zavestna akcija

Ob prenehanju administrativnih predpisov za obvezna dolgoročna nalaganja investicijskih sredstev pri bankah je bilo predpisano obvezno investicijsko posojilo, hkrati pa je bilo treba prepričevati, da moramo oročevati sredstva za energetiko, ki je splošnega pomena. Položaj, v kakršnem so se znašle komunalne, je bil torej res neprijeten. Delovanje administrativnih predpisov, ki so bili ukinjeni, je bilo treba kaj hitro nadomestiti z zavestno akcijo zdrževanja sredstev - z oročevanjem.

Znatna udeležba komunalnik pri ustvarjanju sredstev za kreditno politiko SGB pa je zato hkrati terjala, da komunalne soddoločajo pri njenih kreditnih odločitvah.

Brez enotnega investicijskega programa v republiki ne bo šlo

Ce dodamo k naštetemu še restriktivne predpise, je bi-

Pri okenčku za potrošniška posojila v novomeški Komunalni ni več takšne gneče, kot je bila tam še pred nekaj meseci. Tudi potrošniška posojila so omejena. Na sliki: dva obraza onstran okenčka nestrpno čakata, kakšno odločitev komisije bosta slišala iz ust tov. Pleničarjeve.

Oddahnil si je, saj že podpisuje menico, ček za potrošniški kredit pa bo vsak čas v njegovi lasti.

slovnost ena izmed poglavitnih odlik bančnega poslovanja. Brez dvoma se je v zadnjih letih poslovnost bank povečala, kljub temu pa je na ta račun še vedno precej pripomb. V gospodarstvu nemalokrat menijo, da premajhna poslovnost bank in njihova togost povzročata odvečne težave pri kreditiranju.

Poslovnost bank se lahko razvija samo v okviru kreditnega sistema, banke pa bodo toliko bolj poslovno sposobne, kolikor bolj bodo to dopuščali kreditni sistem ter ukrepi splošne kreditne politike. Ne smemo namreč pozabiti, da so banke mehanizem, preko katerega kreditni sistem deluje. Naš kreditni sistem se je v zadnjih letih precej spremenjal, vendar ni v zadostni meri ustvaril pogojev za hitrejšo uveljavljanje poslovnosti bank. Komitenti morajo zato upoštevati možnosti družbene poslovnosti banke in šele nato terjati od nje to, kar jim lahko ob splošnih normah družbenega razvoja nudi.

Poleg bančnega mehanizma tudi knjigovodski kadri

Vsi vemo, da v poprežnjem obdobju gospodarski sistem ni spodbujal k investicijskemu varčevanju, ampak je nasprotno celo silil v sprotno potrošnjo lastnih sredstev. To je bilo ekonomsko nujno, ker je bila vrednost sredstev nestabilna ob močno razgibanem tržišču in stalno naraščajočih cenah.

Zmožno je misliti, da bomo dosegli ustavitve gospodarstva zgolj z bančnim mehanizmom, če pri tem ne bo razumnega

PREDOLGO SO BILI SAMI

Po prvih mesecih delovanja varstvene ustanove za šolanje pri osnovni šoli Katje Rupena v Novem mestu — Podražila se je hrana! — Čemu varovanci tako počasi izboljšujejo učne uspehe v šoli?

— Mama je rekla, da ne bom več hodil, ker se je podražilo, — je Tonček s predmestja nedolgo tega naznanil tovarišici v šolski varstveni ustanovi. Nekaterim staršem namreč ni bilo vseeno, ko so izvedeli, da bodo morali na mesto dogovorjenih 5000 din zaradi podražitve hrane v dijaški kuhinji plačevati na mesec tudi po 7500 dinarjev.

Varstvo s pomočjo pri učenju in malica stane le 2500 dinarjev, pač pa morajo otroci do 5. razreda dalje, ki več pojedjo, plačevati razen tega kosilo v dijaški kuhinji po 180 dinarjev.

Ce upoštevamo, kaj vse se je v zadnjih mesecih podražilo in da se starši pravzaprav s sedmimi tisočaki znebijo skrbi za otrokovo šolanje, varstvo in hrano tja do večernih ur, varstvena ustanova po eni strani ni draga. Po drugi strani pa staršem z nižjimi dohodki tudi ni kar tako dvakratni znesek otroške doklade žrtvovati samo za varstveno ustanovo. Verjetno bi se dal ta problem rešiti v okviru delovnih organizacij, kjer so starši zaposleni. Te možnosti pa so se člani kolektivov doslej vse premalo posluževali.

Učiteljice nimajo lahkega dela

Učiteljica Zinka Tratnik, vodja učne izmene v eni skupini otrok ima 23 let službovanja za seboj in velja za izkušeno prosvetno delavko. Ona pravi takole:

— Odkar učim, sem imela opravka z vsakovrstnimi otroki. Rečem pa, da je delo v varstveni ustanovi z otroci, ki so bili več let sami, brez pravega nadzorstva pri učenju ali brez pravilne pomoči pri šolskem delu, mnogo težje, kot pa delo v šolskem razredu.

Ker imamo v naši ustanovi samo otroke zaposlenih staršev, ni težko uganiti, čemu so ti, razen redkih izjem, težko vzgojilivi, ne ubogajo, ne znajo se učiti itd. Predolgo so bili sami!!!

Nemalokrat se zgodi, da učenci izjavljajo: »Nimam domače naloge.« Kasneje pa izvem od učiteljice v šoli, da so prišli v razred brez nje. Otroci mislijo, da s tem goljufajo učitelja in jim ne morem dopovedati, da so najbolj sami oškodovani.

Tako jih moramo najprej navesti na delo in jim privzgojiti čut odgovornosti do učenja, saj tega skoro nobeden ne pozna. Ta proces

pa se ne da izpeljati čez noč, temveč je dolgotrajen. Starši se torej ne smejo čuditi, če varovanci v naši ustanovi še niso popravili vseh slabih ocen v šoli in če še niso nadoknadili vse zamujene učne snovi. Uspehi dela prvih mesecev pa vendarle, čeprav silno počasi, že prihajajo na dan.

Brez naloge ne gre nihče več v šolo

Po podatkih tovarišice Kranjčeve, vodje varstvene ustanove, so učenci nižjih razredov učne uspehe v šoli precej popravili, medtem ko so učni uspehi šolarjev višjih razredov osemletke porasli v manjšem odstotku ali pa pri nekaterih sploh ne. Vrzeli ne

predelane učne snovi so pri njih mnogo večje in vse preveč je v njih zakoreninjena navada, da hodijo nepripravljeno v šolo.

Kljub vsemu temu pa noben varovanec šolske varstvene ustanove Katja Rupena ne gre več v šolo brez domače naloge, ki jo je sam napisal. Že to pa je velik napredek, če upoštevamo odkritosrčne izjave otrok, da so prej naloge stalno prepisovali od součencev. Potemtakem tudi ni čudno, če nekaterim v 5. ali 6. razredu še branje ali računanje poštevanka dela težave.

Učiteljice v varstveni ustanovi navzlic vsem težavam niso obupale in si resnično prizadevajo za uspeh svojih varovancev. Prepričane so, da bodo s pravilnim načinom učenja in seveda tudi z malo več dobre volje za šolsko delo, vendarle uspeli.

R. B.

Učiti se pomeni z voljo in razumom dojemati učno snov, ne pa sedeti po dve uri pri knjigi, medtem ko misli uhajajo drugam. Včasih res ni prijetno pisati domače naloge kot tile otroci v varstveni ustanovi, ko jih toplo sonce kar vabi na prosto. Vendar... Znanje je edino bogastvo, ki ga človeku nihče ne more odvzeti in edina pot, preko katere se bodo lahko uveljavili v življenju.

Koristen sindikalni posvet v Grosupljem

Medobčinsko sodelovanje sindikalnih svetov in izmenjava izkušenj v razgovoru o novem zakonu o delovnih razmerjih in o tem, kako v praksi oživljajo statuti — Več skrbi za družbeno ekonomsko izobraževanje delavcev.

Obči ki sindikalni sveti pri nas so že ugotovili, kako koristni so lahko občasni področni posveti, ki posredujejo mnenja in izkušnje iz širšega območja. Zategadelj se odgovorni predstavniki iz vodstev občinskih sindikalnih svetov večkrat sestajajo. Eden takšnih posvetov, ki je bil zelo koristen, je bil 22. maja v Grosupljem. Tokrat so se zbrali predsedniki in tajniki občinskih sindikalnih svetov iz Novega mesta, Črnomlja, Metlike, Kočevja, Ribnice in Grosuplja.

Udeleženci posveta so si najprej ogledali nekatere živinorejske obrate AGRO.

KOMBINATA Grosuplje, kjer so videli lepo živino in vzorno urejene hleve. Iz razgovora z odgovornimi predstavniki AGROKOMBINATA in upravniki Zategadelj se spoznalo, da podjetje lepo napreduje in da se posveča predvsem živinoreji. Tudi nagrajevanje zaposlenih je dobro urejeno. Organizirano imajo družbeno prehrano, skrbijo pa tudi za sodobna stanovanja svojih ljudi. Kombinatsko resno ukvarja tudi s kooperacijo z zasebnimi kmetovalci.

Po ogledu je stekel razgovor o raznih nalogah, ki stoje pred sindikati. Največ so

govorili o novem zakonu o delovnem razmerju, ki marsikje postavlja delovno razmerje v novo luč. Med drugim so ugotovili, da zaradi premajhne razgledanosti delavcev-upraviljavcev statuti v delovnih organizacijah ne morejo prav zaživeti. Iz ankete, ki je bila opravljena v nekaterih dolenjskih občinah, je razbrati, da bo potrebnega še veliko dela pri družbeno ekonomskem izobraževanju delavcev. Brez dvoma bo to ena izmed pomembnih nalog delavskih univerz.

Zaradi dežja že 4 milijone din izgube

Gradbeno opekarsko podjetje Mirna gradi stanovanjski blok za IMV na Grmu pri Novem mestu, podobno stavbo v Mokronogu, v Jurki vasi pa stanovanjski blok in senik za novomeško kmetijsko zadrugo, medtem ko v okolici Mirne popravlja stanovanjske in druge prostore. Dela so vredna nad 60 milijonov dinarjev. Letos namerava podjetje urediti še lekarno v Mokronogu in začeti graditi stanovanjski dvoječek v Velikem Gabru, s čimer se bo vrednost gradbenih del povečala na okoli 100 milijonov dinarjev. Dela zelo ovira slabo vreme, to pa je tudi krivo, da je opekarna v Prelesju šele 31. maja žgala letošnje prve opeke. Zaradi tako zakasnele opekarske

proizvodnje ima podjetje za 3.5 do 4 milijone dinarjev čiste izgube in za okoli 10 milijonov dinarjev manjši promet.

Trebanjski zadrudniki bodo izdajali glasilo

Sindikalna podružnica kmetijske zadruge v Trebnjem se je na seji 26. maja odločila, da bo začela izdajati mesečno informativno glasilo. Ciklostirani list bo na približno 20 straneh obveščal zaposlene o najvažnejših dogodkih v kmetijstvu, tako o proizvodnji kot o finančnih zadevah zadruge. List bo izhajal v 150 izvodih. Prva številka bo izšla predvidoma 15. junija.

Pot do Rešanja in Belega

Prebivalci Rešanja in Belega bi prav radi popravili pot, če bi dobili sredstva za to, ker je prevoz materiala v ta hriboviti predel zelo težaven. Cesta Senovo — Rešanja je močno razrita in ni primerna za avtomobilski promet. Tudi cesta v zaselek Belo ni dosti boljša. Prebivalci obeh vasi gotovo ne bi

čakali križem rok, če bi dobili sredstva za material. Poleg tega kmetovalci tega področja povedo, da niso zadovoljni z razvrstitvijo v II. proizvodni okoliš. Pravijo, da bi bilo najprej treba pregledati teren in opraviti analizo zemlje in šele nato njihovo področje razvrstiti.

R. K.

PISMA UREDNIŠTVU

Objava

Okrožno sodišče v Novem mestu je s sodbo z dne 28. 10. 1964, opr. štev. K 134/63-19 v zvezi s sodbo Vrhovnega sodišča SRS v Ljubljani z dne 25. 3. 1965, opr. štev. Kž 1027/64-4 razsodilo takole:

Sutar Alojzij, rojen 15. 5. 1938 v Novem mestu, stanujoč v Oreslju št. 11, pošta Šmarjeta, je kriv, da je dal Uredništvu »Dolenjskega lista« v Novem mestu podatke za članek, ki je bil objavljen v številki 31 (697) navedenega lista, dne 8. 8. 1963 v rubriki »Pisma uredništvu« pod naslovom: »Tega še pes ne bi jedel« z njegovim podpisom in v katerem je med drugim napisano: »Sel sem v gostilno Bulčeve Mici in naročil juho z mesom in pivom. Prav veselil sem se te jedi, ko pa sem dobil na mizo in že plačal, sem opazil, da lezejo po krožniku okoli 3 cm debeli črvi. In ni bil samo eden. Več jih je bilo. Zahteval sem, naj pride gostilničarka. Res je prišla in ko sem ji pokazal s kakšno hrano strežejo svojim gostom, ni rekla nič in je odšla v kuhinjo. Tudi ostali gostje so dobili tako jed, ki je pri nas na deželi še pes ne bi jedel. Vsi so neuzitno juho z mesom pustili in se jezili nad tako kuhinjo in gostilno. Na poti domov sem se ustavil še v Zburah, kjer sem govoril z ljudmi. Mnogi so mi povedali, da so v isti gostilni dobili črve že v golažu in drugih jedeh. Tako gostilničar je oduševan, kot da bi stregli ljudem s tako hrano, da je tedaj o zasebni tožilki trdil in raznašal s tiskom nekaj neresničnega, kar utegne škodovati njeni časti in dobremu imenu in kar ima ali bi lahko imelo hude posledice za zasebno tožilko Bulc Marijo.

Zakrivil je s tem kaznivo dejanje obrekovanja po čl. 169/II in III. k. z., vsled česar se obsodi na 20 (dvajset) dni zapora, za 2 leti odložno pod pogojem, da v tej

dobri ne stori novega kaznivega dejanja in da plača zasebni tožilki Bulc Mariji 44.050 din stroškov kazenskega postopka in 1000 din poprečnine in še, da se ta sodba objavi v »Dolenjskem listu«, vse to zato, ker se je izkazalo inkriminirano poročilo obt. Sutarja Alojza, objavljeno v »Dolenjskem listu« dne 8. 8. 1964 kot neresnično.

Prihodnjič mora biti boljše!

Izvoljeni so novi delavski sveti — Ponekod je bilo med kandidati premalo izbire — Dobre in slabe strani minulih volitev v samoupravne organe na področju občine Črnomelj ocenjuje predsednik občinskega sindikalnega sveta Jože Kolenc:

V glavnem so bile priprave na volitve od 15. aprila dalje dobre. Posamezne gospodarske organizacije kot Belt, Rudnik in Zora so se pri tem še najbolj odlikovale. Kandidacijske odbore so opravili v določenih rokih in na teh sestankih obravnavali še problematiko delavskega upravljanja v domačem podjetju.

V nasprotju s temi kolektivi so druge volitve prelahko vzeli. Na primer v gostinskem podjetju, kjer so imeli kandidacijski zbor volivcev šele na posredo-

vanje občine, ko so jih opomnili na zakonitost postopka.

Ob volivah so se pokazale še druge pomanjkljivosti, predvsem v podjetju Kovinar. Na kandidacijskih listinah so imeli le toliko kandidatov, kolikor je bilo predlaganih — se pravi nobene izbire. Zato je v tem kolektivu posamezni izvoljeni član DS dobil največ 13 glasov od 38 volivcev. To jasno kaže, da večina s predlaganimi kandidati ni bila zadovoljna. Podobni primeri so bili še

ponekod drugje, vendar nikjer niso bili tako očitni.

Če bi bili kandidacijski zbori dobro pripravljeni in če bi se tedaj večina volilcev strinjala s predlaganimi kandidati, gotovo do takih pomanjkljivosti ne bi prišlo.

Ko so bile volitve že mimo, se je pokazala nova vrzel: volilne komisije bi morale poročila o volitvah takoj poslati na občino, nekatere pa te svoje dolžnosti še do 20. maja niso izpolnile.

Volilna komisija na volišču v BELTU

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Rado Cimerman, Jože Hribar, Marjeta Potrč, Marija Golob, Jože Korasa, Alojz Zupančič, Mihael Ferlindeč, Marija Jenko, Janez Podboj, Janez Zagorec, Silvo Oblak, Janez Bajuk, Tone Povše, Mirko Pivk, člani kolektiva Krka Novo mesto; Pepca Kovačič, gospodinja iz Novega mesta; Anton Srebrnjak, Niko Padevski, Jože Bizjak, Miha Papež, Franc Zupančič, Jože Berkopec, Zvone Tomazin, člani kolektiva IMV Novo mesto; Ivan Jerman, Nežka Držar, Marjeta Frištovec, Bogdan Adamič, člani kolektiva Narodna banka Novo mesto; Izidora Turk, gospodinja iz Novega mesta; Marija Fink, gospodinja iz Menliške vasi; Ana Hrovat, član kolektiva Novoteks Novo mesto.

Kočevska v boju za svobodo (1)

Dvajset let je preteklo, odkar je bila Kočevska dokončno osvobodena in jurišnega bataljona z jurišem strli zadnji odpor sovražnika, Morave, Kaptola in Kočevske Reke razvijali težki boji med XV. divizijo na eni strani ter Nemci, četniki in ustaši na drugi strani, ki so se umikali skozi Kočevsko proti mejam naše domovine. — V noči od 4. na 5. maj 1945 leta je Gubčeva brigada osvobodila Kočevje. Boji za mesto so trajali ves dan, tja do srede noči, ko so borci Gubčeve brigade in juriškega bataljona z jurišem strli zadnji odpor sovražnika, ki se je ves dan obupno upiral.

Tako sta Kočevska in mesto Kočevje postala pred dvajsetimi leti svobodna. Vsa Kočevska in mesto Kočevje je bilo ob osvoboditvi ena sama velika ruševina, saj je bilo na Kočevskem popolnoma porušeni in požganih čez 120 vasi, v mestu Kočevje pa je bilo 80 odst. zgradb porušeni in požganih. Od vseh slovenskih mest je bilo Kočevje v teku narodno-osvobodilne borbe materialno in gmotno najbolj prizadeto. Več kakor 20 odst. ljudi pa je padlo v boju za osvoboditev.

Dvajset let je že minilo od tistega dne, ko je po vsej Kočevski zasijala dokončna svoboda. Dvajset let dela in naporov vseh delovnih ljudi Kočevske, bodisi tistih, ki so že pred drugo svetovno vojno živeli na Kočevskem, kakor tudi tistih, ki so prišli na Kočevsko v vojnem in povojnem času, je bilo potrebnih za odstranjevanje ruševin in za izgradnjo mesta in vasi, katere smo delno obnovili. Mesto in vsa Kočevska sta dobila v dvajsetih letih novo podobo in oblike sodobne arhitekture, pa naj bo to v gospodarski ali pa stanovanjski izgradnji. Samo mesto Kočevje je danes lepo urejeno slovensko mesto, na katerega so njegovi prebivalci lahko ponosni.

Mesto Kočevje je v teku svoje zgodovine in narodno-osvobodilne borbe doživljalo težke čase svojega življenja in obstoja. V trgu in mestu Kočevje so nad 600 let gospodovali Nemci, ki so v vsakem novejšem času, posebno pa v letih fašizma na vse načine zatirali Slovence, ki so živeli na tem delu slovenske zemlje.

Težka zgodovina kočevskih Slovencev je ena sama velika epopeja boja za svobodo. Ta boj se je razvijal skozi stoletja v raznih oblikah gospodarskega, kulturnega, jezikovnega, nacionalnega in

socialnega značaja, ki je velikokrat prazdejal Slovence na Kočevskem težke rane. Nemci so hoteli v letih fašizma, ko so postali zagriženi Hitlerjanci, na Kočevskem uničiti vse, kar je bilo slovenskega.

Ta boj, ki ga je s fašizmom vodil delavski razred Kočevske pod vodstvom Jožeta Šeška in drugih kočevskih revolucionarjev v predvojnem času, se je zmagovito zaključil pred 20. leti. Kočevska je postala svobodna slovenska zemlja, na kateri je začelo rasti novo socialistično življenje. Danes se na tej zem-

lji razvija novo gospodarsko in kulturno življenje delovnih ljudi, ki so prišli na Kočevsko iz vseh delov naše domovine v povojnem času. V novih družbenih odnosih so delovni ljudje obnovili kočevsko zemljo, ki se danes odpira svetu kot del naše svobodne domovine.

Da bi vsaj v glavnih obrih spoznali življenje na Kočevskem v preteklih stoletjih, se je potrebno vsaj nekoliko ozreti v zgodovino Kočevske, da bomo potem lažje razumeli tisti težki boji, ki je bil potreben za osvoboditev.

Kočevje med zadnjo vojno

Kočevska v stoletjih

Kočevsko ozemlje je kraško, pokrito z nepreglednimi gozdovi. Slovenci so se na tem ozemlju naselili že pred 12. stoletjem, ko je spadalo pod ribniško gospodarstvo. V listinah iz leta 1241 se omenja, da so duhovniki iz Ribnice obiskovali vernike do Gerovega na Hrvatskem, Kostela v dolini Kolpe in Poljane v Poljanski dolini.

To ozemlje so imeli tedaj v posesti Ortenburžani, ki so

Celjani na Kočevskem

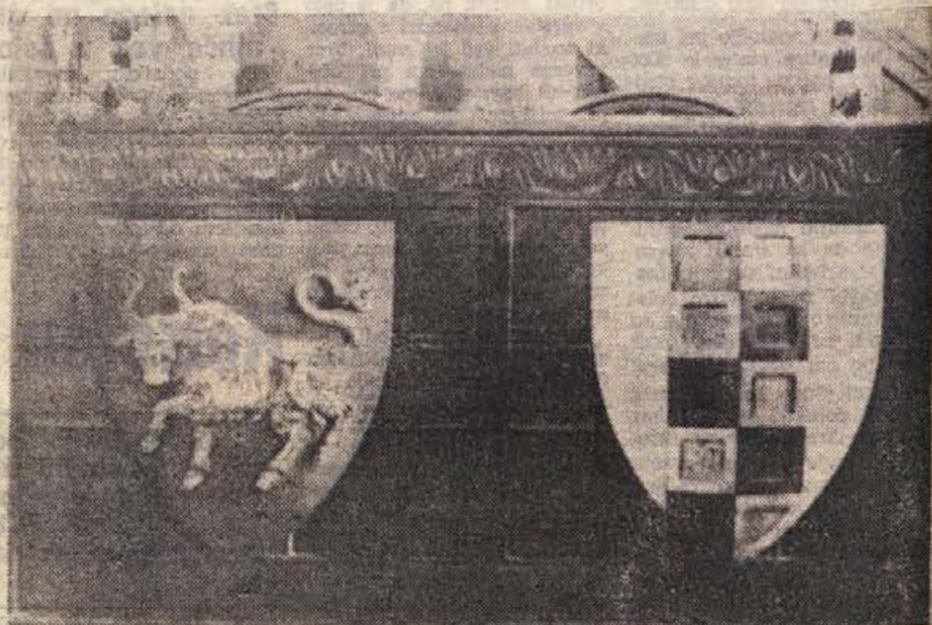
V Lipnici pri Radovljici je umrl 28. aprila 1418 (pravijo, da ga je zastrupila njegova lastna žena) zadnji ortenburški grof Friderik II. Po dedni pogodbi med Ortenburžani in Celjani so potem podedovali ortenburško posest Celjani.

V letih 1422 — 1425 je sezidal grof Friderik Celjski nad Kočevjem po njem imenovani grad Fridrihštajn. V tem gradu je potem živel z Veroniko Deseniško, s katero se je po smrti svoje prve žene proti volji svojega očeta Hermana II. v letu 1424 tudi poročil. Oče je začel potem sina in njegovo ženo Ve-

Mesto Kočevje

V listinah oglejskega patriarha Ludovika della Tore, ki jo je izdal 1. maja 1363 v Vidmu, se Kočevje prvič omenja. Zgodovinarji si niso enotni, kako je prišlo do tega imena, točnih virov zato tudi ni. Valvasor pravi v Slavi Vojvodine Kranjske o Kočevju naslednje:

»Ime izvaja dr. Schönleben iz Gott-Segen; to besedo izgovarjajo prebivalci v svojem jeziku nekoliko trše s š, tako, da pravijo Gottschegen namesto Gott-Segen. Dalje poroča, da so prebivalci te dežele večkrat dejali — Gottschegen! Gottschegen! — ko so začeli sekati gozdove. Ko pa so Kranjci to slišali, so

Grb kočevskih Auerspegov

leta 1330 pripeljali s svojih posestev na Koroškem prve nemške izseljence, ki so začeli graditi svoj gosposki dvorec »Vila in Mooswald«. V letu 1350 so Ortenburžani pripeljali še 300 nemških družin iz Frankovske in Turinske.

Slovenci in Nemci so pod upravo Ortenburžanov začeli krčiti nepregledne gozdove Roga, Stojne in Sneznika in si postavljati svoje domove. Tako so zrastle vasi, ki so po načinu gradnje in okolja dobivale pravo slovensko obliko, le cerkve so bile grajene v gotskem slogu.

V obdobju od leta 1330 do 1641 so Slovenci in Nemci kot kolonisti zgradili 178 vasi in naselij in mesto Kočevje na ozemlju, ki meri 800 km². Meja tega ozemlja poteka nad konjonom Kolpe od Predgrada v Poljanski dolini do Cabra, mimo Loškega potoka in ribniške doline na Suho krajino, nad dolino Črnošnjiščiце in Bele krajine spet nad kanjon Kolpe.

roniko preganjati. Oba je dobil v svoje roke in ju vrgel v ječo, grad Fridrihštajn pa je dal porušiti do temeljev. Veroniko je pred sodiščem v Celju obtožil, da je coprnica, sodišče pa jo je oprostilo; kljub temu jo je dal po dveh vitezhih utopiti v kopalni kadi.

Po smrti Veronike sta se oče in sin pobotala. Po smrti oče-

Piše Peter Šobar

ta je dal Friderik ponovno graditi grad Fridrihštajn, v katerem je potem živel precej razkošno v spominu na svojo nesrečno ženo.

V letu 1456 je bil v Beogradu umorjen zadnji knez celjski — Ulrik II. Posest Celjanov je prišla v roke cesarja Friderika III. Habsburškega.

Na Kočevskem so potem gospodovali še razni fevdalci: Gašper Ravbar, Jurij Turn, Blagaji, Kisli in nazadnje Turjačani Auerspergi, pod katerimi je bila Kočevska povzdignjena v vojvodino.

jih v nekoliko pokvarjenem izgovoru imenovali Gottschever, namesto Gottschegnera. Drugi so mnenja, da je ime Kočevske nastalo po rastočem naselju koč, ki so jih gradili na območju, kjer stoji Kočevje.

Turki na Kočevskem

V letu 1469 so na Kočevsko prvič vpadli Turki in požgali trg Kočevje, okolico pa opustošili.

Cesar Friderik III. je potem ukazal, naj se zgradi novo Kočevje v okolju Rinžo, utrdi s zidovi in stolpi, da bo varno pred Turki.

Po izgradnji novega trga je cesar leta 1471 kraj povzdignil v mesto in mu podelil mestno pravo, mestni grb in pečat. Mesto je dobilo s tem svojega sodnika, štiri letne sejme in dva cerkvena sejma na leto. Kočevje je postalo potem važno trgovsko središče, prek katerega se je razvila trgovina med Trstom, Reko, Karlovcem in Ljubljano, ki je zelo dobro uspevala.

(Nadaljevanje sledi)

Vsaj ne v začetku, ker niso od nikoder mogle priti. S svojega položaja je obvladal dolino Gabrovke in Pretržja. Tako je bilo v tej smeri izključeno vsako sovražnikovo presenečenje.

Levo od prvega bataljona je ob robu gozda zasedel odredene položaje tretji bataljon. Njegovo levo krilo je seglo v višino nad Turensko graščino in Tlako. Tudi ta bataljon je imel zelo dobro kontrolo doline od Moravč, Turenske graščine in vse do Madkovega mlina. S takšnim razporedom brigadnih enot smo imeli skoraj popolnoma krožno obrambo. Povrh tega je ostal jurišni bataljon v brigadni rezervi z nalogo, da priskoči na pomoč tisti enoti, ki bi bila najbolj ogrožena. Prav tako je bil pripravljen, da z odločnim jurišem ob sodelovanju drugih najbližjih oddelkov udari po tistem sovražnikovem oddelku, ki bo najbolj izpostavljen ali pa najslabši. Tako bi napravili zmešnjavo v sovražnem razporedu, kar bi vsekakor koristilo predvsem nam.

S takšnim razporedom enot smo se dobro zavarovali pred morebitnim nenadnim sovražnim napadom. Nihče od naših se ni smel prikazati izven gozda, da ne bi odkrili naših položajev. Ko smo v štabu proučevali položaj, smo bili enotnega mnenja, da bo verjetno sledila sovražna intervencija najprej iz smeri Javorskega pila in Primškovega oziroma Gaberske gore, kjer je sovražnik ostal že od prejšnjega dne. Po vsestransko pretehtanem položaju smo se odločili, da obračunamo s tisto sovražno enoto, ki bo prva udarila na nas. Prepričani smo bili, da sovražnikovo poveljstvo ne more predvideti vsega tako podrobno, da bi hkrati udarilo iz vseh smeri. To pa še posebej zato, ker v tem času ne bi moglo odkriti naših položajev.

Prvi spopad na Klancu

Komaj se je dobro zdanilo in jutranja megla se je še preganjala po dolini Moravč, Turna in Gabrovke. V štab so prihajala prva poročila naših obveščevalcev in patrolj

Polkovnik JLA Vid Jerič:

Pred dvajsetimi leti

o približevanju sovražnika. Prva se je vrnila patrolja iz primškove strani, ki je sporočila, da ima sovražnik okrog 200 vojakov na grebenih Gaberske gore in Kamnega vrha. Patrolja je tudi povedala, da se ta sovražna skupina premika v smeri Moravč in Gabrovke. Okoli 9. ure smo že prejeli drugo poročilo, da je neka močnejša sovražna enota zasedla položaje na grebenih Čateža in Zaplaza. Ta enota je ostala na zasedenih položajih in zaenkrat ne namerava nadaljevati poti.

Se vedno pa nam ni bil znan položaj v smeri Mirne in proti Dolam. Trdno smo bili prepričani, da se mora sovražnik slej ko prej pojaviti tudi iz dolske smeri. Zaradi dominantnih položajev v smeri Gabrovke in Moravske gore smo se zavedali, da prihod sovražnika na te položaje za nas ne pomeni nič dobrega. To bi tudi pomenilo, da je odkril smer našega premika in da se pripravlja za napad.

Ob vsem, kar smo izvedeli, smo takoj obvestili podrejena poveljstva naših enot. Naročili smo, da morajo biti vsi oddelki v strogi borbeni pripravljenosti za odločilno borbo. V razporedu enot na naših položajih nismo zaenkrat smeli napraviti nobenih sprememb. To še posebej, ker še vedno ni bilo jasno, od kje bo udaril sovražnik s močnejšimi enotami. Prepričani smo bili, da bomo lahko

4 reševali položaj v našo korist z brigadno rezervo in jurišnim bataljonom.

Sele okrog 11. ure so naši izvidniki sporočili prihod sovražnika do Moravč. Ta vas je bila komaj kilometer oddaljena od naših položajev. Pol ure zatem je prišel njegov oddelek do Klanca. Se danes lahko trdim, da smo imeli srečo, ker nam je uspelo zadržati položaje v popolni tajnosti. Nihče od vaščanov ni vedel, da smo v neposredni bližini. Ze jutraj sem obvestil samo svoje sorodnike — Mrselove, ki imajo hišo tik ob robu gozda, in jih poprosil, naj pripravijo kaj za kosilo. Za njih se nisem bal, da bi kaj izdali, saj je oče padel kot žrtev fašizma že leta 1942, sin Rudi pa je bil komaj pred mesecem dni blizu doma ujet kot partizan in ustreljen hkrati z bratrancem Stanom blizu Mirne.

Kmalu za prihodom prvega sovražnega oddelka se je v vas nateplo kakšnih 100 zelencev. Med njimi je bilo največ Nemcev. Iz ostalih smeri takrat še nismo imeli nobenih podatkov o premiku. V tem času, ko so Nemci bili že prepričani, da v bližini ni partizanov, se je blizu Brezovega spopadla naša patrolja z nemškim oddelkom, ki je štel 60 do vojakov in se je približeval našim položajem.

Naše enote so imele strogo naročilo, da ne smejo odpreti ognja na sovražnika toliko časa, dokler ne dobe povelja. Dovoljeno jim je bilo le, da udarijo po sovražniku, če res ni drugega izhoda. Dobro smo se zavedali, da moramo kar se da hitro ukrepati, če hočemo imeti kaj uspeha. Kakor nalašč je sovražna skupina iz Klanca takoj po streljanju pri Brezovem nadaljevala prodor proti Gabrovki. Tako so odkrili svojo namero. Obratili so se in čakali drug na drugega toliko časa, da bi se ena izmed njihovih enot spopadla z nami, potem pa bi nas z vseh strani hitro stisnili.

V petek, 14. maja, je bila v Mestni galeriji v Ljubljani odprta razstava partizanskih grafik Božidarja Jakca. Več kot polovica tam razstavljenih del je bila pred tem v času od 6. aprila do 10. maja 1965 postavljena na ogled v naši Dolenjski galeriji, o čemer smo poročali že v eni naših zadnjih števil. Razstava v ljubljanski Mestni galeriji, ki je nameščena v nekdanji trgovski hiši na Mestnem trgu, zavzema prtljive in prvo ter drugo nadstropje, v teh prostorih pa je razstavljeno 142 risb, 30 grafik in 14 olj ter pastelov. Razstava je prav tako kot naša novomeška prirejena v okviru proslav dvajsetletnice osvoboditve.

Za razstavo je bil izdan katalog s seznanom razstavljenih del in z 12 deloma celostranskimi reprodukcijami ter umetnikovo fotografijo, posneto med delom na Kočevskem Rogu. Katalog je uredila in mu napisala predgovor Melita Stele-Možina, kustos Moderne galerije v Ljubljani.

V uvodu govori najprej o delu Božidarja Jakca, Frančeta Miheliča, Nikolaja Pirnata in Doreta Klemenčiča. Maja, ki so prispevali največji delež naši partizanski likovni umetnosti. Med ostalimi umetniki — partizani pa je bila tudi vrsta mladih, ki so v partizanih šele začeli svojo umetniško pot in šele po vojni študirali ali doštudirali. O delu Božidarja Jakca pravi dalje:

... Partizanske risbe in grafike Božidarja Jakca predstavljajo dejansko kroniko časa in dogodkov, ki jim je bil priča in sodelavec. Obsega čas od 7. septembra 1943, ko sta z ženo Tatjano odšla v partizane, pa do 10. maja 1945, dneva nastopa slovenske vojske v Ljubljani. Za prvi dan svojega partizanskega življenja nariše skico večernega razpoloženja v novomeški okolici. Na bazi 20 v Rogu nastane vrsta risb raznih barak, portretov in nekaj pastelov; na Kočevskem zboru skicira, riše govornike in ude-

ležence. Konec oktobra in začetek novembra preživi med nemško ofenzivo enajst dni s skupino vodilnih osebnosti osvobodilnega boja v kamufliiranem bunkerju na Rogu. Tada ustvari ciklus zanimivih in doživljajskih risb tovarišev ob branju, razmišljanju, razgovorih v tesnem in tesnobnem okolju bunkerja, ob

slabotni luči, ki s svojim sojem ustvarja določeno razpoloženje. Med njimi je nekaj risb, ki se po razpoloženju, kompoziciji in rešitvi svetlobnih efektov vežejo naravnost na nekatere dobro znane risbe in grafike iz Jakčevega praškega obdobja po prvi veliki vojni.

Dne 9. novembra odide kot član slovenske delegacije za AVNOJ preko Otočca na Hrvaško in dalje preko Livnega v Jajce. V novembru in decembru nastajajo številne risbe, deloma malega formata v skicirki, v kateri risarsko spretno in zelo živo, neposredno beleži doživljanje na težavni poti — kolona, počitek, nočni pohodi, prehodi, vmes dragoceni izrazi osebnih doživljanj, porušene mrtve vasi, srečanje z bosenskim svetom v Livnem in Jajcu, vrsta portretov in portretnih skic. Medtem je treba posebej omeniti portret marseala Tita, risan v Jajcu med 28. novembrom in 1. decembrom, ki je edini ohranjeni predsednikov portret iz vojnega časa. Gradivo z »vojnske poti« je bilo vključeno v lani izdano knjigo Eđvarda Kocbeka »Slovensko poslanstvo« kot literarnemu tekstu adekvatna likovna enačica. Takoj po povratku v Slovenijo v decembru najdemo risbe s Suhorja in Semiča, kjer ob I. kongresu kulturnih delavcev priredi razstavo svojih del. V Črnomlju, na shodu januarja 1944 in na zasedanju SNOS februarja ustvari risbe dragocene dokumentarne vrednosti. Dalje sledimo vsem nemirnim premikom na Rog, v Črmošnjice, Dragatuš, na Pako, v Metliko in v Srednjo vas na bazo 80. Iz tega časa je serija risb ranjencev in posebno strnjen ciklus iz bolnišnice na Rogu, kjer je delal v družbi slikarjev Frančeta Miheliča in Corota Škodlarja. Ta ciklus zajema od eksaktno izdelanih risb bol-

Božidar Jakac — partizan

niških barak in njih okolja, ki imajo veliko dokumentarno vrednost do človeško toplo občutenih portretov ranjenih partizanov.

Konec leta 1944 odideta z ženo v Črnomelj, kjer upodobi vrsto kulturnih delavcev in se sreča z ambientom Slovenskega narodnega gledališča. V nekaterih hitro skiciranih risbah nezgledljivo začetno atmosfero gledaliških ali koncertnih dvoran s poslušalci v poltemi, priljubljeni Jakčev motiv od praskih let dalje. V aprilu 1945 sledi vrsta risb o gradnji mostu preko Kolpe pri Vinici, nakar odide na Ravno goro, odtod v Ajdovščino in 10. maja zaključi svoj vojni opus z risbami nastopa slovenske vojske na balkanu univerze v Ljubljani.

Pionir slovenske sodobne grafike tudi v težkih pogojih in ob vsem pomanskemu materialu nadaljuje z grafično dejavnostjo. Osvojil si je tehniko visoke jedkanice, ki je edina dovoljevala natis v visokem številu in uporabo v dnevnem časopisu. Iz poskusov v tej grafični tehniki (za natis obveznic) v oktobru 1943 nastane tudi najstarejša razstavljena visoka jedkanica »Nikolas«, nato pa bolj ali manj kontinuirano skozi vse leto 1944 in 1945 do konca vojne galerija portretov udeležencev narodnoosvobodilne borbe in nekaj svobodno zasnovanih vojnih motivov. Portrete v grafiki je Jakac pričel delati po želji Borisa Kidriča, ki je dal pobudo za prvo grafično mapo v partizanih, vendar do realizacije zaradi različnejših težav ni prišlo.

Zanimivo je, da je uspelo Jakcu naslikati celo nekaj pastelov (predvsem motivi z Roga) in nekaj portretov v olju, kar je za vojni čas prava redkost. Med deli, ki so bolj ali manj navezana na konkretne dogodke in situacije, se prepletajo risbe in grafike, ki so izraz umetnikovih intimnih doživljanj razpoloženj v naravi, ožganih dreves, ruševin v izumrlih vaseh in v njih polno zazveni Jakcu lastna mehkoča in lirika, včasih obogatena z ekspresivno potezo.

Avtor je svoja dela prenašal iz kraja v kraj, jih zapaval (marsikateri list nosi sledove vlage) in samo tako

ohranil svoj opus skoraj neokrnjen do osvoboditve. Če hočemo biti pravični, moramo na tem mestu podčrtati veliko fizično in moralno pomoč ter oporo avtorjeve žene Tatjane...

Temu lepo in v strnjeni obliki napisanemu prikazu partizanske umetniške poti Božidarja Jakca so dodani še njegovi življenjski podatki in podatki o umetnikovih samostojnih razstavah ter na splošno o razstavah, v katerih je umetnik sodeloval v družbi bodisi samo z domačimi slovenskimi in jugoslovanskimi umetniki, bodisi v družbi mojstrov iz tujih dežel in narodov na velikih mednarodnih razstavah doma po vsem svetu.

Pri tem pa se je avtorici, kateri sicer vsa čast in spoštovanje za velik trud in prizadevnost, pa tudi veliko vestnost in znanstveno točnost, le pripetil spodsrljaj, na katerega moramo kot Novomeščani in Jakčevi rojaki opozoriti: med samostojnimi razstavami je popolnoma — prepričani smo, da ne nameroma — spregledala samostojno Jakčevo razstavo ob avtorjevi 60-letnici 1959. »S poti po rdeči zemlji«, drugo samostojno razstavo: »Novo mesto in okolica«, obe v prostorih Dolenjskega muzeja, in pravkar minulo razstavo partizanske grafike že v prostorih Dolenjske galerije, razstavo, ki tvori jedro in bistveni del sedanje razstave v Mestni galeriji v Ljubljani in jo je avtorica sama katalogizirala.

Nušičeva »SUMLJIVA OSEBA« in »POKOJNIK«

Ob stoletnici rojstva Branislava Nušiča je Mladinska knjiga v zbirki Kondor natisnila dvoje komedij tega večno aktualnega srbskega satirika: »Sumljivo osebo«, ki jo je prevedel Josip Vidmar in »Pokojnika«, ki ga je v slovenski jezik prestavil Mile Klopčič. Obe komediji se odlikujeta po bleščečem humorju, s katerim je Nušič smešil sodobnike. O komediji ografu Nušiču je napisal spremno besedo Veljbor Glogorič, prevedel pa jo je dr. Janko Jurančič.

Došel je, došel, Zeleni Jure...

Pastirsko jurjevanje je najmlajša varianta jurjevskih obredij. Na Jurjevo so se zbrali pastirji do pet skupaj, enega od njih pa so na skrivnem kraju odeli v brezovo zelenje in ga povezali z zelenimi trzicami. Dve trzici so pustili tako, da so ga lahko zanje pozneje držali. Na glavo so mu posadili posebno, za to pripravljeno kapo iz zelene trave, vsaj peden dolgo, morala pa je imeti tudi rdečo svatovsko rožo. Dva fanta sta vsak na eni strani vodila Zelenega Jurija, četrti je piskal na piščal, peti je tulil in tršlikovo ali kostanjevo trobento (tul rog) in nosil košaro za darove. Pred hišnimi vrati so se ustavljali, zapeli jurjevsko pesem in pobrali darove. Ko so obiskali vse hiše v vasi, so Jurja slekli in si darove razdelili.

Drugi način jurjevske kolede nam pojasni obred, ki je ohranjen v Črnomlju. Pomemben je spreved, v katerem so piskači in trobentači, drevo (zelena breza, okrašena s cvetnimi vencji, pisanimi trakovi ter robačami), zeleni Jurij, odet v brezovo zelenje, spremljajo pa ga fantje in ženski zbor. Vsak del tega spremstva je imel svojstven pomen. Piskači in trobentači so predstavljali obrambo pred sovražnimi silami. Fant, odet v brezovo zelenje, — Zeleni Jurij in zelena breza, predstavljata drevesni genij in čaščenje pomladi. Oba ženska zbora, ki pojeta priložnostno pesem, pa naj bi bila pobožna priprošnja. Vsi sodelujoči so oblečeni v narodne noše. Takšen spreved se je v Črnomlju pomikal do glavnega trga, kjer so ga pričakali meščani in prebivalci okoliških vasi, da so skupaj proslavili prihod pomladi. Ko je veselje priklopelo do viška, so prislonili brzo ob bližnjo hišo, dekleta pa so z okna osmukala ter pobrala z nje trakove, robce in robače. Medtem pa so Jurijaš vodili Zelenega Jurija na kamnit most pred cerkvijo sv. Duha, da ga vržejo v Dobljico, včasih pa so ga že na trgu polili z vedrom vode.

Obredna pesem, ki jo pojeta oba ženska zbora, vsak zbor po eno vrstico, je naslednja:

Ovo se klanja Zeleni Juraj — kirales,
Zeleni Juraj, zeleno drevo — kirales.
Zeleno drevo zelenej halji — kirales,
zelenej halji, jukuni kapi — kirales.
Jukuni kapi, jubričkoj sablji — kirales,
jubričkoj sablji, u bačkom pasu — kirales,
u plavi hlači, u žutih čizmah — kirales.
Kukuvačica zakukovala — kirales,
u jutro rano, u zelenom lugu — kirales,
na suhom drugu, na rakitovom — kirales,
na rakitovom i na borovom — kirales.

To mi ni bila kukuvačica — kirales,
več mi je bila mlada nevjesta — kirales.

Mlada nevjesta po gradu šeče — kirales,
po gradu šeče, deverke budi — kirales.
Stante se gore, mlade sančice — kirales,
pak nadielite nas djevojčice — kirales,
nas djevojčice, Zelena Jurja — kirales.
Sve su djevojke zamuž otišle — kirales,
samo ostala Marja djevojka — kirales.
Mara ima zlatu jabuku — kirales,
puno gospode za jabuko drže — kirales.
Komu jabuku, temu devojka — kirales,
Juri jabuka, Juri devojka — kirales.
Juraj utaje u rano polje — kirales,
u rano polje, u crne gore — kirales.

Tu so nekoliko prenehale, potem spet zapele:
Dajte nam dajte, kaj ste kanili — kirales.

Ko so bili pevci obdarovani z denarjem, robci itd., so se zahvalili:

Aj zbogom, zbogom vi dobri ljudi — kirales.
Mi vam hvalimo, aj bog vam plati — kirales.

Pesem je zgrajena iz obrednege uvoda, ki se veže s svatskim motivom in doseže višek v vrstici »Juri jabuka, Juri devojka«, kar nas spominja na običaj zaroke, ko je dekle v znak privoljenja podarilo fantu rdečo (zlato) jabolko. Ta svatbeni motiv preide potem v obredni sklep, ki se brez naštevanih darov (kot v pastirskem jurjevanju) konča s kratko zahvalo za prejete darove. Zelo značilni sta prvi dve vrstici, v katerih je poudarjeno obredno čaščenje drevesa, ki je z Zelenim Jurijem v tesni zvezi. Značilna je tudi vrstica »kukuvačica zakukovala...«, ki spominja na narodno vero: če kukavica zakuka pred Jurijem, prerokuje draginjo in zlo, če pa zakuka po Jurjevem, oznanj blaginjo in srečo.

Ta obredni način je vsekakor starejši od pastirskega jurjevanja. Tu je izrazit kolektivni moment obredja. Starost tega načina priča tudi stalni pripev, kirales, ki izhaja iz staroslovenskega bogoslužja, iz dobe, ko je ljudstvo v zboru odgovarjalo svečeniku. Beseda kirales je grškega izvora in pomeni »gospod, usmilil se«.

Kolektivni zadržni moment zelenega Jurija se je ohranil od starodavnega obredja prve setve, posvečenega božanstvu plodornosti.

Jurjevo je najvažnejši pastirski praznik. V pastirskem jurjevem obredju so morali po starem narodnem običaju gospodarji obdarovati svoje pastirje z jajci in mastjo. Če jih je kdo odpravil brez darov, so pastirji vrgli gospodarjevi živini jajčne lupine, medtem ko so živino radodarnih gospodarjev okrasili z zelenimi vencji. V zvezi z Jurjevem je še več navad in običajev: če udariš z moko brezovo metlo najprej svojo kravo po vimenu, potem še sosedovo, prevzameš sosedovi kravi mleko. Na Jurjevo zajeta studenčnica pred sosednim vzhodom, je bajna voda. Vedeževalci in coprnice zbirajo na Jurjevo pred sončnim vzhodom zdravilna zelišča, dokler na njih še leži rosa, itd.

General Jaka Avšič, 1944

ležence. Konec oktobra in začetek novembra preživi med nemško ofenzivo enajst dni s skupino vodilnih osebnosti osvobodilnega boja v kamufliiranem bunkerju na Rogu. Tada ustvari ciklus zanimivih in doživljajskih risb tovarišev ob branju, razmišljanju, razgovorih v tesnem in tesnobnem okolju bunkerja, ob

L'ACCADEMIA FIORENTINA
DELLE ARTI DEL DISEGNO

NOMINA

BOŽIDAR JAKAC
ACCADEMICO ONORARIO
CLASSE INCISIONE

IL SEGRETARIO

[Signature]

IL PRESIDENTE

[Signature]

FILIPPO ARLETTI MEMBRO

Diploma florentinske umetnostne akademije, ki jo je dobil naš rojak akademski slikar Božidar Jakac

Izobraževanje na tesnem . . .

O razvoju in delu domače delavske univerze

Jeseni 1964 je preteklo pet let, odkar je bila v občini Črnomelj ustanovljena ljudska univerza, ki se je v letu 1962 preimenovala v delavsko univerzo. V letih obstoja je organizirala številne seminarje, tečaje, predavanja in šole, s katerimi je izboljševala družbeno, strokovno in splošno izobrazbo občanov.

Ekonomski šola za odrasle

deluje že od leta 1960. Lani je na matični šoli v Novem mestu opravilo zaključni izpit 22 slušateljev, letos pa 9. Približno 60 slušateljev ima še pouk v treh naslednjih letnikih. Slušatelji VI. semestra bodo ob koncu letošnjega šolskega leta končali šolanje, ker delajo še po programu oddelkov za odrasle, med-

tem ko imata I. in II. letnik že štiri letno šolanje.

Strokovno usposobljeni poslovodje

V začetku 1965 je bila odprta dvoletna poslovodska šola, v katero se je vpisalo 31 slušateljev, večinoma zaposlenih pri trgovskem podjetju POTROŠNIK, ki šolo tudi v celoti vzdržuje. Tako bo imelo to podjetje leta 1967 dovolj strokovno usposobljenih poslovodij za vse svoje trgovine.

Osnovne šole niso končali vsi

V domači občini je razmeroma veliko ljudi z nedokončano osnovno šolo. To je vplivalo, da je delavska univerza že lani organizirala v Črnomlju oddelke osnovne šole za

odrasle. Ker pa so bili vpisani večinoma mladi ljudje, ki so osnovnošolsko obveznost komajda končali, so bili uspehi ob zaključku šolanja slabi. Od 27 slušateljev je osnovno šolo za odrasle končalo le 11 ljudi.

Letos so pri vpisu starostno mejo pomaknili navzgor, kar se je izkazalo za dobro. Od 21 vpisanih učencev jih je tečaj uspešno končalo 19. Trimesečni tečaj za kvalifikacijo delavk pri podjetju BETI Črnomelj je začel delati februarja. Vpisanih je bilo 28 pletilj, sredi maja pa so vse bovaršice uspešno opravile zaključne izpite.

Letos že 91 predstav

Potujoči kino je začel s predvajanjem filmov že leta 1960, vendar nekaj let kasneje ni deloval vse do izobra-

ževalne sezone 1964/65, ko so začeli spet v vseh večjih krajih predvajati celovečerne filme. Lani si je predstave potujočega kina ogledalo v 10 krajih 5.530 občanov.

V letošnjem letu je bilo že 91 predstav, na katerih je opaziti, da je med prebivalstvom zanimanje za domače filme posebno veliko. Z izбором primernih filmov pa imajo organizatorji vedno težave, ker je malo res kvalitetnih, razen tega pa potujoči kino nima stalnega kino-operaterja.

Za konec: težave s prostori

Največja težava delavske univerze je v tem, da nimam primernih prostorov. To vse otežkoča organiziranje daljših izobraževalnih oblik, od katerih bi lahko pričakovali največ koristi. Temu zavodu bi morali zagotoviti enake materialne pogoje, kot jih imajo druge vzgojne ustanove, ker črnomaljska delavska univerza sicer ne more izvajati vseh izobraževalnih oblik, za katere bi lahko poskrbela.

Okolico pošte bo treba urediti

— Kako ocenjujete napredek pošte, sem vprašal Vinka Skofa, upravnika črnomaljske pošte. Odgovoril je takole: — Lani je dobil Črnomelj 200-številčno avtomatsko telefonsko centralo, s tem pa nismo naredili vsega, kar bi bi-

slednje uspelo, bo pošta prej prispela in bo kasneje odpremljena.

— Kakšne so želje vašega kolektiva?

— Zelim, da bi bila čimprej urejena okolica pošte po urbanističnem načrtu. Poleg pošte so staro hišo podrl, zato bi morali ta prostor lepo urediti. V neurejenem okolju namreč tudi nova, sodobna stavba pošte ne pride do veljave. J. S.

Vinko Skof, upravnik pošte v Črnomlju

lo potrebno. Letos bomo skušali napeljati nove visokofrekventne kanale za boljšo medkrajevno zvezo in urediti prevoz pošte iz Novega mesta z avtofurgonom. Če nam bo

Novi ukrepi na vaških veseljih?

Inšpekcija je ugotovila, da je najbolj ogroženo zdravje ljudi na vaških veseljih, ki jih navadno prirejajo v vročih poletnih dneh, ko je najnevarnejše za množične infekcije. Hrane in pijače nihče ne kontrolira, prav tako ni zdravstveno pregledano strežno osebje.

V bodoče bo morala inšpekcija tudi v takih primerih storiti svoje: Pred pričetkom veselja pregledati živila, kontrolirati pijače in pregledati, če je poskrbljeno za sanitarije in vodo za pomivanje kozarcev.

JOŽE SKOF

»Navali narode!« V poln avtobus, ki pelje vsak dan sredi dneva iz Črnomlja proti Vinici, se navadno zrine še tolikšna množica ljudi. Kam le? Vsak stoji le na eni svoji nogi, drugo opira na sosedovo . . .

O zaščiti občanov in zakonitosti

Semičani bodo dobivali kruh iz Črnomlja — Zdravju škodljiv plan v črnomaljski kemični čistilnici — Na vaških veseljih je ogroženo zdravje ljudi

Pred kratkim je bil v Črnomlju strokovni kolegij vseh inšpektorjev na območju domače občine. Razpravljali so o potrebnih ukrepih za zaščito občanov in zakonitosti.

Sanitarni inšpektor je v semiški pekarni ugotovil, da je v njenih poslovnih prostorih opaziti sledove glodalcev. Prostorji za peko kruha niso primerni, ker ni sanitarij ne tekoče vode. Sklenjeno je bilo, da bodo zavoljo tega kruh vozili iz parne pekarnice Črnomelj.

Delovni inšpektor je v kemični čistilnici in pralnici ugotovil okoli dvesto odstotkov preveč klorotilena, zdravju škodljivega plina. Zaradi tega obstaja

nevarnost poklicnih obolenj in invalidnosti zaposlenih. Inšpektor zahteva, da vse pomanjkljivosti, zaradi katerih nastaja toliko plina, takoj odstranijo.

Med drugim so na kolegiju govorili o tem, da občani premalo spoštujejo odlok o komunalni ureditvi mesta in naselij. Smeti odlagajo na javnih cestah, ob bregovih Lahinje in celo pod mostom. Tudi nekatera podjetja in ustanove ne odvažajo odpadkov in smeti.

Vse to je inšpektorje privedlo do sklepa, da bodo v prihodnje vse kršilce omenjenega odloka ostro kaznovali. Za odlaganje smeti bodo v kratkem določili posebne prostore, na katerih bodo morali od-

padke in smeti zakopavati v zemljo. Smeti in odpadke organskega izvora pa bodo morali odlagati posebej še za kompostiranje.

V Dragatušu blok za učitelje?

Učitelji do zdaj niso dolgo ostajali v Dragatušu, ker niso imeli stanovanj. Kot vse kaže, pa bo položaj letos le rešen: ObS je odobrila gradnjo stanovanjskega bloka za učitelje; vseljiv bo do prihodnjega šolskega leta.

Rešiti pa bo treba še en problem: kmetje zelo neradi prevzamejo stalne abonente, pa tudi obe gostilni jih nista voljni sprejeti. Tako so se letos učitelji opoldne hranili v mlečni kuhinji. M. B.

O tem naj razpravljajo v podjetjih!

Iz razprave na seji občinske skupščine v Črnomlju so izluščili sklepe, ki bodo lahko oživelili šteje nato, ko se bodo o njih pomenili v delovnih organizacijah in jih v praksi uresničili

Na zadnji seji občinske skupščine Črnomelj so sprejeli več sklepov, o katerih pa bi moral razpravljati predvsem delovni kolektivi gospodarskih organizacij. Nekaj najpomembnejših misli naštevamo:

□ Na področju proizvodnje zaostaja izpolnjevanje družbenega plana; zato naj delavski svetj zdej, dokler je še čas, zastavijo vse svoje sile za boljše notranjo organizacijo podjetja in rentabilnejše poslovanje.

□ Ker imajo podjetja vedno več denarja pri kupcih, bi morala vodstva delovnih organizacij poostri merila v izterjalni službi.

□ Ker smotrnejše gospodarstvo zahteva večjo pro-

duktivnost in hkrati štednjo, bodo v marsikaterem kolektivu začeli razmišljati o zmanjševanju števila zaposlenih. Ostanje naj tisti, ki največ doprinašajo v proizvodnem procesu, medtem ko je drugotnega pomena, kdo je zaslužka potreben. Jasno pa je, da so potrebna posebna merila za invalidne osebe in udeležence NOB.

□ Ker je stabilizacija našega gospodarstva odvisna tudi od spodbude zaposlenih, bi morale delovne organizacije vendar že uresničiti sistem delitve čistega in osebnega dohodka, pri čemer je treba tudi vodstveni in strokovni kader postaviti v odvisnost od proizvodnih in poslovnih uspehov.

□ Ker so nekateri kolektivi v zagati, kako nagradjevati različne uspehe posameznih ekonomskih enot podjetja, je treba v bodoče dosledno izvajati načelo decentralizacije delitve dohodka: tisti, ki več naredi, več dobi!

GRIBLJE: zadnje čase ni potrebnega soglasja

Mladinska organizacija je v Gribljah precej delavna, zlasti pa si želi dramatičnega delovanja. Vse imajo v prostorih nove šole, vendar mladi s tem niso zadovoljni.

Zavoljo teh prostorov, zgrajenih leta 1959, ki jih šola uporablja za telovadnico, prihaja do nesoglasij med mladino in šolo. Aktiv ZMS meni, da stavba ni izkoriščena in bi jo hotel imeti povsem zase, brez kontrole šole, ki je sanjo odgovorna. Gribeljska šola pa je podružnična in spada k črnomaljski osemletki, kjer pa se ne strinjajo, da bi stavbo povsem predali mladini zaradi tega, ker mladinska organizacija nima dovolj

stredstev za vzdrževanje stavbe in potrebna popravila.

Ce mladina v prostorih telovadnice lahko vadi igre, ima v njih sestanke, predavanja itd, je verjetno to dovolj za uspešno delovanje aktiv, gotovo pa bi bilo neodgovorno celotno stavbo prepustiti organizaciji ZMS samo zato, da bi bila lahka v njej gospodar, nikomur dolžan odgovora.

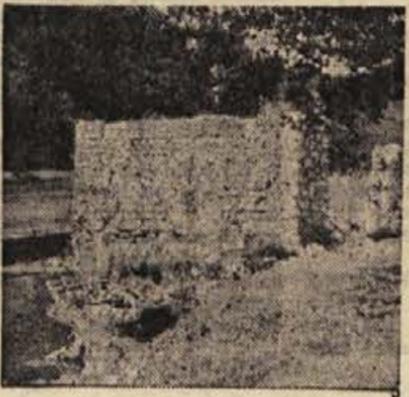
Nesoglasja med vodstvom aktiv ZMS in šolo, ki sicer niso očitna, vendar se o tem v vasi precej govori, prav gotovo ne pripomorejo k boljšemu delu in graditvi socialističnih odnosov na vasi. V odkritem razgovoru naj bi se o tem čimprej pomenili!

JOŽE DULAR MLINI OB KOLPI UMIRAJO

Ponjo moram. Škoda za vse podatke, ki sem jih spravil na papir na tej dolgi poti po Kolpi. Rajši bi v tem trenutku pogrešil fotoaparata kot pa zapiske.

Zvonko ostane pri čolnu, midva z Janezom pa hitiva ob bregu nazaj proti juratovski malenici. Na srečo je skozi ob vodi steza. Srečava kmetico s procajno krompirja, srečava kmete, ki nalagajo otavo na voz.

Janez se spusti v tek. Samo pozdraviva in že sva mimo. Preskočiva nizek potoček, pre-

Malenica v Juratovičih

smukava se skozi grmačino in že sva spet na travniku.

»Če ne bo aktovke pri mlinu, bova morala v Juratoviče!« zavpije in že izgine za njivo na ovinku.

Seveda, v Juratoviče! Kilometer ali pa še več v breg. In kdo ve, če tudi tam ne bova ostala praznih rok.

Vražja pozabljenost! Jezim se nase in na vse skupaj. Še zmerom smo pod jezovi pregledali in prešteli, če imamo vse stvari s seboj, tokrat pa smo na to pozabili. Na zdaj pa teči in išči!

Najraši bi sedel na breg in počakal Janeza. Toda če pri malenici aktovke ne bo, me bo tam počakal, da greva skupaj v Juratoviče. Za njim moram!

Naglo spešim po stezi. Opanki mi klokaajo po pokošeni travi. Spet njiva s koruzo in rumenimi bučami. Potem vrste krompirja. In spet travnik . . .

Dobra dva kilometra sem že prehodil. Še kak kilometer . . .

In ko minem naslednji ovinek, zagledam od daleč Janeza. Teče mi naproti in nad glavo maha z — aktovko!

V Bogovcih smo se tako zadržali veliko dalj, kot smo mislili.

Zvonko je tako imel zadosti časa, da je z mlinarjem Nikolo Tržo-

kom otepel kos kruha in pil z njim njegovo žganico.

Potem sva jočila tudi midva z Janezom. Da se ne prehladiva, kot je dejal mlinar. Kajti razgreta sva pa res bila!

In Zvonko je medtem imel tudi čas, da je po svojih listih z narisano Kolpo preštel, koliko jezov smo že prešli.

Slap pri Bogovcih je bil — če šteje mo tudi porušene slapove — po vrsti devetintrideseti. Še pet najsti. Še petnajst jih je pred nami do izliva Kamenice v Kolpo!

V bogovski malenici delata bratranca Nikola in Jura Tržok. Na delu se menjavata vsak mesec. Nad kamni sta si napravila kamro, in ko odhajamo, stoji Nikola Tržok pri oknu in nas gleda. Trenutek nato izgine in se prikaže na jez. Opazil je namreč žensko, ki je s kranjske strani prinesla do Kolpe vrečo zrnja in bi jo zdaj rada prepeljala v njegovo malenico.

Počasi nas odnaša Kolpa. Gori pod jezom pa stari Tržok s kolonirine svoj čoln na kranjsko stran.

Po dolgem času smo spet naleteli na mlin in žago na slovenski strani. Tokrat smo se ustavili v POBREZJU pod Adlešiči.

Malo pred mlinom in žago je velik splav, ki prevaža ljudi iz Ad-

NOVICE črnomaljske Romule

Na trgu nad Kolpo

Kamor nese oko — do Tanče gore, Okrogлека in Crne glavice — čez krošnje razsežnih gozdov in ob sivih prepadnih stenah na dno kanjona Kolpe — vse ena sam čudovita dolina, kot izrezana iz prospekta za najlepši kotic na zemlji! Tu risti poznajo asfaltne ceste, sklonjene hrbe natakarev in kričeče popisane reklamne table — tam, kjer česa drugega zaradi vsega tega že skoraj ni videti. V Poljansko dolino pa vodi iz Bele krajine ozka, strma in zvižugana cesta bogve katerega reda. Nad cesto jadrjo trije, pa tudi štirje jastrebi, ob njej se pasejo konji...

To je prvi in drugi in zadnji vtis slikovite okolice Starega trga nad Kolpo, ki je v nedeljo s krajevnim praznikom počastil spomin na 1. junij 1942, ko so združene partizanske enote izvedle prvi večji napad na utrjeno italijansko postojanko v trgu.

Sončno vreme je privabilo v Stari trg okoličane in dru-

ge, da je bilo krog tribune že težko najti kaj prostora. Zbranim je govoril zvezni ljudski poslanec Ludvik Golob, šolski otroci pa so peli in recitali. Potem so gledalci stopili v krog — z njegova konca trga je ob zvokih tamburic prišla svatbena povorka. Enoten, sproščen nastop domače folklorne skupine je vse prevzel. »Kar kurja polt me je oblila,« je rekel nekdo med gledalci, ves navdušen nad lepoto noš in pristojnostjo običaja. V fotoaparatih in filmskih kamerah je zmanjkalo traku. Kdo bi tudi mogel ujeti vsak gib razigranih plesalcev, ženah in neveste, starešinke in starešine, ki sta trosila domačo pogačo med ljudi, ter poskočne zvoke tamburaške muzike?

Nastopili so še šolarji s telovadnimi vajami in poinirčki s svojimi igrkami. Po programu pa so se ljudje zbrali okrog plesišča, kjer ni manjkalo domačih specialitet, žlahtne kapljice in dobre ml.

VESTI IZ RADOVICE

● V vasi so med najbolj delavnimi društvi gasilci, saj so lani odprli nov gasilski dom z orodjarno in stolpom, zgradili pa so ga pretežno s prostovoljnimi prispevki.

● Pred nekaj leti obnovljeni vaški vodnjak ne daje ljudem pitne vode, ker je pokvarjena črpalka. Uporablja jo ga lahko le za napajanje živine. Ker ima v vasi tri četrtr gospodarski lastni vodnjak pred hišo, še nekako gre, vendar se nad pokvarjeno črpalko pritožujejo gospodinje tistih hiš, ki so brez vode.

● Zanimarjeno vaško pokopališče so vaščani spomladu uredili s prostovoljnim delom. Poravnali so zemljo, počistili razbohoto plevel in kopine, tako da je zdaj dostojno prebivališče mrtvih. S tem pa vaščani še niso zadovoljni. Hočejo prebeliti še mrtvašnico in popraviti ponekod razpadajoči pokopališki zid.

Odborniki in gostje na skupščini v Starem trgu

Pravniki samo na sodišču

V delovnih organizacijah v črnomaljski občini je zaposlen samo en diplomirani pravnik — Brez organizirane odvetniške službe, ki jo zaenkrat nadomešča pravna pomoč na sodišču, so občani najbrž prikrajšani za marsikatero državljansko pravico.

Na seji občinske skupščine Črnomelj, ki je bila 30. maja v počastitev krajevnega praznika v Starem trgu ob Kolpi, so odborniki razpravljali o poročilu občinskega sodišča, javnega pravobranilstva in odseka za notranje zadeve, potrdili so skiepe zadnje seje, zaključni račun proračuna za 1964 in poslovna poročila skladov ter sprejeli odlok o izpremembi prispevne stopnje v sklad zdravstvenega zavarovanja.

Ceprav je imela seja bolj slovesno obeležje, so se po obširnem poročilu predsednika občinskega sodišča Franca Pavliniča v več kot dveurni razpravi pomudili ob problemih pravne službe v občini. Razprava je zajela vsa tri v dnevnem redu predvidena poročila hkrati. Odborniki so ugotovili, da poleg diplomiranih pravnikov, ki so v službi na občinskem sodišču v Črnomlju, ni v vsej občini razen enega diplomiranega pravnika v delovnih organizacijah prav nobenega. Edini odvetnik je pred časom zaprl svojo odvetniško pisarno in danes v vsej občini ni niti enega odvetnika. Občani se sicer zatekajo po pravno pomoč na občinsko sodišče, kjer na uradne dneve opravljajo notarske in odvetniške posle, vendar pa so občani pri tem — tako so menili odborniki — najbrž nemalokrat prikraj-

šani za državljanske pravice, ki jim gre. V razpravi se je izoblikovalo stališče, da bo treba službo pravne pomoči zaenkrat razvijati pri občinskem sodišču, pozneje pa bi se odcepila in osamosvojila. Delovne organizacije naj si s štipendijsko politiko in gradnjo stanovanj zagotovijo pravne strokovnjake, ki so v gospodarstvu več kot potrebni.

V živahni razpravi po poročilu odseka za notranje za-

deve so odborniki načeli požarno varnost in ugotovili, da komisije sicer obiskujejo podjetja in izdajajo odločbe o merah, ki jih je treba podvzeti, nihče pa naloženih ukrepov ne uresničuje. Ugotovili so tudi to, da je dimnikarska služba v občini zelo pomanjkljiva. Področnim gasilskim društvom je bilo priporočeno, naj skrbijo tudi za preventivno protipožarno obrambo.

Ne le stanovanje, tudi prehrana je pomembna

Na osnovni šoli v Dragatušu je dovolj učiteljev za razredni pouk, primanjkuje pa ohih za predmetnega. Ker ni bilo na voljo primernih stanovanj, je kazalo, da bo letos šola zapustila precej učnih moči. K sreči je občinska skupščina odobrila gradnjo stanovanjskega bloka v Dragatušu, v katerem bodo učitelji le našli primerna stanovanja, katerih so tako potrebni. Zavoljo tega se za zasedbo na šoli odslej ni bati. Hkrati s tem pa je treba

načeti pred javnostjo še problem prehrane učiteljev. Dolegle smo se na šoli v Dragatušu učitelji hranili v šolski mlečni kuhinji, ker nas v nobeni izmed gostiln ne marajo vzeti na hrano. Šolska mlečna kuhinja je bila samo zasilna rešitev, zato bi bilo prav, ko bi pristojni organi vplivali na to, da na podeželju ne bi gostišča služila samo za točenje pijač, ampak bi prevzela tudi skrb za prehrano!

M. BRODARIČ

Popravili bodo vaško klet

Ze vsa leta po vojni, pa tudi dolga leta prej, imajo kmetje na Radovici skupno klet. Spomladi, ko gospodarjem primanjkuje vina, si ga v vaški kleti izposodijo, ob letini pa morajo za 100 l izposojenega vina vrniti 150 litrov.

Za upravljanje s to kletjo odgovarja poseben odbor, trije kletarji pa so zadolženi za poizkušnjo vin pri zadolženih gospodarjih, da ne bi v skupno klet pripeljali slabega pridelka.

Stavba vinske kleti na Radovici je že slaba in dotrajana, krita s slamo, zato se vaščani zavzemajo za popravilo. Prizidati bi morali zid in opraviti še nekatera druga dela. Material je v glavnem nabavljen, vendar so možje ob vsakem prejetem

računu v škrpicah, kako ga poravnati, ko je denarja le toliko, kolikor se ga nabere na gasilskih vaških veselicah. Kljub vsem tem težavam upajo, da bodo klet še letos popravili, da ne bo zamaknjen povzročilo še večje škode.

Potujoči kino na Suhorju

Na Suhorju smo bili v nedeljo, 30. maja, zelo veseli obiska potujočega kina Delavske univerze iz Metlike, ki nam je tokrat predvajal domači film: »Tistega lepega dne«. Čeprav predvajanje ni bilo najboljšo, je obisk kina pomenil v siceršnjih puščobi nedeljskih popoldnevov lepo poživitev.

Turistične sobe v Semiču

Kljub začetnemu nezaupanju se je nekaj Semičanov le odločilo za opremo tujskih sob. Na voljo so jim bili krediti, pa so se obotavljali, boječ se »zanke«... No, nekaj ljudi se je kljub temu odločilo za preureditev sob in zidanic in tako bomo imeli v Semiču za turiste na voljo kar 20 sob. Nekateri niso najeli kreditov, pa so se kljub temu opremili. Cene nočnih še niso določene, vsekakor pa bodo morale biti zmerne.

F. D.

F. D.

Učenci in učence suhorske osemletke so v veselem in sproščenem vzdušju praznovali rojstni dan tovariša Tita, ki je hkrati dan mladosti in dan cvetja. 24. maja zvečer so se zbrali ob kresu, 25. maja pa so v slavnostno urejenih in okrašenih razredih šole čakali posebno komisijo, sestavljeno iz učencev in učiteljev, ki je ocenila okrasitev in ureditev. Nato so se zbrali na programu recitacij, partizanskih in narodnih pesmi, učence 7. razredov pa so slovesno sprejeli v mladino RK. Vsi razredi so sodelovali v telovadnem nastopu na šolskem telovadišču, nato pa odšli še na vaško pokopališče, kjer so okrasili grobove padlih.

(Foto: M. Pavliha)

lešič in okoliških vasi v hrvatske Mrzljake in naprej v Ribnik in Karlovac. Tudi z one strani potujejo ljudje na Kranjsko. Splav prevažajo ljudi, konje, vozove, tovarnjake...

Nič novega ni to, kajti tod je šla pot že pred dolgimi tisočletji. Šla je za Rimljanov in kasneje si je na tem prehodu na strmih skali nad deročo Kolpo sezidal svoj grad poveljnik Vojne krajine general Ivan Lenkovič. Frienturm! Pobrežje!

Marindolska šola

Nikoli niso tega gradu zavzeli Turki in skoraj štiristo let je kljuboval vsem napadom in zobu časa Bonazzi, Auerspergi, Apfaltrerni in drugi so gospodovali tukaj. Med zadnjo vojno je grad zasedla Komanda karlovškega vojnega področja in uredila v gradu in okolici partizanske delavnice. Zato so 22. marca 1945 grad Pobrežje napadli Nemci in ustaši ter ga zažgali.

Danes stoji le še stara »generalija«; vse drugo je v ruševinah in čaka, da bo kdo to znamenito zgodovinsko stavbo zaščiti in ohrani vsaj kot razvalino.

Nekdanja grajska malenica, ki leži ob Kolpi pod visoko previšno skalo, je zdaj v lasti Jožeta Kuzme. Vse je mladi gospodar preuredil zadnja leta: v betonski žleb je postavil turbino, ki žene žago, popravil je malenico, nad vsem pa si sezidal udobne stanovanjske prostore.

Dobro ohranjen, rahlo padajoč jez zadržuje Kolpo, ki se takoj nato razdvaja v številnih brzicah. Na nasprotni strani Kolpe se prav tako dviga široka skalna stena, nad katero se po cele ure prepeljujejo kragulji.

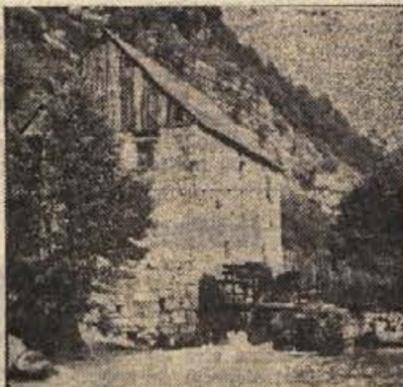
Gospodar, ki se je pravkar z motorjem vrnil iz Karlova, nam gostoljubno postreže s kruhom in rdečim vinom, ki raste nekje v goricah Preložnika ali Plešivice.

Sedimo, zagovorimo se, toda pozen popoldan nag preganja. Vsaj še do Gribelj bi radi, kjer nameravamo nocoj razpeti šotor.

Krepak stisk roke, dobro srečo gospodarju in nam in že smo v čolnu pod slapom.

Odrinemo do brega. Urno nas nese čez brzice in že smo na mirni, globoki vodi. Na ovinku se ozremo. Vidimo razrušen okrogli stolp, skrbinasto zidovje in »generalijo«, ki jo visoko pod streho obrašča bršljan. Ob njej pa jagnjed, ki kipi v mirno, predvečerjo nebo.

Nekoč je pod FUČKOVCI na slovenski strani stala malenica. Zdaj spominja nanjo le razrušen slap. Zdrsnili smo čezenj in doli pod

Malenica v Bogovcih

MOSANCI na hrvatski strani nalezili na drugega. Tudi tu ni več sledu o kaki malenici ali žagi. Le razburjena voda, ki nese sebe in nas čez razmetane skale v strugi, govori, da je nekoč tu ob bregu teklo življenje.

Zdaj delata le mlin in žaga doli pod hrvatsko vasjo Sračak.

Veslamo, kajti večer se naglo bliža. In bliža se nam slap na SRACKU. Pristanemo na njegovem zgornjem koncu, na slovenski strani.

Kar hitro najdemo prostor na majhni ravnici nad jezom in postavimo šotor. Ker nam je zmanjkalo kruha, se z Zvonkom odpraviva v bližnje Griblje. Medtem nam bo Janez skuhal večerjo.

Ze ko sva stopila čez njive proti vasi, se je nebo temno pomračilo. Potlej je zagodrnjal grom nad Plešivico.

metliški tednik

15 milijonov krajevnim skupnostim!

Letos bodo krajevne skupnosti v kočevski občini zbrale nekaj nad 18 milijonov dinarjev lastnih sredstev, potreb pa so naštele za več kot 60 milijonov! — Dobri načrti in lepo zastavljeno delo, ki ga bo morala občinska skupščina v bodoče le še krepkeje finančno podpreti — Dober predlog: pomoč ObS predvsem tistim KS, kjer bodo občani sami prvi pokazali največ pripravljenosti za delo in kjer bodo tudi sami poskrbeli za kar največjo lastno udeležbo sredstev!

Krajevne skupnosti v kočevski občini so od novega leta sem kar dobro zastavile delo, vsaj nekatere. Napravile so podrobne sezname komunalnih in drugih potreb, predvidele stroške in nastopile pred skupščino z zahtevo po sredstvih. Tako se je vseh potreb nabralo kar za skoro 69 milijonov dinarjev, medtem ko je v proračunu zagotovljenih le 15 milijonov dinarjev.

Od nekaj nad 68 milijonov potreb bodo občani v krajevnih skupnostih — po programu sočeč — zbrali dobrih 19 milijonov lastnih sredstev, skoro 10,5 milijona bodo dobili iz drugih virov (Vodna skupnost, podjetja in sklad za pospeševanje kinematografije), vse ostalo — približno 40 milijonov — naj bi dala občina.

Najpogostejše se v zahtevah krajevnih skupnosti — večkrat smo jih slišali že na zborih volivcev — pojavlja dokončna elektrifikacija (o-

kočica Ajbija, zaselki nad Osilnico, urejanje vodovodov, za kar je Vodna skupnost planirala precej sredstev, urejanje kanalizacije ipd. Vendar pa nobena krajevna skupnost nima zagotovljenih lastnih sredstev, razen krajevne skupnosti v Mozlju, ki bo z izkoriščanjem peskoka-pa zbrala letos okrog 1,7 milijona din.

Svet za komunalne zadeve je obravnaval potrebe krajevnih skupnosti in skušal po najboljših močeh kar najbolj pravično razdeliti predvidenih 15 milijonov iz proračuna (z odbitkom obvezne rezerve). Pri tem je rezerviral 1,8 milijona za tista naselja, ki niso vključena v nobeno KS (Koprivnik, Onex, Polom, Stari log itd.), kajti tudi tu je precej nerešenih problemov in tudi tu bo morala občina posredovati z večjimi ali manjšimi zneski. Pri razdeljevanju sredstev so tudi upoštevali kraje, kjer bodo letos v počastitev 20-letnice osvoboditve odkrili spomeni-

ke padlim in tem skupnostim namenili nekaj več sredstev.

Za krajevno skupnost Livold so namenili 750.000 dinarjev, za Dolge vas 350.000, za Stare cerkev 1.500.000 dinarjev (ureditev kanalizacije), za dragarski konec 1.000.000 din, Osilnico 1.000.000 dinarjev (spomenik), Banja loko 400.000, Salko vas 1.200.000, Fara (tu bo centralna proslava 20-letnice osvoboditve) 1.800.000 dinarjev (za popravilo poti, kanalizacijo, razširitev mostu v Fari in razsvetljavo), Predgrad 1.500.000 (za napeljava telefona iz Knežje lipe ali napeljava trofaznega toka), Vimolj 200.000 dinarjev, Struge milijon 200.000 dinarjev (s pogojem, da 800.000 porabijo za dokončno elektrifikacijo Rap-

ljevega — Ravnj) in za krajevno skupnost Kočevje za funkcionalne izdatke 1.500.000 dinarjev.

Ko je skupščina obravnavala razdelitev sredstev med krajevne skupnosti, so se načelno strinjali, le odborniki iz Livolada in Osilnice sta menila, da bi morali pri tem upoštevati predvsem že zbrane prispevke občanov (v Osilnici npr. potrebujejo za ureditev raznih del nad 17 milijonov — elektrifikacija, vodovod, pot, spomenik NOB) — sami pa bodo zbrali nekaj nad 5 milijonov). Skupščina se je strinjala, da bo treba v prihodnje deliti proračunska sredstva za KS predvsem na podlagi lastne udeležbe občanov in tako spodbujati čim večjo zainteresiranost ljudi za reševanje komunalnih problemov.

Odborniki so po daljši razpravi sklenili, naj bi od sredstev, ki so ostala za kraje, ki niso v nobeni krajevni skupnosti, dali še 500.000 dinarjev krajevnim skupnostim, kjer bodo letos odkrili spomenike NOB (Osilnica, Fara, Livold in Struga).

Letos spomenik v Livoldu

S svojo pobudo in prispevki prebivalcev bodo letos v Livoldu odkrili lep spomenik padlim, ter hkrati opravili osrednjo proslavo občinskega praznika

Organizacija ZB iz Livolada pri Kočevju bo letos po dosedanjih neuspešnih poskusih, kot je videti le postavila spomenik padlim v NOB. Na zboru volivcev preteklo zimo so se o tem temeljito pogovorili in sklenili, da bo vsak volivec prispeval po 2.000 din ali pa pomagal s prostovoljnimi delom. Lastniki gozdov so darovali vsak po dve smreki, nekaj so prispevala podjetja, zlasti KGP, ki je podarilo nekaj lesa in opravilo prevoze. Spomenik so nameravali prvotno postaviti za dan borca, na predlog občinskega odbora ZZB pa ga bodo odkrili 3. oktobra letos za občinski praznik. V ta namen bo osrednja proslava ob-

činskega praznika letos v Livoldu. V naselju je treba popraviti pročelje na več stavbah, lastniki pa lahko dobijo za to kredite. Eno hišo bo treba podreti. Vaščani si želijo za to priložnost urejeno javno razsvetljavo in asfaltiran del ceste skozi vas na odcepu proti Mozlju. Seveda so pripravljene pri vseh delih sodelovati. Doslej so opravili že več kot 800 ur prostovoljnega dela, pri tem pa so sodelovali tudi vaščani črnega potoka in Zajčjega polja, ker bodo tudi imena padlih iz teh vasi vklesana v livoldski spomenik. Spomenik dela podjetje Marmor iz Gradca.

J. G.

Še 30.000.000 za elektriko

V kočevski občini so zadnja leta pospešeno elektrificirali dotlej še neelektrificirane kraje, vasi v Kolpski dolini, lani v Strugah itd. Kljub vsem prizadevanjem pa je še vedno nad 30 vasi in zaselkov z okrog 120 gospodarstvi brez elektrike, in sicer v okolici Ajbija pri Banja loki ter zaselkih v hribovih nad Osilnico. Za elektrifikacijo teh odročnih, po hribovih raztresenih naselij je potrebnih najmanj 30 milijon-

ov dinarjev, ki jih pa občina zdaj nima. Ker živijo v teh krajih večinoma stari ljudje, tudi ni moč pričakovati večje lastne udeležbe. Vendar pa ljudje na vseh zborih volivcev opozarjajo na elektriko, da bi vsaj to lahko imeli in bi bilo potem tudi pri njih življenje lažje. Na občini so se odločili, da bodo za zdaj pripravili glavni projekt za elektrifikacijo Ajbija in okolice, elektriko pa napeljali, ko bo dovolj denarja.

MOZELJ: lastna sredstva

Krajevna skupnost Mozelj v kočevski občini je skoro edina, ki ima lastne vire dohodkov, pa tudi sicer je dokaj aktivna in ima za letos v načrtu precej stvari. Iz peskoka-pa bodo imeli okrog 1,7 milijona dinarjev dohodkov in ne bodo potrebovali dotacije občinske skupščine. Urediti nameravajo vas Knežja lipa, popraviti cesto Knežja lipa—Spodnji log, popraviti fasado na prosvetnem domu v Mozlju in fasado gasilskega doma, kamor bodo napeljali tudi vodovod. Med drugim bodo prepletkali okna na šoli, kar najboljše uredili vas in sami vzdrževali vaški vodovod.

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj člankov v komunskem glasilu! Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem

TE DNI V KOČEVJU

MINULI TEDEN JE BIL TEHNICNI prevzem 20-stanovanjskega stolpca v Podgorški ulici, prvega iz skupine stolpcev, ki jih gradi GP ZIDAR v tej ulici. V novem objektu bodo pet stanovanj dobili tudi člani ZB. Drugi stolpce je pod streho, tretji pa še rase od temeljev, tako da je v gradnji kar 40 stanovanj. Dela ovira slabo vreme.

CE SE PEJLES IZ KOČEVJA proti Ribnici, srečaš zlasti popoldne veliko konjskih vpreg s hlobovino. Res da so vozovi, ki jim pravijo gumarji, dobri, ni pa prav, da mora en konj peljati tudi po 4 kub. metre hlobovine! Iz prepotonega konja se kadri kot iz parnega stroja, če gre žival prečasi, pa vznik benti. Utrujena žival se mora večkrat ustaviti. — Kaj ni uredbe o zaščiti živali in, če je, zakaj ni nadzornikov? Trpinčenja živali pa skoraj nihče več ne opazi. Potreba po zasluzku je sicer res velika, toda nič manjša ne bi smela biti potreba po arčni kulturi!!

V POCASTITEV 20-OBLETNICE osvoboditve bodo v mali dvorani doma telesne kulture odprli filatelistično razstavo. Odprta bo od 4. do 6. junija in bo prikazovala zbirke članov filatelističnega društva v treh skupinah. V prvi bodo zbirke iz Jugoslavije, Avstrije, Italije in Nizozemske, v drugi znamenje s športnimi in živalskimi motivi ter motivi iz kozmonavti in s cveticami, v tretji pa zbirka mladih pod nazivom mladinski kolekcij. Filatelistično razstavo si bodo ogledali tudi učenci tukajšnjih šol.

PRIHODNJO SOBOTO, 5. JUNIJA, bo v Kočevju velika pri-

reditve osnovnošolske in gimnazijske mladine. Sodelovalo bo nad 900 učencev in dijakov iz kočevske, ribniške, grosupeljske in dolenskega dela viške občine. Podelili bodo bronaste, srebrne in zlate Jurčičeve bralne značke. O pridelitvi bomo še podrobneje poročali. —ko

DOLGA VAS: most preko Rinže

Tudi v Dolgi vasi imajo letos precej načrtov. Uredili bodo pot od pokopališča do Debečeve hiše, popravili most preko Rinže in obnovili oder v prosvetnem domu. Lani so v glavnem z lastnimi sredstvi oz. s prostovoljnimi delom uredili lepo dvorano, v kateri se odvija vse vaško kulturno in družabno življenje. Vsa dela, ki jih imajo letos v načrtu, bodo zahtevala okrog milijon din. Sami bodo zbrali 350.000 dinarjev, od sklada SRS za pospeševanje kinematografije bodo dobili 250.000 dinarjev, občinska skupščina Kočevje pa je iz sredstev za krajevne skupnosti namenila prebivalcem Dolge vasi 350.000 dinarjev.

KOPRIVNIK: prevoz do Kočevja

18 kilometrov slabe, razmajane hribovske ceste loči Koprivnik od Kočevja, razdalja pa je še večja, ker ni avtobusnih zvez. Le enkrat na mesec pelje vaščane avtobus KGP v mesto, ko dobijo plače in se odpravijo na nakupe. Ze vrsto let prosijo ljudje iz te oddaljene vasi, da bi kako uredili prometne zveze, vendar

vedno ostaja pri besedah in željah.

V Koprivniku imajo razen tega še več drugih problemov. Npr. vodovod. Zanj so lani dobili od občine 200.000 din, pa jih niso mogli porabiti, ker ni bilo črpalk. Radi bi uredili tudi pokopališče, potrebno je otroško igrišče in še in še. Za vse je potreben denar, ki pa je vedno skopo odmerjen.

OTROCI O TUBERKULOZI

V zadnjem tednu borbe proti tuberkulozi so otroci na vseh šolah v občini Kočevje pisali šolske naloge z naslovom »Boj proti tuberkulozi«. Učenec 5. razreda osnovne šole v Stari cerkvi Slavko Bončina je napisal najboljšo nalogo, katero nam je v objavo poslal občinski odbor Rdečega križa Kočevje:

Na svetu je še mnogo držav, v katerih razsaja jetika. Za jetiko zbolijo ljudje, ki nimajo pravilne prehrane, pijejo alkoholne pijače in kadijo cigarete ali pa stradajo. To so prebivalci iz nerazvitih držav, ki si ne morejo pridelati hrane, ali pa živijo v vlažnih stanovanjih.

Jetika je zahrbtna bolezen in bolniki potrebujejo precej časa za ozdravljenje. Najboljše orožje proti tuberkulozi pa je zdrava prehrana, primerno stanovanje, sonce, sveži zrak, čistoča in primerni delovni pogoji. Jetični ljudje se zdravijo na Gorenjskem, kjer so veliki gozdovi in svež zrak.

Tudi v šoli določamo učence, da pazijo na čistočo v razredu, na straniščih, da pregledajo učencem roke, če so čiste in če imajo umita ušesa.

Če hočemo biti zdravi, upoštevajmo biti moramo čisti, uživajmo zelenjavo, meso, mleko, jajca, sadje. Vitamini so telesu potrebni, da smo bolj odporni.

Nam otrokom so zelo potrebne malce, ki jih dobivamo v šoli. Po malici se laže učimo. Če hočemo biti zdravi, uživajmo zdravo hrano in pijačo, ogibajmo pa se sovražnikov našega zdravja.

O delu Rdečega križa Kočevje

— Marca je občinski odbor Rdečega križa Kočevje organiziral v Mozlju tečaj domače nege bolnika. Tečaj je obiskovalo deset tovarišic, enak tečaj pa je bil aprila v Strugah (9 udeleženk), v začetku maja pa je tak tečaj obiskovalo deset žensk iz Dolge vasi. V Dolgi vasi je bil tečaj organiziran v okviru tečaja za vaško mladino, ki je obsegal 150 ur.

— Rdeči križ je socialno in zdravstveno ogroženim občanom v občini razdelil 211 CARE paketov.

— V tednu Rdečega križa je podmladek RK na obeh kočevskih osemletkah v izložbenem oknu Galanterije v risbah prikazal svoje delo. Simbolično razstavo o delu Rdečega križa pa je mestni odbor RK pripravil z izložbenim oknu Čevljarstva.

— Ob dnevu mladosti je bilo sprejetih med mlade člane Rdečega križa 216 podmladkarjev iz obeh osemletk. Svečanost je občinski odbor RK organiziral na Bazi 20 v Partizanskem Rogu.

SKUPŠČINSKI DNEVNIK

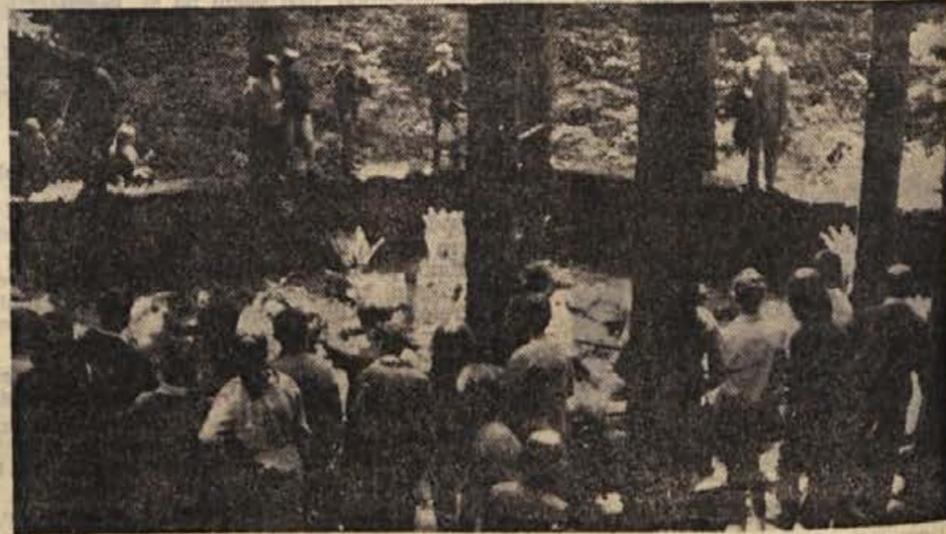
■ V petek, 28. maja, sta spet zasedala obo zbor občinske skupščine Kočevje in čeprav je dneval red obsegal le štiri točke, se je seja zavlekla. Glavna točka je bilo poročilo o programih krajevnih skupnosti o komunalnih problemih. Razen tega so odborniki obravnavali še sporočilo občinske gasilske zveze, potrdili odlok o potrditvi zaključnega računa o izvršitvi proračuna občine za preteklo leto ter izvolili nekatere nove člane skupščinskih svetov.

■ Poročilo o programih komunalnih potreb krajevnih skupnosti je prebral načelnik oddelka za gospodarstvo Jože Benčina in bomo o njem še posebej poročali. O problemih požarne varnosti je skupščina obširno poročal predsednik občinske gasilske zveze Jože Oberstar. Obširno poročilo lahko strnemo v eno samo ugotovitev: čimprej je treba nekaj ukreniti število prostovoljnih gasilskih društev in s tem tudi članstva nemehno pada, povprečna starost gasilcev je monda okrog 35 let, sredstva za preprečevanje oziroma gašenje požarov so zastarela. Še najhujši problem je v mestu, kjer bo treba čim prej ustanoviti vsaj polpoklicno, če že ne poklicno gasilsko enoto, društvu pa zagotoviti dovolj sredstev, da bo lahko kar najbolj uspešno branilo družbeno in zasebno premoženje pred naravno stihijo. Razumljivo je, da je skupščina brez večjih to-

žav prišla do sklepa, da je treba adaptirati sedanji gasilski dom ter razmisлити o možnostih za ustanovitev gasilske enote.

■ Skupščina je imenovala nekatere nove člane skupščinskih svetov namesto tistih, ki jim je po dveh letih potekel mandat. Izvoljeni so bili tudi novi predsedniki svetov: svet za splošno in notranje zadeve vodi Jože Svete, predsednik sveta za družbeni plan in finance je zdaj Bruno Ciglič, sveta za delo Pavle Pogorelec, sveta za industrijo, obrt in promet inž. Dušan Oražem, sveta za blagovni promet, gostinstvo in turizem inž. France Goršič, sveta za kmetijstvo in gozdarstvo inž. Zdravko Šaubah, sveta za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve Miro Gregore, sveta za šolstvo Danica Kaplan, sveta za telesno vzgojo Tone Butina, sveta za kulturo Matija Cetinski, sveta za zdravstvo inž. Ciril Strumbelj, sveta za socialno varstvo in varstvo družine Režka Ožura in sveta za narodno obrambo Drago Benčina.

■ Naslednja seja obeh zborov skupščine bo spet v ponedeljek, 21. junija ob 8 uri v dvorani družbenih organizacij. Odborniki bodo obravnavali poročilo komunalne skupnosti za socialno varovanje ter poročilo odbora za gradnjo nove šole. Govorili bodo — razen nekaterih drugih tekočih zadev — še o gradnji zdravstvenega doma v Kočevju in ljubljanske bolnišnice.

Na dan mladosti je 150 učencev VIII. razreda obeh kočevskih osemletk bilo na proslavi na Bazi 20. Nastopili sta folklorna skupina osnovne šole Mirka Bračiča in skupina učencev Seškove šole z zborna deklamacijo. Potem so poslušali tovariša Sobra in Abramoviča, ki sta pripovedovala o zgodovini teh spomenikov, sekretar občinskega komiteja ZMS pa je govoril o nalogah in vlogi mladinske organizacije. Pionirji so bili nato sprejeti v Zvezo mladine in prejeli značke in izkaznice.

FRANCE BRUS

„Dela in volje dovolj, le denarja ni“

Kaprovega Rudija — Rudolfa Lovšina in njegovega brata Janeza iz Sodražice poznajo daleč naokrog, tja do Ljubljane in okrog dolenskih zidanic, koder kupujeta vino za svojo gostilno. Vsak, ki pride v Sodražico, se rad ustavi v gostilni ob mostu, posedi, popije, kaj prigrizne in poklepeta. O čemerkoli.

Sedimo v prijazni gostilniški sobi ob kozarcu osvežujočega hruskovega soka in razpredamo misli. O Sodražici in potrebah in željah njenih prebivalcev. Ne le zato, ker je te dni praznovala krajevni praznik, pač pa tudi zato, ker so želje in potrebe Sodražice kar precejšnje, Kaprolov Rudij pa bo v naslednjih štirih letih zastopal svoje volilce v občinski skupščini Ribnica.

— Naše želje in potrebe, pomodruje Rudi, gledam skozi dinar, ki pa je vedno premajhen, preveč pičlo odmerjen. Vsekakor pa bi Sodražani radi, da čim prej dogradijo poslovno stanovanjsko stavbo — v njej bo pošta, krajevni urad, frizer ter štiri do šest stanovanj. Stanovanj pa v Sodražici ne rabimo nič manj kot pa v drugih krajih, predvsem za učitelje. Nujno je treba obnoviti gornji sloj asfalta po ulici, sicer bo škoda vedno večja, popravilo pa vedno dražje, naša največja želja pa je asfaltirana cesta od Zlebiča do Sodražice. Ni treba posebej poudarjati, da moderna cesta do Sodražice ne bi bila pomembna le za ta kraj; cesta, kakršna je zdaj, ni več podobna cesti...

»Nekaj sem slišal o gradnji ceste Sodražica — Travnogoro?«

— O tem že precej časa govorimo. Od tu na Travnogoro je preko Ribnice okrog 24 kilometrov, preko

Nove šifte 11, po naši zamisli pa bi bila pot dolga le dobre štiri kilometre. Cesta bi bila ugodna tudi za spravilo lesa iz okoliških gozdov in bi pripomogla k nadaljnjemu razvoju turizma v sodražici dolini. Za gradnjo ceste so načrti narejeni že dve leti, imenovan je režijski odbor, le denarja, kakor se tako rado dogaja, ni! Ljudje so pripravljani tudi sami prispevati precej sredstev...

Sploh pa so gozdne poti v našem koncu posebno vprašanje in marsikdo se vpraša ali je bolj potreben gozdarski dom v Ribnici ali dobre gozdne ceste...

Se besedujemo, medtem ko zunaj prši droban, zoprni pomladni dež, besedujemo o današnji Sodražici, ki ni skoro v ničemer več podobna medvojni, razdejani, porušeni, in o njenih sedanjih potrebah.

F. G.

Kaprolov Rudij iz Sodražice

Dan mladosti ob kresu

24. maja proti večeru so se na Grmadi nad Ortnikom zbrali na skupnem praznovanju dneva mladosti vojniki in pionirji osnovne šole z Velikih Poljan. Skupno so pripravili lep program: govoru so sledile recitacije, pesmi, zaigrali so kolo, ob koncu pa so pionirji predvajali lep prizorček. Ko se je zmrčilo so vojniki prižgali že prej pripravljene kres. Pionirji in vojniki so ob ognju premišljevali o dnevi boja in revolucije ter o časih, ko je plamen upora zagorel po vsej Sloveniji. Razšli so se v želji, da bi se sodelovanje med vojniki in pionirji še naprej razvijalo, saj se s skupnimi močmi veliko opravi. Pohvale vredno je tudi oskrbništvu kočne na Grmadi, ki je bilo brez odlašanja pripravljeno postreči udeležencem. Le okoliški prebivalci niso pokazali dovolj zanimanja za lepo slovesnost. —KA

NEŽA LESAR UČI V LOŠKEM POTOKU ŽE 25 LET

„Navezala sem se na otroke...“

Neža Lesar je ena od dveh sester, ki že 25 let učita otroke v Loškem potoku. Leto za letom prihaja mladež v razred po kamnitih stopnicah v stavbo, mimo spominke pološče padlim učiteljem na hodniku. Rod za rodom. In potem odrastejo šoli, dozori za življenje in po kamnitih stopnicah prihajajo spet nove kuštrave glave, njihovi otroci. Tudi učitelji prihajajo in odhajajo, le obe tovarišici Lesarjevi, Neža in Meta, sta še vedno tu, že četrto stoletje.

Tovarišica Neža, še pred nekaj meseci hudo bolna, je spet prišla po kamnitih stopnicah, kakor že tolikokrat v teh letih. Se ne popolnoma zdrava je sledila neubranljivi želji, ki je ves čas kljuvala v njej, želji po šoli, po učilnicah in mladih razposajenih jencih...

— Kar nekako bolj zdrava sem postala, je povedala, ko sem spat bila v šoli v razredu.

Pogovarjava se o pomanjkanju učiteljev, ki je posebno občutno na takile šoli v odročnih krajih, kakor je Loški potok. — Mladi učitelji se težko navadijo na oddaljene kraje, pravi, posebno dandanašnji; vse zapušča po deželje, vsi hočejo v večja središča, v mesta. Navsezadnje pa tudi v takih oddaljenih krajih žive ljudje, tudi tu je mladina, tudi tu je treba poučevati... Sestro sva se, čeprav sva iz doline doma — iz Ribnice, v teh letih navezali na Loški potok, še preveč navezali... Najtežje trenutke sva doživljali med vojno, ko smo učili otroke kar po vaseh, ker v šoli ni bilo varno. Nič lažje ni bilo takoj po vojni, ko je primanjkovalo učiteljev, pa smo učili kar po cele dneve, ne da bi bili kaj več plačani. Tedaj ni bilo nadur, potrebna je bila velika volja, velika zavzetost, velika ljubezen do šole, do otrok, ki so kar hlasnili za učenostjo...

Težave s kadrom, pravi, niso sedaj skoro nič manjše. Zlasti primanjkuje strokovnjakov za posamezne predmete — npr. slavist, matematik, nekaj učiteljev za predmetni pouk. Prosvetni delavci neradi prihajajo v odda-

ljene kraje; preveč od rok je, v mestih, v večjih središčih je vse drugače, bolj živahno, lepše...

F. G.

Cesto skozi Vel. Poljane urejajo

Občinska komunala je le začela popravljati za turizem in gospodarstvo močno pomembno cesto skozi Velike Poljane, ki je bila precej uničena. Dela napredujejo počasi, ker primanjkuje delovne sile. Vaščani bodo morali, kot vse kaže, sami priskočiti na pomoč, da bo cesta popravljena do 22. julija, ko bo na Zukovem za krajevni praznik in v počastitev 20-letnice osvoboditve velika proslava. Pomoč vaščanov je toliko bolj potrebna tudi zato, saj bo cesta namenjena predvsem njim.

V. P.

Čudno maščevanje

V Kramaricah pri Vel. Poljanah je nekei vaščan nasekal in obelil šest sadnih dreves, češ da s svojo senco škoduje njegovim njivi. S tem je uničil rast in plod šestih dreves. Nečedno dejanje čudaškega vaščana, ki je vredno vse obsodbe, preiskujejo zdaj organi LM, okoliški prebivalci pa pričakujejo manj strogo kazni.

V. P.

O turizmu v Loškem potoku

Na Hribu pri Loškem potoku je bil pred nedavnim posvet krajevnega odbora SZDL in krajevne skupnosti. Govorili so o razvoju turizma, šolstva in drugega ter o komunalnih vprašanjih. Na posvetu so omenili tudi ruševine v Travniku, ki so ostale še iz pretekle vojne in jih je pač že treba odstraniti. Na posvetu je bil tudi predsednik ObO SZDL iz Ribnice tov. Dušan Lavrič

r

34 gasilcev bo odlikovanih

Gasilsko društvo v Malem logu pri Loškem potoku bo 13. junija slavilo 30-letnico ustanovitve. Na slavnosti bodo 34 najzaslužnejšim članom podelili odličja.

r

Ribniški grad — spominski kulturni park

Ribnica je s svojo bližnjo in daljnjo okolico dala v preteklih stoletjih vrsto zaslužnih mož. Naj naštejemo samo najpomembnejše: Trubar, Stritar, Levstik, Stanislav Škrabec, dr. Ivan Prijatelj, Jakob Gallus, v Ribnici se je šolal Prešeren, služboval Vodnik, sem je zahajal Gregorčič, Rudež je zbiral narodne pesmi, v Loškem potoku se je rodil prevajalec Debeljak itd.

Turistično društvo skupaj s festivalom že dalj časa razmišlja, kako bi se vsem tem možem čim bolj dostojno oddolžili. Ker postaja obnovljeni stari grad sredi Ribnice z muzejem in letnim gledališčem osrednje kulturno središče Ribnice, menijo, da bi v njem uredili spominski kulturni park. S tem bi vrednost grajskega prostora še povečali. Ribnica pa bi dobila še eno pomembno kulturno in turistično privlačnost. Začeli so se vneto pripravljati za uresničitev te vsekakor pomembne in zahtevne zamisli, pri čemer bo seveda moral sodelovati najširši krog ljudi. Prav bi bilo, da vsak, ki se za to zanima, prispeva svoje mnenje.

Nekaj sredstev, potrebnih za postavitve spominskih obeležij ali doprsnih kipov zaslužnih mož v grajskem parku, je že pripravljenih.

Ljudska tehnika ustanovljena

Tehnična vzgoja je velika opora gospodarstvu v boju za večjo produktivnost — štiri sekcije nove organizacije: AMD, jamarski klub, fotokrožek in radioklub

»Občinska organizacija ljudske tehnike idejno in strokovno vodi delo posameznih organizacij z različnih področij dejavnosti ljudske tehnike ter jih povezuje v enotno organizacijo. Poslanstvo ljudske tehnike ni le v tehnični vzgoji občanov, temveč je tudi močna opora gospodarstvu v nenehnem boju za višjo produktivnost, za nadaljnje razširjanje industrije, za še uspešnejši razvoj mehanizacije tako v gospodarstvu kakor tudi v kmetijstvu itd.«

Tako je poudaril predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev občinske ljudske

tehnike v Ribnici Ivan Petrič. Občni zbor za ustanovitev ljudske tehnike je bil 21. maja v dvorani občinske skupščine in se ga je udeležilo precej občanov — članov AMD, jamarskega kluba, fotokluba, družbeno političnih in delovnih organizacij itd. Ustanovnemu občnemu zboru sta prisostvovala tudi predsednik in tajnik republiškega sveta ljudske tehnike.

Po uvodnih besedah Ivana Petriča se je razvila živahna razprava o pomenu in delu ljudske tehnike. V občinsko organizacijo v Ribnici bodo vključene štiri sekcije —

AMD, jamarski klub, fotokrožek in radioklub, kasneje pa bodo morda ustanovljene še druge organizacije. Predstavniki teh klubov in društev so na občnem zboru poročali o svojem delu in načrtih v okviru občinske organizacije, v razpravi pa so sodelovali tudi predstavniki republiškega sveta in garnizije JLA v Ribnici.

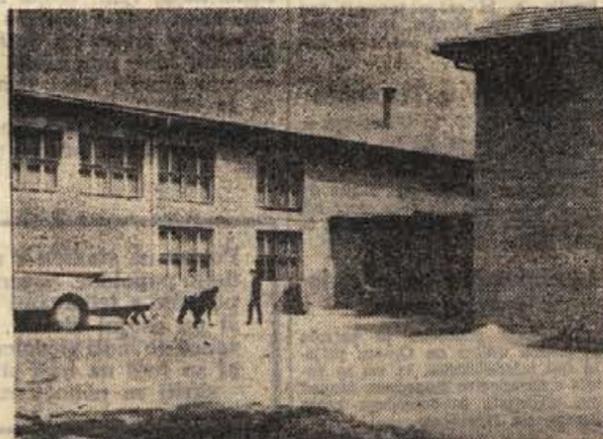
Na petkovem občnem zboru so izvolili 15-članski občinski svet ljudske tehnike, katerega predseduje Stefan Novosel. Tajnik sveta je Ivan Petrič, tajnik občinske skupščine.

Namizni tenis v Sodražici

Komisija za namizni tenis pri občinski zvezi za telesno kulturo v Ribnici je organizirala 26. maja v počastitev dneva mladosti medobčinsko tekmovanje v namiznem tenisu. Tekmovanje je bilo v Sodražici, izvedbo pa so zaupali domačemu Partizanu.

Tekmovanja se je udeležilo pet ekip: dve iz Kočevja, dve iz Ribnice in ena iz Sodražice. Namiznoteniški turnir je kljub kratkotrajnim pripravam lepo uspel. Prvo mesto je zasedla prva ekipa ribniškega Partizana, na drugem so domačini, na tretjem mestu ekipa iz Kočevja itd.

Vsi udeleženci so dobili plakete z označenim doseženim mestom, podelila pa sta jih podpredsednik občinske zveze za telesno kulturo Ivan Petrič in predsednik TVD Partizan Sodražica, dr. Ciril Kumelj

Sola v Sodražici — poleg nje je tudi kinodvorana — je ena številnih šol, ki jo po malem gradijo že vsa povojna leta. Kadar se nabere kaj denarja, spet nekaj uredijo. Kljub vsem prizadevanjem pa občina še ni mogla zagotoviti dovolj sredstev za ureditev šolskega pročelja, ker so pač potrebe drugod toliko večje. Za dokončno ureditev šole je potrebnih še okrog 22 milijonov dinarjev.

Kaj bo z ribniško vrtnarijo

V ribniški vrtnariji že precej časa streže ljudem samo vodja vrtnarje, ki ima dela na pretek. K sreči je dober strokovnjak, pa tudi podjeten, miren in vlijuden. Vrtarskega blaga je vedno manj in zemlja je vedno manj obdelana. Ko sem pred nedavnim mojstra Lojzeta vprašal, zakaj vrtnarija hira, je povedal, da obrat ni rentabilen in da ga zategadelj nameravajo opustiti. Strinjal se je z menoj, da je škoda storiti kaj takega zdaj, ko je vse lepo obdelano in vpeljano. »Predlagal sem naj bi vrtnarijo prepustili meni, saj vem, da bi bilo odjemal-

cev vedno dovolj, ker je vrtnarija za Ribnico in njeno okolico nujno potrebna.« Tudi potrošniki negotujejo ob vesteh, da bo vrtnarija ukinjena, saj ne vedo, kje bodo nato kupovali zelenjavo, cvetje, vence in vse ostalo, kar so doslej dobili pri mojstru Lojzetu. Mar bodo res morali po vse to v Ljubljano ali v Kočevje?

Potrošniki iz Ribnice in okolice zato zahtevamo, naj pristojni organi občinske skupščine zadevo uredijo tako, da bo vrtnarija s priljubljenim vrtnarjem Lojzatom še naprej poslovala.

V. P.

NESREČE

Prekucijaj na ovinku

Na cesti pri Pogandah se je 29. maja popoldne prevrnil osebni avto, v katerem sta bila Anton Zupercer iz Straže in Anica Vukobratovič iz Slatina. Voznik je na ovinku prehitro vozil, zato je vozilo zaneslo s ceste, kjer se je prekucijaj in se spet postavilo na kolesa. Voznika so vrtili kri, na avtomobilu pa je za 400.000 dinarjev škoda.

Fičko v avtobus

Med nepreviđenim prebistevanjem pri Jugorju je voznik osebnega avtomobila Jože Planinc iz Ljubljane zadel v sprednji branik avtobusa, ki ga je upravljal Viljem Leman. Gmožna škoda na vozilih so ocenili na 150.000 dinarjev.

Mopedist in motorist v bolnišnici

Ker sta se pri srečanju na cesti Vrtača — Strekljavec 28. maja popoldne zletela Mirko Malešič na motorju in Matija Kastelic na mopedu, so morali oba, ki sta se hudo poškodovala, prepejati v bolnišnico. Do nesreče je prišlo, ko je mopedist pripeljal naproti motoristu po levi gmožni škodi je za 350.000 dinarjev.

Nehote vsejal pšenico

Zaradi prebistevanja na nepreglednem predelu avtomobilske ceste v Selhi pri Karteljevu se je 28. maja popoldne prevrnil tovornjak, poln pšenice, ki ga je upravljal Janez Knific iz Škofje Loke. Tovornjak je najprej zapeljal na bankino, odkod se je prevrnil, ves tovor pšenice pa se je istresel. Škodo cenijo na 3.000.000 dinarjev.

Okvara pri krmilu

Tovornjaku, ki ga je 26. maja po avtomobilski cesti vozil Jože Dobnikar iz Ljubljane, se je pri Arsti vasi pokvarilo krmilo. Vozilo je zavilo s ceste in se prevrnilo po pobočju. Voznik in sopotnik sta ubežala poškodbam. Škodo cenijo na 400.000 dinarjev.

Tovornjak povozil telico

25. maja večer je gmal Janez Vovko v Dolenji vasi pri Šmarjeti čez cesto napajal živino v trutku, ko je pripeljal tovornjak Janez Zupan iz Ljubljane. Telico je povozilo telico, kar je bila za vama razdalja prekratka.

Otok padel med mlinska kolesa

27. maja so našli v vodi poleg mlina v Butoraju truplo Jožeta Friclja, 8, ki se je predjeli dan igral ob vodi. Menijo, da je otrok padel med mlinska kolesa in utonil.

Nočni tat v Trsteniku

Ponoči med 23. in 25. majem se je v hišo Jožeta Butare v Trsteniku pri Mirni vthotopil tat in odnesel tranzistor, ročno uro in humdo, kar cenijo na 70.000 dinarjev. Gospodar je tatu sicer odpodil, toda šele tedaj, ko je ta že imel plen.

Mladotletnika na ukradenem mopedu

30. maja popoldne je patrola prometne milice na Otočcu prijela dva mladotletnika, ki sta se vozila z ukradenim mopedom. Moped sta pripeljala iz domačega kraja Kutine na Hrvaškem.

Pred zaključkom zleta so nastopili mladinci in mladinke z vajo, ki jo bodo pokazali na zletu v Karlovcu

Medvedov je vedno več

Pred nedavnim so prebivalci naleteli pri vasi Crnc in Slemenih na medvedjo družino; medveda, medvedko in dva mladčka. Medvedji so se v gozdovih Velike in Male gore precej zaredili, tako da jih je vedno več in povzročajo ljudem že nemalo skrbi. Pred nekaj dnevi sta imela dva logarja v gozdovih nad Loškimi potokom precejšnjo smolo in srečo hkrati. Ko sta odmerjala les za posek, ju je pri delu

zmotil kosmatinec. V zadnjem trenutku sta odmesila pete pred razjarjenim zverino, ki je od jeze zgrizla logarjev klubok, katerega je na begu izgubil. ... K. Oražem

Vlomilec s 150 tisočaki prijel

15. maja ponoči je v poštini urad v Ortniku vlomil nekdo, ki so mu bile krajevne navade in razmere dobro poznane. Odnesel je 150 tisočakov. Njegov govo delo je iz bližnje stavbe opazovala žena kovača Adamiča in takoj, ko je vlomilec odšel, prijavila dejanje postaji IM v Ribnici. Organ IM so taku prijeli na železniški postaji v Vel. Laščah, pri sebi pa je imel še ves plen

Pogled na stadion v nedeljo popoldne. Severno pobočje s tribunami leži na obojni strani, da sonce ne moti gledalcev, ki so tudi na naši sliki skriti za pobočjem.

TELESNA VZGOJA MOGATI ČLOVEKA

(Nadaljevanje na I. strani)

vanje izkušen in ima tako vsebino dela, ki dovoljuje razvijanje človekovih sposobnosti. Zato ima telesna vzgoja velik družbeni pomen, ker predstavlja neločljivi del splošnih prizadevanj naše družbene skupnosti pri socialistični vzgoji novih generacij.

Telesnovzgojna dejavnost ima na Dolenjskem pa v Novem mestu, bogato tradicijo. Naj omenim morda samo to, da mineva letos 100 let, odkar smo imeli v Novem mestu prvi nastop Južnega Sokola. Ta je imel velik pomen za prebujanje narodne zavesti, posledica tega pa je bila med drugim tudi ustanovitev novomeške čitalnice in drugih naprednih društev.

V nadaljevanju svojega pozdrava je predsednik Sergej Thorževski zaželel nastopajočim kar največ uspeha v Novem mestu in nato še na zletu v Karlovcu.

Zlata poroka Purebrovih

Zadnjega aprila sta praznovala petdeset let skupnega življenja zakonca Ivan in Urška Purebri, 76 in 75 let, iz Zabeje vasi pri Novem mestu. Ob slovesnosti na novomeškem matičnem uradu je jubilarntoma čestital odbornik Miha Počervina.

Ziatoporočencema se je rodilo šest otrok. Vse sta kljub težkemu življenju vzorno vzgojila. Leta 1942 sta odšla dva sina v partizane, leto kasneje pa so jim okupatorji požgali dom. Purebrijeva sta boljše zažvela šele po osvoboditvi, ko sta si s pomočjo oblasti zgradila nov dom.

Manifesta - pripravljene v Karlovcu

Manifesta medobčinski zlet je uspel. Vsa zasluga gre organizatorjem, nastopajočim in seveda gledalcom, ki so v veliki množici prišli na stadion in emonosti in tako sproženo okolje za pomembnejšosti seveda slo: ozvočenje je bilo kar tradicionalen element noromeških javnih prireditev; rediteljska služba bi morala biti učinkovitejša, pa tudi ceremonial ob glasbilni zmagovalcev ni bil tako gladko, kot je bilo pričakovati.

Kaj lahko rečemo pred odhodom Dolenjcev v Karlovcu? Z vnanji ki so jih prikazali v nedeljo v Novem mestu, nas prav gotovo ne bodo razočarali. Za popoln uspeh na VIII. zletu si torej lahko želimo podoben nastop kot v Novem mestu ter borbenost in željo za čim boljšo igrjo vseh športnikov, ki potujejo na zlet!

Živ dobil ček za lastni pogreb

Ivan Samanič iz Garice na otoku Krku je dobil ček za 400 dolarjev na račun stroškov za lastni pogreb, čeprav je živ in zdrav. Samanič je eden upokojenec, ki se je iz ZDA vrnil v rojstni kraj, da bi med svojci preživel preostanek življenja.

Pred kratkim je dobil iz Baltimora pismo, v katerem sporočajo njegovi soprogi, da ji bodo zvišali pokojnino. Samanič prvi hip ni razumel, za kaj gre, toda ko je še enkrat skrbno prebral pismo, je videl, da je pravzaprav smrtve. Nasmejati se je napakel, napisal ameriški zavarovalnici pismo, da je živ, zdrav in krepak, da z veseljem vrata tudi ček za 400 dolarjev, ki mu ga je poslala na račun stroškov za njegov pogreb.

Prebivalstvo Kanade

Iz Ottawe poročajo, da se je število prebivalcev Kanade zvišalo 1. aprila 1965 na 19.516.000. V enem letu se je število Kanadčanov povečalo za 342.000 ljudi.

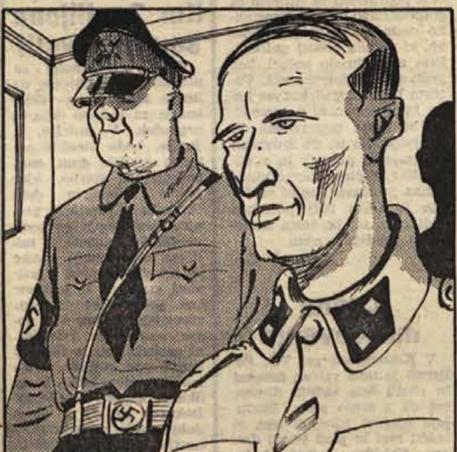
Tovariš Luka pokrovitelj

Pokroviteljstvo nam po Beli krajini in zletom v tovariš Franc Leskošič Zdruzenja zveze bor

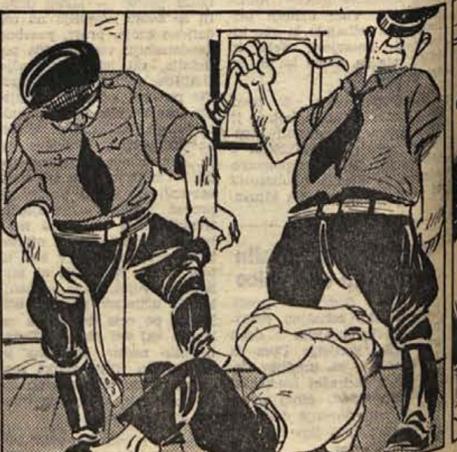
VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★

85. — »Kaj ste našli pri njem?« je vprašal oficir. »Tole poročilo o naših izgubah na Crnicu in o našem begu nazaj v Kamnik. Ko ga je patrola ujela, pa je imel na glavi litovko. Kje si jo dobil, smrknavec?« Rudi je ležec na tleh, odgovoril: »Vzel sem jo mrtvemu partizanu, ki je ležal v jarku ob cesti.« »Zakaj si jo vzel?« — »Všeč mi je bila, ko pa je čisto nova!« je rekel Rudi in spet zajokal.

86. — »Nikar se ne cmeri, sicer te premlatim, da boš imel za kaj jokati!« je zavpil nad Rudim človek, ki ga je zasliševal. Začel ga je iznova spraševati. Rudi je po vrsti povedal odgovore, ki ga jih je bil naučil Jaka, ko mu jih je zmanjkalo, pa je spet zajokal. »Naučen je, da mora jokati, kadar ne zna več lagati,« je siknil oficir. »Prepričan sem, da fant marsikaj ve. Bo že še spregovoril!«

87. — V sobo sta stopila dva košata policista. Oficir jima je z glavo pomignil na Rudija. Odpela sta pasove, slekla sukničje, si zavihala rokave in začela s pasovi udrihati po Rudiju. Rudi je stisnil zobe. Spomnil se je, kako ga je včasih kaznoval oče, kadar je na pasu izgubil kravo, da so jo morali potem iskati vso noč. Toda tisto je bilo božanje proti temu, kar sta delala z njim policista.

Rudi je stiskal zobe in molčal. Policista sta mu v roki vnela toplo. Na hrbtu mu je počila koža in policista se mu je poodila kri. Rudi je zatulil ob udrihanju po Rudiju. Rudi je stisnil zobe. Spomnil se je, kako ga je včasih kaznoval oče, kadar je na pasu izgubil kravo, da so jo morali potem iskati vso noč. Toda tisto je bilo božanje proti temu, kar sta delala z njim policista.

Najstarejši Kostelčan

98-letni Anton Majetič iz Kostela je baje najstarejši človek v kočevski občini — vsaj tako pravi sam. V svojem življenju ni bil nikdar resno bolan, nikoli pa tudi ni dosti pil, preveč jedel ali dobro živel. Kljub letom je še zdaj veseljak in svežih misli. Vsak drugi dan jo primaha v turistično kočjo na dva decil vina. Ob kozarčku vipaveca in prižgani cigareti smo ga tudi mi dobili dobre volje, zato je naročil za vse naše bralce lep pozdrav.

„MIRNA GORA JE NEPOZABNA...“

V dolini je bila razprostrta vsa Bela krajina. Svežina gorskega zraka je opajala mlade fante in dekleta, da so po trirnem pohodu poskakovali kot snežinke. ... V koči smo se poglali na vrh krušne peč. Oh, kako je tu vse pristno in domače! Tako pristnega belokranjsca, kot ga lahko naročijo tukaj, že dolgo nisem polkuzil v belokranjskih gostilnah. Zame-tovka in modra frankinja z vrh vinskih gorc »Mali vrh« nad Bušinj vasjo. Slika na televiziskem ekranu je čista kot zrak tu okrog. Odprl sem spominsko knjigo in polistal po njej: »Dalmatinec sem. Prvič sem na Mirni gori. Moj rojstni kraj Split je res čudovit, toda Mirna gora je nepozabna. Kvalitetna postrežba naj bo za vzgled vsem gostincem Dolenjske!« Obrnil sem list: »Sem na vojaškem dopustu. Čudovita okolica, svež zrak in odlična postrežba mi vlivajo nove moči. Ko bom spet v civilu, bom še večkrat obiskal Mirno goro.« Ali pa: »V moje otožno in mračno srce je poslalo sonce na višini nad 1000 metrov. Zopet sem vesela in srečna. Kako čudovita je ta Mirna gora s svojo okolico!« »Prišel sem do okolici, kakršno ima Mirna gora, lahko človeka zares sprosti. Zal ne znamo ceniti tega. Na Mirni gori je še vedno premalo mladine in delovnih ljudi. Pridite, zadihajte sveži zrak nad Belo krajino!«

Slavno županstvo mesta Metlike!

Z ozirom na mnoge prijaznosti, s katerimi so me nekteri prespoštovani meščani slavnega mesta Metlike že na mojem prihodu sprejeli i ktere mi zdaj meščani sploh še v veliko večji meri izkazujejo, predno so mi dali priliko, da jih o meščanskem mojem značaju z deli prepričam, zasnovani se v mojem znanju, da bom danal odšel zdravila sirovanskim občincem iz Metlike mesta po ceni znižani za 30 odstotkov od ukazane takse, posve revnim iz imenovanega mesta pa zastoj! Prosim tedaj, naj slavno županstvo to dragocelno moje zasnozo tukajšnjemu občinstvu razglasi in odrediti blagoviti, da se revnim i posve revnim, kedar trebajo zdravila, dajo izkaznice potrjene od sl. županstva. Metlika na sv. Trojice dan 1969. Miroslav Horčič lekar (iz metliškega mestnega arhiva)

SMEH STOLETIJ

Ustvarjalcu Brucknerju je nekdo dejal: »Vi morate pač imeti vzvišene trenutke, ko vas razsveti božanski navdih!« Glasbenik pa je zamahnil z roko: »Kje neki! Zadnjič sem šel na sprehod, sedel na kamen, pojedel kruh s sirom — pa sem ga imel.«

Dunajski kritik Hanslick je sedel v družbi glasbenikov in skladateljev. Pogovor je nanesel na skladatelja, ki glede avtorskih pravic svojih kolegov ni bil posebno natančen. Hanslick je zanj dejal: »Tega pa dobro poznam! Kdar se loti dela, pravi njegova žena otrokom: Otroci, bodite mirni in lepo molite! Oče gre do krast!«

Mlad skladatelj je pripravil za orkester skladbo velikega umetnika, a je umetniku dodal tudi precej svojega. Dirigent Hans Bülow se je ob tem primeru porogljivo nasmejal in rekel: »Hja, hja, na kakšne misli pridejo ljudje, če nobenih nimajo.«

Znano je, da so v starem veku rešile rimski Kapitol gosi, ki so začele ponoči gagati in tako zbudile posadko. Na pevski vaji so pevke neprestano klepetale. Dirigent Bülow jih je nekaj časa prenašal, nato pa dejal: »Gospodične, opozoriti vas moram, da je Kapitol že rešen.«

Slavni dirigent je po dolgem času priredil dokaj zastarelo opero za oder. V tretjem dejanju je bil v delu nenavadno dolg in nezanimiv solo za flavte. Toda na prvi vaji je Bülow zaman čakal, da bi se oglasile. »Kje pa so flavtisti?« je nestrpno vzkliknil. Tedaj je dejal eden izmed njih: »Poglejte, prosim, kaj je zapisano v partituri!« Dirigent je res pogledal in odkril na robu zapisek svojega prednika: »Tu je treba zbuditi flavtiste!«

Jadranska magistrala

Po osvoboditvi smo imeli v Jugoslaviji 1481 kilometrov sodobnih cest; danes jih imamo že kakih 12.000 kilometrov in smo na tem področju prometa dosegli izvrstne uspehe. Leta 1956, na primer, je slo po naših cestah 5 milijonov ton blaga in 37 milijonov potnikov v javnem cestnem prometu; lani so prepeljali po jugoslovanskih cestah že 31 milijonov ton blaga in 180 milijonov potnikov!

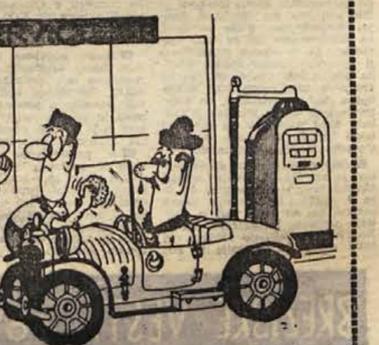
30. maja je bil za zgodovino naših cest pomemben mejnik: v Dubrovniku so slovesno izročili prometno jadransko magistralo, se pravi 650 km modernega cestišča v LR Hrvaški, ki poteka od Reke do Debelega Brega pri Dubrovniku. Razen mostov čez Krko pri Sibeniku in čez Neretvo pri Opuzenu, ki ju še gradijo, je zdaj nova magistrala že predmet pohval številnih domačih in tujih turistov. Nova jadranska magistrala je postala sestavni del JADRANSKE CESTE, ki poteka od Reke vzdolž celotne jadranske obale do Bara, od Petrovca na morju pa poteka po kopnem preko Titograda, Kolašina, Kosovske Mitrovice in Pristine tja do Skopja — 1200 km moderne ceste, za katero se zanimajo tudi vsi tuji turisti.

Nova jadranska magistrala — široka je 7 m in ima vse pogoje, da jo štejemo med ceste I. reda in hkrati tudi za mednarodno pot — poteka skozi Primorje in Dalmacijo po izredno težkem terenu. Nad 300.000 kubnih metrov kamena in betona so vložili samo v njene podporne zidove; številne premoščišne doline, mostovi in drugi objekti jo uvrščajo med najbolj zanimive prometne žile v naši državi. Nova cesta je zasluha hitrega in požrivovalnega dela številnih inženirjev, tehnikov in delavcev, gradbenih podjetij ter projektantov. Z njo se odpirajo tudi hitreje zveze zaledja z morskimi obalo: od Reke k Ljubljani in Zagrebu, od Splita k Zagrebu in Banja Luki, od Opuzena k Mostarju in Sarajevu, pa še od Petrovca na morju k Titogradu in Beogradu. Jadranska magistrala postaja sestavni del osnovne cestne mreže Jugoslavije, kar bo nedvomno vplivalo na gospodarski, kulturni in turistični razvoj tako obalnega področja naše domovine kot tudi drugih naših področij. Povezuje pomorska pristanišča, industrijska in druga gospodarska podjetja, kakor tudi kraje vzdolž svoje osi, hkrati pa se preko kopnenih potnih smeri povezuje s prebivalci in gospodarstvom ostalih naših področij.

JOZE SKOF

— Preberite tole, medtem ko boste čakali na kosilo!

— Očistite mu še nos!

Otroci veliko zmorejo

LJUDJE MED SEBOJ

Na poldnevem seminarju o likovni vzgoji v Brežicah je sodelovalo 250 učiteljev — Seminar je pokazal, da otroške roke veliko zmorejo pri likovnem ustvarjanju, če jih vodi dober vzgojitelj

Prof. Roca je s prepričljivim predavanjem in prekrasnimi diapozitivi prikazal likovno vzgojo od predšolske dobe do fakultete v ZDA, nakar je s prav tako smiselno zloženimi barvnimi diapozitivi prikazal še likovno vzgojo v naši do-

deti otroka v tistem najglobljem osebnem svetu, kjer otrok sebe ceni, meri z drugimi — v njegovem čustvenem območju. Zavzemal se je za javno opisno oceno.

Po tem predavanju je prof. Roca prikazal še film o oblikovanju s papirjem. Film je nad vse prepričljivo povedal, kaj zmorejo otroške roke, če jih vodi dober likovni pedagog.

Da bi bil čas na seminarju do kraja izkoriščen, je ob koncu povzel besedo tudi upokojeni svetnik za tehnično vzgojo prof. Viljem Kunst, sedaj zunanji sodelavec zavoda za pedagoško službo v Krškem. On namreč organizira izdelavo odličnih učil po lastnih zamislih. Ta učila so odbila vse priznanje organizacije Združenih narodov za prosveto, znanost in kulturo. Prototipi teh učil bodo razstavljeni na eni izmed razstav UNESCO.

Na dan seminarja je bila v mali dvorani prosvetnega doma postavljena po številu sicer skromna, po svoji vsebini zelo tehtna razstava del, ki so nastala na tistih šolah, kjer uče edini trije likovni pedagogi: prof. akad. kiparka Vladka Stoviček, predmetni učitelj Vlado Cedilnik in predmetni učitelj Mirko

Bogovič. Prav njegova enota »Peharček«, ki jo je izvedel po navodilih svetovalca prof. Mira Kuglerja, je vzbudila toliko zanimanja in priznanja prof. Roca, da jo je odnesel v študijsko zbirko otroških likovnih del Zveze likovnih pedagogov Jugoslavije.

Seminar je dosegel svoj namen, izražen v gestu: »Naloga vsakega vzgojitelja je načrtno dopolnjevanje svoje znanje zaradi spe-

cifične službene vzgojiteljske dolžnosti. Brez resnično živega zanimanja, brez neprestanega izpopolnjevanja, nastopi v vsaki vzgoji mrtvilo. V tem primeru ne moremo več govoriti o živem, ustvarjalnem vzgojnem postopku.

Sobotni uspešni delovni zbor vzgojiteljev posavskih občin je gotovo najlepši doprinos učiteljstva mladini za njen teden mladosti.

Miro Kugler: Učenka

movini. V tem drugem delu je sistematično predstavil otroško oblikovanje od risbe do plastike na papirju in glini.

Tovariš Milovan Kranc pa je v izredno tehtnem predavanju opisal in razčlenil vse objektivne in subjektivne činitele, ki vplivajo na ocenjevanje otroških likovnih del. Jasno je opredelil smisel ocen, ki nikakor ne sme za-

Brežiški četrtošolci se poslavljajo od gimnazijskih klopi. Po spredu skozi mesto so se 24. maja zbrali na šolskem dvorišču in ob prisotnosti profesorjev, staršev in dijakov po starem običaju predali ključ III. razredu.

Glasba v Narodnem domu

Gostinsko podjetje v Brežicah bo v turistični sezoni uvedlo zanimivo novost: sklenili so namreč aranžman s pravo madžarsko glasbeno ekipo. V sestavi 7-članske ekipe so harmonikar, dva violončelista, čelist, cimbalist, kontrabasist in klarinetist. Glasbeniki bodo izvajali posamezne nacionalne ter moderne zabavne in klasične melodije. Glasba bo po sporedu gostinskega podjetja vsak dan razen petka. V ponedeljek bodo

igrali na vrtu kavarne Narodni dom, ali v kavarni, če bo deževalo, od 20. do 1. ure. V torek bodo igrali od 19. do 23. ure, v sredo od 19. do 1. ure, v četrtek bodo igrali v kolodvorski restavraciji od 18. do 23. ure, v soboto pa spet v Narodnem domu od 19. do 1. ure. Ob nedeljah bo dvojni program: od 9. do 12. ure in od 17. do 22. Brežice bodo na ta način vsekakor precej pridobile, pa tudi turisti bodo zadovoljni. (S)

Veliko truda za zdravstveno vzgojo

V brežiških podjetjih je RK z zdravstvenimi tečajji usposobil že 58 prostovoljnih bolničarjev — Potrebni bo več neposrednih stikov ObO RK s krajevnimi organizacijami

V sejni sobi družbenih organizacij v Brežicah je 27. maja zasedala občinska skupščina Rdečega križa. Člani so razpravljali o dosedanjem delu in sprejeli delovni načrt za 1965. leto. Poročila so zajela mandatno obdobje od 1963 do letos.

V brežiški občini ima Rdeči križ 12 krajevnih or-

ganizacij z 2493 člani. Pri občinskem odboru so delale tri komisije: komisija za zdravstveno vzgojo, komisija za podmladek in mladino ter komisija za socialno zdravstvena vprašanja. Ti organi so pritegnili k sodelovanju zelo ozek krog sodelavcev in tako so teže večine prevzeli na svoja ramena posamez-

niki. Prav zaradi tega uspehi niso tolikšni, kot bi lahko bili, če bi sodelovalo večje število članov.

Aktivisti Rdečega križa so pomagali tudi v raznih drugih komisijah in svetih. Delali so v svetu za socialno varstvo in varstvo družine, v komisiji za mlečne kuhinje in drugod.

Delo krajevnih odborov RK je bilo zadovoljivo. V prihodnje bo moral občinski odbor imeti z njim več stikov in jih večkrat skli-

cati, da bodo lažje izmenjavali svoje delovne izkušnje.

Občinski odbor RK je uspešno izpolnjeval program zdravstvene vzgoje prebivalstva. Organiziral je zdravstvene tečaje za vaško mladino, tečaje prve pomoči in tečaje o negi bolnika. V osnovnih šolah je priredil 11 tečajev prve pomoči po 20 učnih ur, v podjetjih pa 3 po 80 ur in 2 tečaja za nego bolnikov. Pri zaključnih izpitih je prejel naziv »prostovoljni bolničar« 58 tečajnikov iz delovnih organizacij.

Ob krvodajalskih akcijah v mednarodnem tednu zdravja, v tednu TBC in ob drugih priložnostih je občinski odbor RK organiziral v občini 98 predavanj. Povsod so bila dobro obiskana, le v Veliki dolini ni bilo odziva. Prizadevno delo članov RK je omogočilo tudi uspeh krvodajalskih akcij v nekaterih podjetjih in v gimnaziji.

Smrtna nesreča v Kapelah

V mesecu maju smo pokopali v Kapelah Ivana Ureka. Ko je hotel zvečer nahaniti živino, je šel na skedenj, od tam pa je s senom v roki omahnil in padel. Zlomil si je tilnik ter takoj umrl. Vse do pred kratkim je bil pokojni Urek zaposlen v Tovarni pobištva Brežice in je čakal na svojo prvo pokojnino. Bil je zaveden Slovenec, priden delavec in ustanovni član gasilskega društva v Kapelah. Njegov pogreb, katerega so se udeležili tudi člani kolektiva brežiške tovarne pobištva, je pokazal, kako je bil priljubljen med ljudmi.

Ob odprtem grobu se je od pokojnika poslovil sodelavec iz tovarne, kapelski pevec in godba pa so mu zapeli in zaigrali nekaj žalostink. Zapustil je ženo, dva sinova, snaho in vnukinjo. D. V.

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini in hvaležni vam bodo za pozornost!

Dekle je bilo komaj polnoletno, ko se je hiši začela zbirati fantovska družina. Starši temu niso nasprotovali in tako se je eden izmed fantov kmalu preselil na dekletov dom. Mladi so radi veselji in krog prijateljev in prijateljic se je širil. Denarja je fantom ob mesecu večkrat zmanjkalo in odločili so se za prepovedana pota. Nekaj časa se jim je dobro godilo, ker so si pomagali z ukradenimi kokošmi, gosmi in racami.

Otroka ji ni bilo mar ...

ni organi oddali otroka v rejo.

Po prestani kazni ji je socialno varstvena služba priskrbela zaposlitev. V službi je bila mlada mati le kratek čas; zaradi neprimernega vedenja se je kmalu znašla na cesti. Zasluzek res ni bil velik, vendar bi si od njega lahko pritrkala 5000 dinarjev za otrokovo oskrbo pri rejnici. Tega denarja ji je bilo verjetno žal, zato je otroka brez vednosti skrbstvenih organov odnesla na svoj dom. O tem, da je občina doslej plačevala za rejnino večji delež 7000 dinarjev, takrat najbrž ni razmišljala. Živela je v zmotnem prepričanju, da jo bo oskrba v domači hiši manj veljala.

Otrok je tako prišel v neurejene razmere. Zaposlena ni niti njegova mati niti oče. Očetu so zdravstveni organi po odsuženi kazni že poskušali zaposlitev, a brez uspeha. Fant ima lep poklic, vendar mu je pot na staro delovno mesto zaprta. Za »navadno« delo sedaj noče prijeti. Najraje bi še otroka naprtil stari in izčrpani materi, ki si mora s trdim delom služiti kruh.

Socialni delavci so se znašli pred težkim vprašanjem, kako je sploh mogoče, da mlad, močan človek živi v brezdelju, pri tem pa skuša izpleči zadnji dinar iz zgaranih materinskih rok. Ze zaradi otroka bi se mladi starši morali spametovati. Če bo živel v neznosnih razmerah, mu bo družba gotovo nudila zaščito, s tem pa bo hkrati prisiljena štiriti brezdelje tistih dveh, ki bi morala čutiti do mladega bitja največ odgovornosti. —EY

Po položnejši poti do Ponikve pri Vel. Dolini

Krajevna cesta od Velike Doline do Ponikve je speljana po veliki strmini. Za promet je to ovira in avtomobili ji pozimi sploh niso kos. Nešteto krat se je že pripetilo, da so obstali sredi brega, od koder so se morali vrniti nazaj v dolino. Zaradi tega so se ljudje že v prejšnji Jugoslaviji pripravljali za novo gradnjo, a do uresničitve ni prišlo.

Pred dobrim letom so občani ponovno spregovorili o potrebi po novi cesti. Takoj so se lotili dela, izsekali pas gozda in pomagali pri izkopu. Kmetijsko gozdarsko podjetje je zastoj opravilo buldožerska dela. Zdaj bo

treba gradnjo ceste nadaljevati, prebivalci Ponikve so te dni ponovno zaprosili za buldožer. Tokrat jim bo pomagala kmetijska zadruga. Z buldoženjem morajo še odstraniti kamen, drevesne panje ipd. Šele potem bodo vaščani nadaljevali začeto delo.

Stroški bodo precej veliki. Samo za buldožerska dela potrebujejo 900.000 dinarjev. Toliko sami ne bodo mogli zbrati. Krajevni skupnosti bo morala prispevati za to gradnjo nekaj tudi občinska skupščina. Občani velikodolinskega okoliša pričakujejo, da se bodo odborniki odločili za to pomoč.

Novo turistično društvo

V ponedeljek, 24. maja, je bil ustanovni občni zbor TD na področju Jesenic na Dolenjskem, Ribnice, Mokrice in Velike Doline.

Vaščani krajevnih skupnosti Velika Dolina so pazljivo poslušali referenta za turizem brežiške Obs in predstavnika upravnega odbora občinske turistične zveze.

Po referatih in živahni razpravi lahko ugotovimo, da je ustanovitev društva prišla pravi čas. Zavzemali so se za ureditev parkov, cest, mnogo so govorili tudi o raziskovanju jame v Veliki Dolini.

Potem ko so izbrali upravni odbor, so sklenili, da bodo s pomočjo referata za turizem in novomeškega jamarskega kluba začeli z raziskavo kra-

škega podzemlja. Novemu turističnemu društvu so nadeli ime TD »Mokrice«. (S)

Javni glasbeni nastop v Brežicah

V četrtek, 27. maja, je glasbena šola iz Brežic priredila v prosvetnem domu javni nastop svojih dijakov. Pred precej polno dvorano je okrog 30 dijakov od prvega do petega razreda priredilo predvsem starejšim poslušalcem ugoden večer. — Iz obširnega programa je razvidno, koliko del je bilo zastopanih in gre za to vse priznanje učiteljem in ravnateljstvu glasbene šole.

Upamo, da bomo imeli v bodoče še več takih prireditev po vsej občini. (S)

NOVO V BREŽICAH

Za minulo nedeljo napovedano praznovanje dneva mladosti je bilo preloženo na nedeljo, 6. junija. Vsakodnevne plobe so teren na nogometnem igrišču tako razmočile, da so morali organizatorji telovadni nastop šolske mladine odločiti v Upajo, da jim bo vreme v tem tednu bolj naklonjeno. Na tej prireditvi bo sodelovala tudi šolska mladina iz Cerklj. Pred nastopom na stadionu bodo mladi športniki priredili slovesno paradno skoz mestno.

Odbor za proslavo dneva borcev je na seji 31. maja sprejel okvirni program prireditev za 3. in 4. julij. Praznovanje dneva borcev naj bi letos dobilo obelžje velikega turističnega dneva. Brežičani pričakujejo tedaj več tisoč gostov iz Slovenije in Hr-

vaške. S hrano in pijačo jim bodo postregli v Čateških Toplicah, pri Horvatiču ob Krki in na otoku v Krški vasi. Poskrbljeno bo tudi za zabavne prireditve.

Danes popoldne bo v sejni sobi Doma družbenih organizacij razširjena seja občinskega odbora SZDL. Udeleženci bodo obravnavali poročilo o predvolilni dejavnosti in poteku volitev. Na dnevnem redu je tudi ocena tekmovanja krajevnih organizacij SZDL.

S preureditvijo izloženih oken v poslovalnici »Izbirac« je dobilo mesto spet vabljiv trgovski lokal. Prodajni prostor je sicer ostal tak, kot je bil prej, vendar ga je nova razsvetljava napravila prijetnejšega. Trgovsko podjetje Krka je uredilo to poslovalnico iz lastnih sredstev.

BREŽIŠKE VESTI

Gasilski podmladek v Mostecu šteje 15 pionirjev, ki so med najbolj marljivimi v Sloveniji.

Vodi: industrijska proizvodnja

Letošnji plani pravilno odražajo gospodarske zmogljivosti delovnih organizacij - Vrednost izvoza je močno porasla - V prvem tromesečju so sevniška podjetja izvozila za 345 milijonov deviznih dinarjev svojih izdelkov - Osebnih dohodki zaposlenih so se letos povečali povprečno za 18 odstotkov.

Prvo četrtletje je za gospodarstvo občine Sevnica minilo brez večjih težav. Analiza o izpolnjevanju planskih nalog prikazuje lepe uspehe. Podjetja so pravilno ocenila svoje zmogljivosti in to upoštevala pri sestavljanju proizvodnih planov.

V primerjavi s prvim tromesečjem 1964 je letošnja proizvodnja porasla za 46 odst. Industrija je v obdobju povečala proizvodnjo za 54,5 odst., kmetijstvo za 37, trgovina za 20, gostinstvo za 42 in obrt za 52 odstotkov.

Pri izpolnjevanju četrtletnih obveznosti je industrija spet na prvem mestu. Plan za to obdobje je presegla za 7 odst. Trgovina ga je izpolnila s 25 odst., za planom pa zaostaja kmetijstvo, gostinstvo ter komunalna in obrtna dejavnost. Za kmetijstvo in gostinstvo je kmetijsko zaostajanje opravičljivo, ker sta ti dve panogi vezani na sezonsko gospodarjenje.

Izredno uspešen mesec je bil letos marec. Industrijska proizvodnja se je tedaj povečala v primerjavi s marcem 1964 za 144 odst. Gostinstvo je v tem mesecu prav tako zabeležilo velik promet, skoraj za 200 odst. večji od prometa v lanskem marcu. Značilno za prvo četrtletje v letu 1965 je, da so se gospodarske organizacije finančno utrdile. Nekatere so pre-

cej zmanjšale materialne stroške, kar velja predvsem za industrijo.

Gospodarske organizacije v Sevnici se po prvem tromesečju lahko pohvalijo tudi z uspešnim uveljavljanjem na tujih tržiščih. V prvem četrtletju lani so izvozile za 40.323.000 deviznih dinarjev vrednosti, v istem obdobju letos pa že za 343 milijonov 86.000 dinarjev. Vrednost izvoza je porasla predvsem zaradi tega, ker se je v mednarodno blagovno menjavo vključila konfekcija Lisca. To podjetje je letos v prvem tromesečju izpolnilo že 61 odst. izvoznega plana.

Jugotanim je do aprila izpolnil letni izvozni plan s 46 odst., Kopitarna s 26 odstotki, Mizarska zadruga pa le s 6 odstotki. Uspehi so torej zelo lepi in spodbudni ter obetajo celo to, da bo sevniška industrija pri izvozu presegla planska predvidevanja.

In zdaj še kratek pregled gibanja osebnih dohodkov. V prvem četrtletju so glede na isto razdobje lani porasli za 44 odst., v primerjavi s celim letom 1964 pa za 18 odst. Največji porast beleži industrija. Zaposleni v tej panogi so v prvem tromesečju prejeli za 31 odst. višje osebnih dohodke kot v vsjem letu 1964, v primerjavi z istim četrtletjem lani pa so se jim osebni dohodki

dvignili celo za 62 odst. Na isti ravni kot lani je zadržala osebne dohodke zaposlenih le obrt, a ponekod so se v tej panogi zmanjšali za 1 odstotek.

V sevniških podjetjih prejema 32 odst. zaposlenih o-

sebne dohodke od 40.000 do 50.000 din, 29 odst. od 30.000 do 40.000, 15 odst. od 60.000 do 80.000 din in 11 odst. od 80.000 do 100.000 din. Večina zaposlenih ima srednje visoke dohodke od 30.000 do 50.000. Delavcev s prejemki od 25.000 do 30.000 dinarjev je samo 4 odst. Med njimi so večinoma delavke v konfekcijskih podjetjih, ki se šele uvajajo v proizvodnjo in zaradi tega ne dosegaajo predpisane norme.

NOVICE IZ BOŠTANJA

Odbor nove krajevne skupnosti je imel pred nedavnim prvo redno sejo. Za predsednika je bil izvoljen Jože Slapšak. Novi odbor kaže veliko volje do dela, zato lahko pričakujemo uspehov.

V krajevno skupnost v Boštanju spadajo katastrske občine Boštanj, Kopolje in Vrh.

Vodovodni odbor je sklenil, da bodo zgradili še en zbirnik pri razcepju na Gor. Polju. Z novim zbirnikom se bo izboljšalo napajanje vodovodnega omrežja.

Cviček na Lovrencu

Planinsko zavetišče radeškega društva Lovrenc nad Loko, ki leži med Vel. Kozjem in Lisco, upravlja Rudolf Dežman. Od postojanke je lep razgled proti Mrzlici nad Hrastnikom, Gorjancem in Kumu. K Lovrencu se pride z Loke ali Brega v poldrugi uri, iz Rimskih Toplic pa v dveh urah.

V zavetišču vam postrežejo s toplimi jedmi in pristnim dolejnjskim cvičkom z Maljkovca. Okrog zavetišča stoje mize na prostem, za prenočevanje pa je na razpolago troje ležišč. Pripravi nameravajo še 5 ležišč in napeljati elektriko. Lani je bilo na Lovrencu blizu 1700 obiskovalcev. SK.

Pot do Dobove bodo obnovili

Občan Dobove popravili pot, ki pelje iz Dobove preko Pistača do spomenika padlih borcev krške čete, ki so jih ustrelili nemški okupatorji 30. julija 1941 v Dobravi. Kmetje, ki so lastniki parcel ob poti, so obljubili pomagati z brezplačnimi prevozi nasipnega materiala. Opravili bodo vsak po dve vožnji, ko pa je tajnik krajevne skupnosti tovariš Vidmar izposloval pri KGP Brežice nakladač za pesek, so posamezniki obljubili opraviti celo po štiri vožnje. Krajevna skupnost bo oskrbela nasipni material. Prav bi bilo, ko bi kmetijska zadruga pomagala s traktorji, nato pa prav gotovo ne bi bilo občana, ki ne bi sodeloval v tej lepi akciji. D. V.

Nov predsednik SDS v brežiški pekariji

10-članski kolektiv mest-pekarije v Brežicah, ki je premajhen, da bi volil DS, je 25. maja na volitvah izvolil samo predsednika svoje delovne skupnosti. Tokrat so izbrali Jožeta Požarja. Člani kolektiva so ob tej priložnosti sklenili, da bodo kljub težkim pogojem dela storili vse, da bi jih ustregli potrebnikom. Mi pa jim želimo, da bi se kmalu izpolnila njihova želja po obnovitvi prostorov pekarije. D. V.

v Dolnjem in v Gorenjem Boštanju.

20-letnico osvoboditve in dan mladosti sta boštanska pionirska in mladinska organizacija proslavili v nedeljo 23. maja s koncertom. Spored je bil dobro pripravljen, vrstili so se peveci in instrumentalisti. Poina dvorana gledalcev je nastopajoče nagrajevala z navdušenim ploskanjem. Cicibani so pevovodkinjama poklonili šopke in izročili diplome. Vsi smo pogrešali mladinski moški pevski oktet, ki tokrat ni nastopal. F. D.

Doslej: 200 ton goriva

Bencinska črpalka, ki je bila postavljena za lanski občinski praznik v Sevnici, je bila res potrebna. Lani so prodali 50 ton goriva, letos pa že nekaj čez 150 ton. Večkrat so prihajala tudi vozila iz Krmelja, kjer sicer imajo črpalko, nimajo pa vseh vrst bencina na zalogi. Okolica črpalke je prijetna, zasajeno je cvetlično grmičje, pred kratkim pa so uredili tudi gradice na obeh straneh poslopja.

Leta se odmikajo, spomini pa vedno znova oživijo...

Vasica Razbor je med vojno preživljala težke čase. Čeprav je od tistih dni preteklo že 20 let, jih ljudje niso pozabili. Kmečki gospodar Franc Dersvenšek pravi, da za vse takratno hudo skoraj nima besed. Priljubimo mu: »Bilo je gorje čez gorje, hajka za hajko, vas pa požgana in opustošena. Čeravno smo tako daleč v hribih, so bili Nemci in bel vsak čas tu na partizanskih sledih. Za ljudi je bilo najhuje to, da nismo mogli verjeti nobenemu neznanemu obrazu. Na račun tega je padlo veliko naših.«

Takole v razgovorih večkrat oživijo spomini na vojno, ki jo čas in vsakdanje skrbi vedno bolj odmikajo. Dersvenškov gospodar se z obožnostjo spominja brata partizana, ki so ga med bojem ujeli Nemci in ga nato ustrelili kot talca v Laškem. Mnoge družine so v tistih letih izgubile očete in sinove. Vasica Razbor je bila zaveden kraj in njeni ljudje so veliko pomagali borecem za svobodo. V vasi so imeli tudi partizansko šolo, prvo partizansko šolo v Posavju. Taka je torej njihova preteklost, ki živi v ljudeh naprej in na katero so upravičeno ponosni.

Pogovor se nama je nato razpletel v sedanost in tovariš Dersvenšek jo je takole opisal:

»Hribovci živimo naporno življenje. Veliko se trudimo, preden nam kaj zraste na teh skopih strminah. Par volov in nekaj pridnih rok, to je vse, s čimer si lahko pomagamo. Zemljo imamo razporejeno v tretjem in četrtem davčnem okolišu. Menim, da

je je v tretjem preveč in da so davki v tem okolišu še previsoki. S tem ne mislim na oprostitve, ampak le na znižanje davčev. Do denarja skoraj ne pridemo, ko pa nimamo kaj prodati. A tudi daleč smo od mesta in doline. Mladi vedno bolj zapuščajo hribe in tako je za delovno silo vsako leto težje.«

»Kaj tudi pri vas ne boste imeli gospodarja?«

»Sina imam, toda ne morem še reči, če ga bo nekoč domačija res zamikala. Mi dva z ženo bova vsekakor delala in samotarila naprej tu pod Lisco,« je odgovoril v svojem in ženinem imenu.

J. TEPPEY

Javna razsvetljava v Mostecu

Malo je tako vzornih naselij, kakor je Mostec pri Dobovi. Prebivalci so z lastnimi sredstvi in s prostovoljnimi delom zgradili transformator, dogradili nadstropje gasilskemu domu in uredili javno razsvetljava z devetimi živimi srebrnimi lučmi. Javna razsvetljava je prvič zagorela 15. maja, slovesnosti pa so se udeležili predsednik občinske skupščine Brežice Milan Šepetavec, predsednik ob. odb. SZDL Vlado Deržič, predstavnik ELEKTRO in Krškega tov. Lapuh in drugi.

Gasilci so pod predsedstvom Ivana Merslaviča zelo delavni in ponosni na naraščaj 15 gasilcev - pionirjev. Mladi gasilci tekmujejo na raznih občinskih tekmovanjih, udeležili pa se bodo tudi republiškega tekmovanja. Gasilci bodo prav tako pomagali pri ureditvi kraja - posipali bodo ceste, naredili brvi preko Gabrnice, zgradili gasilski stolp itd. O nalogah se bodo še pomenili na zborih volivcev in sestankih raznih organizacij.

Zakaj slab kruh v Dobovi

Prinesite kruh iz Brežic, tam je boljši, - menijo ljudje ob avtobusu. Ko me je pot zanesla v Dobovo, sem vprašal tamkajšnjega peka Klemenčiča, kako je s kruhom.

Či je etiketa: JUS E GL 001; ZITOPROMET, mlin NOVI MLIN, SID; pšenično brašno, tip 1000, 27. III. 1965, neto 60. Mestna pekarna je to moko zavrnila in naročila drugo iz Sevnice. Jaz pa tega ne morem. Sem privatni obrtnik. Po najnovejših bančnih predpisih mi sevniško podjetje ne more in ne sme kreditirati večjih količin moke, sam pa nimam sredstev, da bi si hkrati nabavil več moke. Če bi dobil manjše količine, bi se kruh podražil zaradi dražjega prevoza. Upam, da bom ljudem kljub temu ustregel z dobrim in lepo pečenim kruhom. D. V.

Zelo malo kupcev

29. maja so na tedenski sejem v Brežice pripeljali rejci 1440 prašičkov. Ker je bilo zelo malo kupcev, je bilo prodanih le 265 živali, ostale pa so morali rejci odpeljati domov. Cena za 1 kilogram žive teže je bila do 380 din.

Sevniški načrti s hmeljem

Hmeljišča v Loki in na Kopolju bo sevniška kmetijska zadruga urejala postopoma - Letos bodo zgradili novo skladišče in sušilnico za hmelj - Pridelek bodo prvič obirali s strojem - Odborniki občinske skupščine bi radi slišali tudi poročila, kakšne so koristi posameznih dosežanj investicijskih naložb.

Perspektivni program kmetijske zadruge Sevnica daje prednost razvoju hmeljarstva in predvideva izgradnjo stohektarskega nasada v Loki in na Kopolju. Dosedanjih nasadov je 40 ha in zadruga je imela na njih lep donos, ponekod celo nad republiškim povprečjem. Nova hmeljišča bo zadruga urejala postopoma. V letu 1965 in 1966 bo usposobila 20 hektarov zemljišč za gojitev hmelja. V tem obdobju bo razen tega zgradila še trlačno sušilnico, skladišče za hmelj in trafo postajo. Kupila bo tudi obiralni stroj, da bo pridelek pravočasno obran.

Za vse objekte najema zadruga posojilo pri komunalni banki v Celju. Posojilo znaša 132 milijonov, to je 70 odst. njihove celotne vrednosti. Ostalih 30 odst. sredstev bo zadruga dobila iz lokalnih bančnih virov in iz lastnih sredstev.

Skupščina je prvotno že izglasovala garancijo za stohektarski nasad hmelja, vendar je kmetijska zadruga zdaj predlagala njeno razveljavitev zaradi postopnega urejanja hmeljskih površin. Skupščina je na seji 29. maja razpravljala o dodatnih poroštvih izjavah ob ugodnejših vračilnih rokih in obrestnih merah, ki jih je ponudila Jugoslovanska investicijska banka. Olajšave pri nekaterih že odobrenih kreditih so za zadrugo zelo ugodne, saj so vračilni roki

podaljšani celo na 33 let, obrestna mera pa zmanjšana na 1 odstotek.

Kmetijska zadruga ima vseh neodplačanih kreditov za 296 milijonov in spremenjeni pogoji ji zaradi tega prinašajo veliko razbremenitev pri odplačevanju obveznosti.

V skupščini je bilo na račun najemanja kreditov precej razprave, čeprav so odborniki tokrat glasovali za ugodnejše možnosti kreditiranja. Eden izmed odbornikov je omenil, da v skupščini ni še nihče poročal, kako so bili uporabljeni krediti, za katere so izrekli poroštvne izjave v zad-

njih letih. Poudaril je, da bi morali v prihodnje vsako leto sproti poročati o koristnosti posameznih investicijskih naložb.

Razprava se je razvila v kritiko poslovanja kmetijskih organizacij, vendar je ob zaključku prevladovalo mišljenje, da je treba usmeriti kritiko proti negativnim pojavom in neodgovornim posameznikom, ne pa proti sistemu nasploh. Poroštvo za najetje posojila v znesku 132 milijonov je bilo izglasovano z večino, ker je tudi skupščina odgovorna, da se začeta proizvodnja hmelja spelje in izgradi do kraja.

Obnovljena osnovna šola na Razborju

SEVNIŠKI VESTNIK

V bitki za dinar ni prostora za napake!

Pozivi in priporočila gospodarskim organizacijam, da odpravljajo hibe v proizvodnji in delitvenem sistemu - Omejitev proračunske potrošnje.

Zbor delovnih skupnosti občinske skupščine v Krškem je pozval 27. maja na seji, ki so jo ocenili za eno najboljših v zadnjem času, vse gospodarske organizacije, naj ne pretiravajo v gospodarjenju, ker bi v nasprotnem primeru imeli še večje težave kot do zdaj. Opozoril je, naj bi predvsem odpravili nepravilnosti v delitvi čistega dohodka, povečali storilnost, kar najbolj izkoristili notranje rezerve in podobno.

Do takih sklepov je zbor delovnih skupnosti privedel ne preveč razveseljivo stanje v gospodarstvu, kar so ugotovili tudi v razpravi. Ob navzočnosti predstavnikov gospodarskih organizacij in

občinskega sindikalnega sveta so namreč ugotovili, da nalog po družbenem načrtu ne izpolnjujejo do rok, pač pa precej kasneje. Zanimivo je, da sami proizvozniki oziroma njenemu fizičnemu obsegu še kar gre, medtem ko je finančna realizacija zelo nezadovoljiva. Navedli so vrsto razlogov, ki so po njihovem mišljenju privedli do tega, razloge pa je treba iskati v okviru splošnega stanja in v samih podjetjih.

Rejenčki so zadovoljni

Organi socialnega skrbstva iz Krškega so zaradi potreb in vzgoje odvzeli neki družini tri majhne otroke: dvoletno Mici, 4-letno Zvonko in 6-letno Cvetko ter jih dali v rejo tujim ljudem. To je bilo 20. decembra 1963. Mico in Zvonko je vzela v rejo tovarišica Justa Penič iz Dol. Pirošice pri Cerkljah, Cvetko pa sem vzela jaz. Mici in Zvonka kličeta svojo rejnico za mamo, Cvetka pa kličeta mene za teto, ker so me tako kličali moji štirje nečaki, ki živijo v moji oskrbi.

Skrbstveni organi so želeli, da bi se otroci, ki živijo pri dveh družinah, med seboj poznali, pa tudi potrebno je to. Zato sem sklenila popeljati starejšo punčko Cvetko, ki živi pri meni, k bratcu in sestrici na obisk. Ze 14 dni pred tem se je Cvetka obiskala zelo veselila in čebjala o tem, kako bo objemala in poljubljala sestrici.

Ko sva se pripeljali k Peničevim v Pirošico, sta bili obe deklici pred hišo, vendar se s Cvetko nista več poznali. Ko smo jim povedali, da so sestrice, pa je bilo tako ganljivo, da se ne da popisati! Počasi se je vsem trem otrokom obujal spomin in vse tri so stale tesno objete. Z drobnimi ročicami so božale ena drugo in se poljubljale, tako da tudi najbolj zakrknjeno srce ne bi moglo ostati brez sočutja. Ko sem nato vprašala sedaj že 6-letno Zvonko, če bi šla z menoj, da bi vse tri skupaj živeli pri meni, je rekla, da ne gre od mame in ata, ker jih ima rada. Tudi majhna Mica je zatrdila »da ne gle, da ima oba lada«... Nato sem vprašala, če bi marala Cvetko, da bi ona ostala pri njih, takrat pa se me je Cvetka oklenila z obema rokama in rekla: »Teta, ne, ne, jaz bom pri vas! To je lep dokaz, da se vse tri deklice na novih domovih dobro počutijo, da so srečne in zadovoljne. Cvetka že obiskuje prvi razred šole na Raki in se prav dobro uči.

Cas obiska je hitro minil in morali smo se posloviti. Zahvaliti smo se prijazni Peničevi družini za postrežbo, vse tri sestrice pa so se še bolj veselo objete in poljubile ter v zavesti, da se bodo kmalu spet videli, brez solza poslovile.

ANČKA ZIBERT
Ardo pri Raki

hod in nakazoval poti v rešitev.

Tudi brez zunanje pomoči bi šlo

Upoštevač splošne razmere je zbor delovnih skupnosti opozoril zlasti na pomanjkljivosti in napake, ki bi jih gospodarske organizacije lahko odpravile brez zunanje pomoči in tako znatno izboljšale vsaka svoj položaj. V njihovih notranjih rezervah so skriti težki milijoni, s katerimi bi si nedvomno znatno opomogle, le odkriti in izkoristiti jih je treba. Fizična zmogljivost je resda izžrpana, zato pa bi lahko napredovali z boljšo organizacijo dela, tehnično opremljenostjo, tehnološkim postopkom in podobno. Tudi pravilniki o delitvi čistega dohodka so potrebni popravkov, ker so marsikje pozabili, da se zaposlenega nagrajuje po njegovem delu, se pravi po kvaliteti opravljenega dela in storilnosti, ne pa pod pretvezo splošne hitre za povečevanje osebnih dohodkov. Zbor delovnih skupnosti je znova podčrtal,

da je treba sredstva najprej ustvariti in da jih šele nato lahko delimo. Nikakor pa se osebni dohodki ne bi smeli povečevati hitreje kot storilnost, je rečeno v priporočilu gospodarskim organizacijam. Vse to bi morali imeti na umu vselej, ne le tedaj, kadar poseže v gospodarjenje kakšen nov ukrep ali instrument; gospodarske organizacije pa bi morale tudi samostojno ukrepati, so naglašali v razpravi.

Nujna omejitev proračunske potrošnje

Razumljivo je, da so naloge gospodarskih organizacij neločljivo povezane z nalogami občine in da se težave prenašajo od podjetja na občino in obratno. Ugotavljajo, da plan proračunskih sredstev občine in zbiranje teh sredstev nista na isti poti, ker je dotok zelo pačasen. Tako se je v prvih štirih mesecih tega leta nateklo v občinski proračun le 17 odstotkov sredstev namesto nekaj več kot 20 odstotkov. Predvidevali pa so, da bo dobil proračun vsaj za 34 odstotkov več sredstev kot v enakem lanskem obdobju. Izguba ob koncu leta ne bo nikogar presenetila. Zbor delovnih skupnosti je zaupal upravnemu osebju občinske skupščine nalogo, da pripravi predlog za omejitev proračunske potrošnje v letu 1965. Ukrep je treba razumeti tako, da bo občina lahko le ob skrajnem varčevanju rešila naloge, ki so našteje v družbenem planu.

Ritmični nastop ob praznovanju mladosti

Na stadionu Matije Gubca v Krškem so 30. maja slovesno proslavili dan mladosti. Zlasti je treba omeniti nastop učencev osnovnih šol z ritmičnimi vajami, ki je navdušilo občinstvo. Razglasili so tudi rezultate in podelili pokal ter priznanja najboljšim rokometnim ekipam iz tekmovanja v počastitev mladinskega praznika. Tekmovanje je bilo aprila in maja, organiziral za ga je občinski komite ZMS. Zmagalo je moštvo STS Krško pred Brestanico in CELULOZO. Med seboj se je pomerilo devet ekip šestnajstih aktivov ZMS, ki so sodelovali pri tekmovanju

Zanka se zateguje

Med razpravo so navajali, da morajo gospodarske organizacije premagovati velike težave predvsem zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala. Stanje se je še poslabšalo, odkar je postal polnomočen ukrep o zamrzovanju cen. Proizvajalci tudi nimajo deviz, da bi surovine, ki jih ne dobe na domačem trgu, kupovali na tujem. Med drugim sta hudo prizadeta zlasti CELULOZA in obrat LABODA. Zanka se zateguje tudi zavoljo zaostrene politike. Kljub temu pa proizvajalci takih in podobnih ukrepov ne obsojajo, temveč menijo, da so bili najni, ker bo posledj vsako podjetje prisiljeno smotrno gospodariti. Prav zato je zbor delovnih skupnosti tako vztrajno pomagal iskati iz

Slovesnost v Kostanjevici

Prosvetno društvo v Kostanjevici je pred nedavnim priredilo v počastitev 20-letnice osvoboditve slovesno akademijo »Koraki v svobodo«, s katero je prikazalo (z različnimi dramskimi izseki, verzji slovenskih klasikov, pesmijo in ples) razgibano, več kot trinajst stoletij dolgo pot v pravo svobodo.

Svoje dolgo popotovanje so izvajalci začeli z Gradnikovo pesmijo Prihod in zaključili z Župančičevo Osvobodiljem. Vmes so bili dramski prizori iz Cankarjevih Hlapcev, Levstikovega Tugomerja, Ziškove Miklove Zale, ki jo bodo člani prosvetnega društva izvajali v okviru letošnjega dolenjskega kulturnega festivala in iz drame

Skrbi jih poslovna (ne)moralna

V krški občini je precej gospodarskih organizacij, ki čisto urejajo odnose do kupcev in dobaviteljev s tožbarjenjem. Zaradi zapadlih rokov se to ali ono podjetje kaj hitro znajde na sodišču bodisi kot tožeča ali tožena stranka. Tako pa se po nepotrebnem pripravljajo sredstva, ki bi jih lahko koristneje porabili. Poslovna morala oziroma nemoralna je zaskrbelo zbor delovnih skupnosti OBS, zato je priporočil, naj bi se v prihodnje zatožne klopi izogibali.

Svet brez sovraštva Mire Miheličeve.

Spremembo in vezno besedilo je napisal ter akademijo zrediral Lado Smrekar, izvajalo pa jo je nad sto izvajalcev. Do zadnjega kotička napolnjena dvorana (saj so se nekateri morali vrniti, ker niso mogli priti v dvorano), je z dolgotrajnim ploskanjem nagradila izvajalce in tako dala priznanje agilnemu prosvetnemu društvu »Lojze Kosaka« v Kostanjevici.

Labod kroži nad Krškim

Odpri bi radi obrat, ki bi zaposloval okoli 140 žensk - Nekdanji prostori Kovinarske bi za začetek sprejeli 70 zaposlenih - Redna proizvodnja v novem obratu že po novem letu?

Ali se bo LABOD spustil na krška tla? Ze nekaj časa kroži nad mestom in si ogleduje nekdanje prostore KOVINARSKE. Pristan je vabljen, na ugodnem kraju. Spodaj pričakujejo z odprtimi rokami.

Če bi se spustil na tla, bi dobila krška občina že drugi obrat novomeške tovarne perila, 140 žensk, prijavljenih za delo pri Zavodu za zaposlovanje delavcev na primer na sredstva za življenje.

Ta čas se predstavnik občinske skupščine in Zavoda za zaposlovanje delavcev dogovarjajo z vodstvom LABODA, kako bi čimprej izvedli načrt. Pravijo, da s sredstvi ne bo težko, oziroma da je 25 milijonov dinarjev, ki bi jih potrebovali na začetku za ureditev in opremo bivših prostorov KOVINARSKE, že zagotovljenih, za kar sta po-

Boleče boleznine

Sklad zdravstvenega zavarovanja v Krškem je letos v prvih štirih mesecih izplačal za 33 milijonov dinarjev boleznin. Pozivajoč k smotrnejšemu gospodarjenju in skrajnemu varčevanju vse delovne organizacije je zbor delovnih skupnosti občinske skupščine menil, da bi bilo potrebno zvedeti, kako odreja zdravstvena služba bolezninske dopuste. O tej pekoči problematiki bodo še razpravljali.

Razdelili nad 430 izkaznic ZMS

Letos so v krški občini sprejeli v Zvezo mladine nad 430 učencev osnovnih šol. Ob sprejemu so jim pripravili pester program raznih prireditvev in zakuske.

Na Reštanju bi radi vodovod

Gradnja vodovoda na Reštanju se vleče že nekaj let, ker prebivalci niso enotni. Ti, ki stanujejo v družbenih stanovanjih, čakajo da jim bo vodovod zgradila družba; zasebni lastniki, ki jih je manj, pa si na moč prizadevajo, da bi bil vodovod čimprej zgrajen. Pred dvema letoma je bil zgrajen zbiralnik in položenih 100 m cevi, nato pa so dela zastala. Potrebno je urediti zajetje in položiti nekaj sto metrov cevi,

pa bodo prebivalci dobili vodovod na svoje domove. Novi vodovod bi dobilo več kot 300 ljudi, zato bi bilo prav, ko bi tudi občinska skupščina namenila kaj sredstev zanj. Prebivalci so doslej oparavili že več tisoč ur prostovoljnega dela, čeprav niso sodelovali vsi, pripravljeni pa so prostovoljno delati še naprej pri izkopu jarkov za cevi, pri montaži cevi in pri zasutju jarkov.

Celjani so spet navdušili

Minuli četrtek so Kostanjevico spet obiskali člani Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja in v okviru dolenjskega kulturnega festivala uprizorili duhovito komedijo NASI TRIJE ANGELI, ki sta jo napisala Sam in Bella Spewack, prevedel Dušan Tomše, zrediral Miran Hercog, sceno pa pripravil Tošo Primožič.

Komedija Naši trije angeli ni povprečna bulvarna, marveč mnogo več, to je komedija o videzu in resničnosti ter komedija o zamahnjenih predznakih etike in družbenih pravil, kakor je zapisal upravniki gledališča Bruno Hartman v gledališkem programu. Gre za tri kriminalce, ki so obsojeni na dosmrtno ječo v Guayani, ki pa pokazuje svoje humano bistvo in to v veliko večji meri kot tisti, ki so bili z velikim ugledom obdani na svobodi. Seveda so se pri dosoznanju namena posluževali moralno nemogočih sredstev po znanem Machiavolijevem izreku, da namen posvečuje sredstva. Toda igra je vsekoli jasna, tako da je lahko ločiti in razločevati protislovnost takih razmišljanj.

Po igralski plati je bila storitev gotovo vredna navdušenja, ki so ga pokazali gledalci. Odlična režija, temperameten tok dogajanja, niz bravnih komičnih situacij pa premišljena scena - vse to so bile nesporne odlike te uprizoritve.

»Kaj veš, kaj znaš« o ZMS in poklicih

Nedavno so imeli prebivalci Krškega priložnost slišati, koliko ve mladina iz osemletnih organizacij ZMS in poklicih. Na vprašanja s teh področij so učenci odgovarjali na tekmovanju, ki sta ga pripravila občinski komite ZMS in Zavod za zaposlovanje delavcev.

Značilna je bila velika izenačenost ekip, ki so se pomerile v znanju v imenu šol. Tako je v tekmovanju za nagrado občinskega komiteja ZMS kar osem ekip doseglo s 30 točkami prvo mesto in bilo nagrajeno s po 5.000 dinarji, drugo nagrado po 4.000 dinarjev pa so prejeli tri šole.

Tekmovanja o spoznavanju poklicev se je udeležilo 12 ekip iz vseh šol v občini. Izenačenost je prišla tu še bolj do izraza, saj je na prvem mestu pristalo 5 ekip (nagra-

de po 40.000 dinarjev), na drugem 3 (po 30.000 dinarjev) in na tretjem 4. (po 25.000 dinarjev).

Televizor v Dobravi in Bregeh

Občinski odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva v Krškem je nagradil krajevno organizacijo v Dobravi pri Podbočju tako, da ji bo izročil televizor, ki ga je kupila CELULOZA. V Dobravi bodo uredili prostor, kjer bodo imeli stanke in gledali televizijski program.

Tudi vas Brege oziroma tankajšnja KO SZDL bo dobila letos televizor. 100.000 dinarjev je prispeval občinski odbor SZDL, drugo pa bo prispeval sam kraj od izkupička prireditve.

Najlepše darilo za 20-letnico osvoboditve: DOLENJSKI ZBORNIK 1963

Dobite ga v knjigarnah. Cena 1500 dinarjev

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Zdaj pa zares krajevne skupnosti

Osnutke statotov in predloge za člane krajevnih skupnosti so pripravile krajevne organizacije SZDL.

Za prebivalstvo trebanjske občine ni oddiha. Te dni je spet zasedlo dvorane združenih domov, učilnice in gostilne, da bi ustanovilo krajevne skupnosti. Zbori volivcev, ki jih je sklical v ta namen občinski odbor Socialistične zveze, se bodo končali v prvih junijskih dneh.

Občinska skupščina je že pred tem s posebnim odlokom določila območja, na katerih občani lahko ustanovijo krajevne skupnosti. Takih območij je sedemnajst, toliko pa naj bi bilo tudi krajevnih skupnosti. Posamezni kraji so zajeti v območja, za katera so se (vsaj večinoma)

odločili prebivalci.

Krajevne organizacije Socialistične zveze v času priprav na ustanavljanje krajevnih skupnosti niso stale ob strani in bo plod njihovega prizadevanja temelj, na katerega se bodo zbori volivcev oprli pri ustanavljanju krajevnih skupnosti. Na njihovo pobudo

in z njihovim sodelovanjem so že povsod pripravljene osnutki statotov, načrti za dejavnost in predlogi za člane svetov krajevnih skupnosti. V svetih bo po 9 do 19 članov, kolikor jih bo potrebno glede na velikost krajevne skupnosti.

Glede na veliko zanimanje za krajevne skupnosti naj bi bila tudi udeležba na teh zborih volivcev dobra. Občanom je veliko do tega, da krajevne skupnosti čimprej zažive. Socialistična zveza bo zato poskrbela, da se sveti sestanejo in izvolijo svoje organe najkasneje do 15. junija.

Na majsko-junijskih zborih so in še bodo občani slišali tudi odgovore, ki so jim jih dolžni najrazličnejši predstavniki na vprašanja s prejšnjih zborov.

PO TRŽIŠČU IN OKOLICI

Koristniki parcel ob Mirni in pritoku Hinji ter Tržiščici še dalj časa pričakujejo, kdaj se bodo nadaljevala regulacijska dela. Vsi-ko leto naredi voda večjo škodo in se vprašujejo, če je sploh še vredno zemljo obdelovati.

Krajevna pota so marsikje zelo slaba, kar so obravnavali že krajevni odbori SZDL na tržiškem območju. Marsikje so sklenili, da bodo pota uredili s krajevnimi samoprispevkami. Denarno bosta take akcije podprli KO SZDL Malkovec in Tržišče.

Na tržiškem območju je pe-reče tudi vprašanje pitne vode. Občani so pripravljene pomagati, če bi se kaj začelo.

Telški gasilci so pred dnevi

popravili in preplekali brigalino. 6. junija bodo imeli nastop z veslico.

Televizija privablja čedalje več gledalcev tudi v Malkovec in na Telčah, vendar pa Malkovčani še nimajo ustreznega prostora. Upajo, da bodo naposled le do-bili primeren kot nad zadržno kletjo.

Stanovanjski blok v Tržišču bo, kot kaže, letos le zgrajen, kar želijo predvsem tisti, ki že leta in leta čakajo na stanovanja. Krajevna organizacija ZB namerava na to stavbo vgraditi spominsko ploščo namesto spomenika, ki so ga hoteli postaviti v spomin padlim borcem.

Sodobno trgovino trgovskega podjetja iz Sevnice bodo v Tržišču odprle že 1. junija. L. U.

Veliki Gaber je praznoval

30. maja so v Velikem Gabru proslavili krajevni praznik. Ob 9. uri je imela krajevna organizacija ZB slavnostno sejo, zatem pa so položili vence na grob padlih borcev. Dopoldne je bil tudi kulturni program. Za prosto zabavo je poskrbelo gasilsko društvo.

Danes o spremembi proračuna, obrti in cestah

Na današnji seji, ki se bo pričela ob 14. uri v sejni sobi občinske skupščine, bosta oba zbori občinske skupščine v Trebnjem obravnavala predlog za spremembo proračuna, analizo obrtne dejavnosti, cestah in izvajanju sanacijskega načrta kmetijske zadruge. Med drugim bodo razpravljali še o odlokih za krajevni samoprispevek, o pomoči žrtvam fašističnega nasilja in drugem.

Julija razprava o turizmu

Turistična sezona se bo vsak čas začela, v trebanjski občini pa ugotavljajo vrsto pomanjkljivosti in premajhno zmogljivost turističnih objektov. Julija bo občinska skupščina posvetila turizmu posebno razpravo in začrtala pot nadaljnjega turističnega razvoja.

Z akademijo po občini

Zveza kulturnoprosvetnih organizacij je v Trebnjem pripravila v počastitev 20. obletnice pestro akademijo za Veliki Gaber, Catež, Šentlovrenc in Sela-Sumberk. V program so uvrstili tudi pripovedovane partizanskih spominov prvoborcev.

MIRNA: z dvema milijonoma bi imeli vrtec

Tudi na Mirni bi radi uredili otroško varstveno ustanovo, saj je vedno več otrok, ki bi potrebovali varstva. Krajevni predstavniki zatrjujejo, da bi vprašanje lahko rešili, če bi dobili vsaj 2 milijona dinarjev.

V nedeljo praznuje Mirna

Osrednja prireditev je napovedana za 22. julij, ko bodo na Rojah odkrili spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja.

V nedeljo, 6. junija, se bodo Mirenčani spet spomnili važnih dogodkov iz NOB, katerim so posvetili svoj krajevni praznik. Letošnje praznovanje je organizirala Socialistična zveza v sodelovanju z Zvezo borcev. Svečanost se bodo začele s slavnostno sejo KO SZDL, nakar bodo položili vence na grobnico padlih borcev na Rojah. Pripravljen je tudi kulturni program. Sodelovalo bo tudi gasilsko društvo, ki bo med drugim imelo tega dne mokre vaje.

Osrednja krajevna prireditev pa bo šele v juliju, po vsej verjetnosti na dan vstaje slovenskega ljudstva. Tedaj bo krajevna organizacija ZB odkrila na pokopališču na Rojah spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja. Spomenik bo visok okoli 10 metrov, načrte zanj pa je izdelal Janez Lenassi iz Ljubljane.

Vse krajevne organizacije na Mirni nenehno pomagajo Zvezi borcev, da bi bila zamisel, s katero bi najlepše počastili 20. obletnico osvoboditve, res uresničena do vseslovenskega praznika. Za spomenik so do zdaj zbrali nad 5 milijonov dinarjev ali več kot 50 odstotkov potrebnih sredstev.

POMLAD, SONCE, IGRICE. Če kraj nima urejenega otroškega varstva, je tudi otroška iznajdljivost dobrodošla. Otroci, četudi brez nadzorstva, si že znajo poiskati primeren prostor za igre, v katerih lahko vsi sodelujejo. Tale dekleta v Trebnjem so se v skoku v daljavo pomerila kar na šolskem igrišču.

SOLSKO LETO GRE H KRAJU, želja učiteljstva, učencev in vseh Trebanjcev pa je, da novega šolskega leta ne bi pričakali v stari, ampak novi šoli. Ta je skoraj izgotovljena, vendar pa še manjkajo milijoni, da bi jo lahko povsem usposobili za vselitev

Dom bi bil najlepši spomenik

Medvejek brez sledov o gradu - Po ljudskem izročilu so bili njegovi gospodarji tudi stiški menihi - Ob dnevu borca 1966 pa že otvoritev nove turistično zgodovinske postojanke?

Na Medvejeku, sončni gorici nad Veliko Loko, kjer so bili leta 1942 hudi spopadi z italijansko vojsko, nameravajo zgraditi turistično postojanko. Po-budnika za to sta Veliki Gaber in Velika Loka, zlasti tamkajšnji krajevni organizaciji ZB, ki sta se že odločili, da bosta začeli zbirati prispevke za zgraditev.

Postojanko na Medvejeku bi v bistvu predstavljal planinski dom z gostiščem in parkiriščem, posvetili pa bi jo spomnu na narodnoosvobodilno gibanje v tem predelu trebanjske občine. Dom naj bi odprli že za dan borca prihodnje leto, zato so priprave hitre.

Tako kot ZB se za čimhitrejše ureditev te postojanke zanimajo tudi turistične organizacije, ki računajo na nagel procvit sezonskega turizma v teh privlačnih krajih. Medvejek sam je obdan z vinogradi in zidanicami, je lepa razgledna točka in ima ugodno lego glede na promet. Dostop na sam vrh bi bil omogočen, če bi zgradili še kakšnih 600 metrov ceste, oziroma razširili sedanjo pot. Avtomobilska cesta je razmeroma blizu.

Postojanka bi bila nedvomno še pravlačnejša, če bi se

posrečilo raziskati zgodovino tega predela. Krožijo izročila, ki povedo, da so na Medvejeku v srednjem veku go-

spodarili stiški menihi. Men-da je tu nekoč stal tudi grad, ki pa sta ga turška razposajenost in zob časa zbrisala s površja. Ko bi te domneve dobile zgodovinsko dokazilo, bi Medvejek še bolj zaslovel zaradi svoje preteklosti. Bržčas bi bilo malo krajev tako vsestransko imenitnih kot prav ta.

Šokirani mizarji

LESNINA se je izneverila, pot na novo tržišče pa še ni uglajena - Rešitev za trebanjsko mizarstvo delavnico bi bila večja obratna sredstva - Prototipi za izvoz ostanejo za zdaj še doma.

18 milijonov dinarjev v zalogah, 13 milijonov dinarjev v polizdelkih, da bo ta mesec komaj za ose-bne dohodke! To je dvomesečna bilanca malega trebanjskega podjetja, mizarstva delavnice, od trenutka, ko je začel veljati ukrep o zamrzovanju cen.

Ukrep je nekajdesetlanski kolektiv dobesedno šokiral. Posredno seveda, toda udarci so bili neposredni. Ljubljansko podjetje LESNINA, s katerim so do zdaj Trebanjci nemoteno trgovali celih pet let, se je nenadoma odpovedalo sprejemanju novih pošiljk. Kupovalo je le še tiste izdelke, ki so na trgu najbolj šli. Posledice so bile tu: aprila je LESNINA ukazala pripe-ljati iz Trebnjega za dva milijona, v maju pa že samo za 800.000 dinarjev vredno pošiljko.

To je bil šok, ki je malo podjetje, vajeno do zdaj predvsem ljubljanskega trga, zmedel, ga potlačil in skoraj pahnil v stalež pacientov. Nelzkušenega bi pohabilo, toda mizarji se niso dali. Delo je te-klo, kot da se ni nič zgodilo. Izdelki so se resda kopičili, toda možgani so iskali izhod. Ta se je pokazal na novih tržiščih. Niso sanjali o velikem trgu; ta naj bi bil tak, da bi zmanjšal njihove zaloge. Pri-zadevanje ni bilo zaman. Novi kanali so se odprli. Svoje izdelke so začeli prodajati vsem kupcem, če so jih le ho-teli. Iz proizvodnje so izločili skupino, ki se je začela ukvarjati samo z uslužnostni-

mi deli za podjetje. Predvsem je mizarstva delavnica začela opremljati najrazličnejše trgovske in druge lokale.

Če bi imelo podjetje dovolj obratnih sredstev, bi se lažje znašlo. Zdaj ima pri zamrznjenih milijonih v zalogah in mesečnem prometu 7 milijonov dinarjev le 10,3 milijona obratnih sredstev. To je premalo. Če naj bi preusmerili proizvodnjo, kar bi bila še najboljša rešitev, bi potrebovali še najmanj 5 milijonov obratnih sredstev. Računajo na kredit. Kako je s tem, pa tako in tako vedo, namreč, da je kreditna politika čedalje bolj zaprta. Da bi dokončno splavali iz kalnih voda, bodo raje razpleli in utrdili mrežo manjših tržišč, kjer vitrine kot njihov standarden izdelek še najbolj grede.

Če mizarstva delavnice ne bi prizadeli ukrepi o zamrzovanju cen, bi se reči razpletle drugače, kot so se. Računala je že na izvoz in v ta namen izdelala nekaj prototipov. Namesto da bi služila devize in se uveljavljala v izvozu, pa se mora delovna organizacija še boriti s stanjem, kakršnega ji je navrglo v skladiščih neprodano blago.

TREBANJSKE NOVICE

Kongresni odmevi v ZK enote 1394

Obsežne volilne priprave s težnjo spodbuditi čimveč komunistov vojakov k aktivnemu delu — Ljudska armada je armada mladih ljudi, zato v ZK ne pozabljajo na pomlajevanje v vodstvih — Pokongresno leto, ki je hkrati čas, ko praznujemo 20-letnico osvoboditve, daje brez števila pobud za že tradicionalno sodelovanje vojne enote z okoliškim prebivalstvom

Priprave na konferenco Zveze komunistov vojne enote 1394 v Novem mestu, ki je bila konec aprila, so sovpadle s pripravami na volitve poslancev zvezne skupščine. Razumljivo je, da so imeli polne roke dela, saj je že priprava volitev poslancev zvezne skupščine bila v vseh enotah JLA obsežna naloga. Letošnja konferenca ZK vojne enote 1394 je bila v sorazmerno kratkem času po prejšnji, ker je bilo treba partijsko organizacijo enote prilagoditi novim določilom, ki jih je prinesel VIII. kongres ZKJ in jih določil CK ZKJ za specifično delovanje Zveze komunistov v JLA.

V razgovoru s predstavnikom ZK vojne enote 1394 je tekla beseda predvsem o pripravah na volilno konferenco, o kateri poročamo, in o delovanju partijskih organizacij v obdobju pred to konferenco. Tovariši so poudarili, da so želeli v predvolilnih pripravah na konferenco ustvariti čimbolj aktiven odnos vseh komunistov vojakov do volitev v Zvezi komunistov. Posebna skupina 29 komunistov je temeljito pripravila gradivo za celotno konferenco, razprave in sklepe. V zvezi z vsebinskimi spremembami v delovanju Zveze komunistov se tudi v vojnih enotah trudijo, da bi uveljavili boj mišljenj s čisto socialističnih stališč, da bi se sekretariat osnovnih organizacij usposobil za kar najsamostojnejše delo in da bi bili sposobni enako samostojno delovati tudi članj komiteja. Poleg tega pa seveda skušajo uveljaviti v enoti aktiven odnos do raznih notranjih in armijskih problemov.

Komite vojne enote je imel v tem času od zadnje konference šest sej, četrtina vprašanja, o katerih so govorili je v neposredni zvezi s predkongresno in pokongresno aktivnostjo Zveze komunistov, dobra polovica pa jih je bilo organizacijske narave: sprejem v ZK, priprave na vo-

litve, evidenca uresničevanja nalog, ideološko delo in ostala vprašanja.

Kot smo že omenili, so zelo skrbeli, da bi sekretariat osnovnih organizacij in člane komiteja usposobili za samostojno delo. Zategadelj so na vseh sestankih komiteja v predkongresnem obdobju sodelovali sekretarji osnovnih organizacij. Poleg tega je bilo še pet posvetov sekretarjev osnovnih organizacij, priredili so zanje en seminar, večkrat pa so se sestajali občasni aktivni komunistov garnizona.

Osnovne organizacije so imele povprečno po 10 do 13 sestankov, na katerih so obdelale 93 vprašanj. Vedno več je med komunisti vojakih razprav o gospodarjenju s sredstvi, orodji in opremo, ker tudi JLA v svojem notranjem poslovanju uvaja gospodarnost kot zelo pomembno prvo.

Konferenco ZK vojne enote je pripravljalo 15 delovnih skupin, ki so študirale posamezna področja in pripravile gradivo tudi za konference osnovnih organizacij. Sodelovanje enot JLA s področnim prebivalstvom je že tradicionalno. Nič čudnega ni, če so temu sodelovanju dali poseben poudarek tudi na svoji volilni konferenci. Nanjo so povabili predsednika občinske skupščine Novo mesto, sekretarja občinskega komiteja in predsednika občinskega komiteja mladine. Komunisti vojakih so vneto razpravljali o športnem delu, o kulturno prosvetni dejavnosti, ki se največkrat prepletajo z enakim udeleževanjem okoliške mladine, pa tudi o že tradicionalnem sodelovanju enote

pri gospodarsko komunalnih akcijah na terenu je bilo govora. V svojih razpravah niso pozabili na aktivno pomoč ZROP in so še posebej govorili o tem, kako sodelovati s prebivalci pri proslavljanju 20-letnice osvoboditve.

Ljudska armada je armada mladih ljudi, zato komunisti pri svojem delu ne pozabljajo na mladino. V sekretariatu osnovnih organizacij je bilo na volilnih konferencah izvo-

ljenih šest vojakov in 9 mlajših podoficirjev, v novem komiteju vojne enote pa je ena tretjina mladih članov. V razpravi na volilnih konferencah osnovnih organizacij in komiteja je sodelovalo 95 mladih komunistov, med njimi pa je bilo tudi 10 mladincev vojakov, ki še niso komunisti. Vojake nekomuniste vabijo na konference že dlje časa, ker s tem najlažje ustvarijo z njim neposredne stike.

Srečanje s pionirskim odredom TV 15

Partizanski kurirji, ki so v Občicah odkrili spominsko obeležje, so obiskali pionirje v Poljanah in pripeljali s seboj predstavnika Hotela Turist in Slovenijaavta iz Ljubljane — Na tradicijah iz NOB se začena z gledno sodelovanje dveh kolektivov s pionirskim odredom TV 15

Prizorček iz nedavnega prisrčnega srečanja partizanskih kurirjev, predstavnikov delovnih kolektivov Hotela Turist in Slovenijaavta iz Ljubljane ter pionirjev odreda TV 15 v Poljanah

Ni še dolgo tega, kar so v spomin na 20-letnico osvoboditve prikorakali v uniformah nekdanji partizanski kurirji v Topliško dolino in v Občicah odkrili spominsko obeležje na stavbi, kjer je med NOB delovala rešilna postaja TV 15. Pionirski odred os-

novne šole v Poljanah je istega dne v okviru prisrčne slavnosti dobil ime po tej kurirski postaji. Bilo je čudovito, ko so se stari borci po dvajsetih letih zopet srečali z vaščani in ob partizanski pesmi obujali nepozabne spomine.

Topliška dolina je zopet zaživel nekaj dni nato, 21. maja, ko je naša ljudska armada proslavljala dan jugoslovanskega vojnega letalstva. Partizanski kurirji so tega dne zopet obiskali pionirski odred TV 15 na osnovni šoli v Poljanah. Tokrat niso bili sami, z njimi so bili predstavniki delovnih kolektivov Hotela Turist in Slovenija-avto iz

Ljubljane. Pionirji so slavnostno okrasili šolo in so v pionirskih oblekah sprejeli drage goste. Pionirje je najprej pozdravil bivši komisar, komandant relesnih postaj Ludvik Kukavica, nato pa so jim svoje pozdrave izrekli še predstav-

Dan mladosti v Dol. Toplicah

Na dan pred praznikom so skupino večjih pionirjev v Dol. Toplicah slovesno sprejeli v mladinsko organizacijo, na dan mladosti pa je bil telovadni nastop na igrišču v velikem parku. Nastopili so šolarji topliške šole in njenih podružnic iz Soteske, Poljan in Gor. Sušic. Mladina je izvajala vaje z vrvmi, s palicami in drugo. Ob 10. uri dopoldne so se v odbojki pomerili topliški učenci z onimi iz Vavte vasi (12:7). Toplice so tega dne obiskali tudi šolarji iz Ljubljane in iz Karlovca, ki so se kopali v odprtem bazenu.

D. G.

nizacije ZB Lojze Murn zahvalil za obisk ter poudaril, da so partizanski borci vedno dobrodošli, kakor so bili v času NOB.

V šoli se je kmalu razvilo pravo partizansko srečanje, saj so se pionirjem in partizanskim kurirjem kmalu pridružili tudi vaščani. Partizanski kurirji in predstavniki kolektivov Hotela Turist in Slovenija-avto so pred odhodom obljubili, da bodo Poljance še obiskovali. Pionirski odred so povabili, naj pride na obisk v Ljubljano, kjer si bodo pionirji ogledali njihova podjetja, partizanski kurirji pa jim bodo pokazali muzej ljudske revolucije.

MAKS BURGAR

Športno srečanje mladine KZSZ

V soboto in nedeljo se bodo v športnih panogah pomerili mladinski aktivni Komunalnih zavodov za socialno zavarovanje Slovenije. Po ogledu Novega mesta in defileju udeležencev bo ob 13. uri svečana otvoritev, ob 14. uri pa se bodo začela tekmovanja v šahu, odbojki, streljanju in namiznem tenisu. Ob 16. uri bodo tekmovali v strojepisju, zvečer pa bodo v avtobusu odšli v Dolenjske Toplice, kjer bo svečana razglasitev rezultatov, podaritev pokalov in diplom. Nato bo mladina imela družabni večer, naslednje jutro pa se bodo odpeljali v Rog, kjer si bodo ogledali Bazo 20 in partizanske bolnice. Po kosilu se bodo mladi športniki iz zavodov za socialno zavarovanje lahko še okopali v Dolenjskih Toplicah, nato pa se bodo razšli do novih iger.

Dobindolska mladina je ustanovila aktiv

18. maja so ustanovili aktiv ZMS v Dobindolu. Aktiv šteje 25 članov, pretežno kmečkih mladincev, pa tudi delavcev in uslužbencev, predsednik pa je France Hrovat.

38 let drži v rokah škarje

— Prej šiviljski obrat stanovanjske skupnosti Kandija, zdaj podjetje Uslužnost, — odgovori Lojzka Vesel, če jo kdo vpraša, kje je v službi.

Naslov podjetja sicer ni važen, če gre za kakovostno delo, saj je tovarišica Veselova že dolga leta znana v vsem Novem mestu kot ena najboljših šivilj, v tem primeru pa so se z naslovom podjetja spremenile tudi cene uslug. Stanovanjska skupnost je bila oproščena nekaterih družbenih dajatev, novo

podjetje Uslužnost teh ugodnosti nima, zato so cene višje: ženski plašč 8500 din, dvodelna obleka okoli 5000 din in letna obleka 3500 din.

— So se vaši osebni dohodki tudi dvignili?

— Naš poklic je malo plačan. Najboljša delavka-šivilja zasluži pri nas okoli 30.000 din na mesec, zato med mladino tudi ni več zanimanja za šiviljski poklic.

— Vam ne kaže odpreti zasebne delavnice?

— Ze 38 let sem šivilja, od tega sem imela vse do pred nekaj leti svojo obrt. Takrat sem nehala največ zaradi davkov. Zdaj je s tem drugače, a mi je v socialističnem sektorju bolj všeč, zato ker nas je več in imam družbo.

— Koliko ur na dan presedite pri šiviljskem delu?

— Redkokdaj samo 8 ur! Večkrat sem v delavnici po 10 ali 12 ur, ker imamo veliko dela.

— Pa zdržite?

— Brez dela mi je dolgčas. Vmes popijem kakšno kavico, pokadim cigareto...

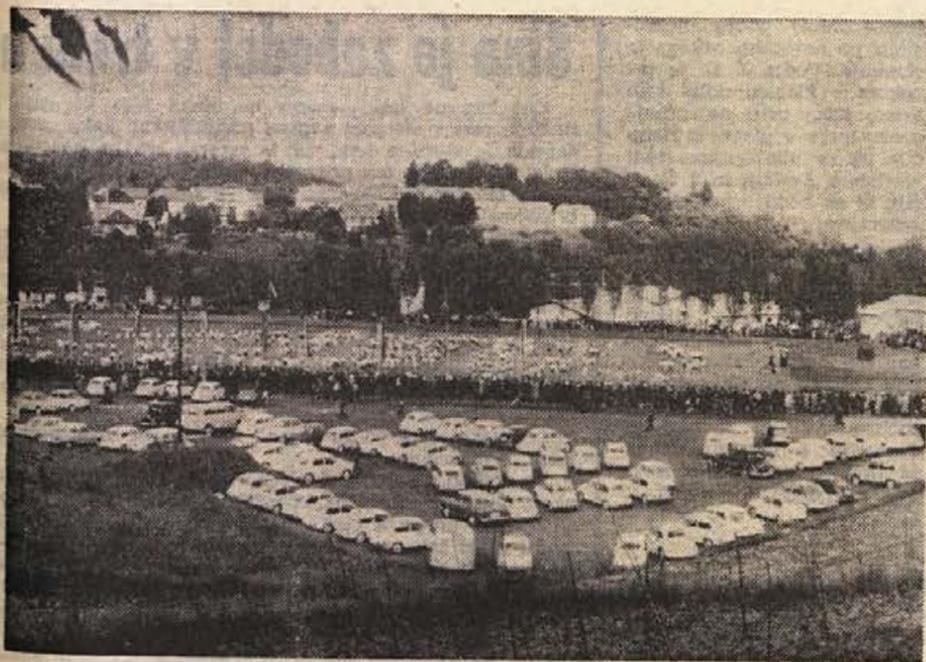
— Koliko oblek naredite na teden?

— Zda predvsem krojim. Ko sem imela še svojo obrt, pa sva z vajenko naredili na teden tudi po 10 oblek.

Če upoštevamo, da je tovarišica Lojzka šivilja že 38 let, tedaj je naredila doslej že ... izračunajte!

Meni nič, tebi nič — čez cesto! Prav na tem delu Glavnega trga, čeprav na videz tako preglednem, pa se je do sedaj pripetilo največ lažjih in težjih prometnih nesreč. Brezobzirni vozniki, zamišljeni pešci in »nevidni« prehodi za pešce botrujejo takim nesrečam. Dolder traja zvezna akcija »Za varnost pešcev in kolesarjev«, naj bi se pešci navadili vsaj pogledati levo in desno preden prečkajo cesto!

Pred leti so prišli Novomeščani in Dolenjci na zlet še peš — tokrat pa so imeli prometni miličniki precej dela predno so ukrotili reko, no, recimo potok avtomobilov, ko je odhajal s stadiona...

Zakaj spet čebelarstvo v Dol. Toplicah

23. maja so se v Dol. Toplicah zbrali topliški čebelarji in razpravljali o ponovni ustanovitvi čebelarstva društva. Pred več leti je takšno društvo na topliškem koncu že obstajalo, nato pa je organizacija čebelarstva prevzela kmetijska zadruga in društvo je zato razpadlo. Ker v zadrugi med čebelarji ni bilo pravih stikov in tudi delo se ni odvijalo tako kot bi bilo želeli, so na nedeljskem sestanku sklenili, da bodo ponovno ustanovili čebelarstvo v Dol. Toplicah. Ustanovni občni zbor je bil sklican za 30. maj. Vprašujemo se, zakaj le je organizacija čebelarstva prevzela zadruga, če tej nalogi ni bila kos?

Ribiči se pritožujejo

Bršlinski potok je gojevita voda in je ribolov v njem prepovedan tudi članom ribiške družine. Vendar iz dneva v dan lahko na bregovih potoka najdemo krivolovce, ki jim čuvaj, kot vse kaže, ne more do živega. Vodstvo ribiške družine navzlic opozorilom bršlinskih ribičev ni podvzelo učinkovitih ukrepov proti krivolovcem. Največkrat love ob potoku delavci iz Cestnega podjetja.

Novomeška kronika

VSE KAŽE, DA BO CESTNA RAZSVETLJAVNA nad Cesto herojev od Ivanetičeve hiše mimo pokopališča res postavljen. Drogovi za svetilke leže že nekaj časa ob cesti. Da le ne bi ležali predolgo!

KONZOLNI MOST NA LOKI se je pešcem že zelo prijel, pa tudi kolesarji ga radi uporabljajo. Nekateri sicer še vodijo kolesa za stroge, nekateri se peljejo čez most z eno nogo stoječ na pedalu, drugi pa, če ne vidijo nikjer moza postavbe, tudi kar zajezijo svojega konjčka. Mar pešci še na tem ozkem prehodu ne morejo biti brez skrbi?

ZADNJE CASE PRODAJAJO na novomeškem živilskem trgu najrazličnejše kipece, podobice, opeke, zlatinose, prstane, verižice, oblake, medaljone in podobno šaro brez vsake umetniške vrednosti. Čeprav je tak kleb slab nam, ker je pač poceni. Prav bi bilo, da se trgovine bolj založe s lepimi turistično-propagandnimi spominki, ki pa ne smejo biti predragi. Ljudje bi jih najbrž rajše kupovali kot kleb z živilskega trga!

5 PRSTOV DOLGO KLINO je imel noč, katerega je nekdo posadil na sedežu v nočnem lokalnu knjižarne CENTER, potem ko je s njim zarezal meter na dolgo v tunelju prevleko. Več zarez je naredil tudi na drugih mestih. Kaj pomaga ves trud arhitektov in dal mešancom primeren lokal, če nam redki pobalini tega ne pripisujejo. Prav bi bilo, da vrtarji in zelenjavci ne bi puščali lokalni! Tudi sanitarje (predvsem moške) niso varne pred albinimi

prsti: ogledala, luči, verižice za rezervoar — vse gre z njimi. Če in vodovodno pipo so odmontirali! Taki ljudje naj se zabavajo na gmajni, kamor spadajo, če je ta lokal za njih predobro opremljen.

PROMETNE OMEJITVE ZA VPREZNE VOZOVE v času prometnih konic so se okoliški vozniki že kar navadili. Manj disciplinirani so domači šturmanji, ki naj se ne čudijo, če bodo zaradi tega imeli kakšne stroške...

BLIZU 800 KNJIG Prešernove družbe (Turistični vodnik Slovenije z zemljevidom) leži v prostorih občinskega komiteja ZMS v Novem mestu še od lanske jeseni, ne da bi kdo vedel, komu so namenjene. Trgovski potnik jih je pustil tam verjetno z namenom, da bi knjige prišle v roke članom Prešernove družbe. Knjige so zdaj že čisto pozabljene, iz Ljubljane pa ni sporočila, kaj početi z njimi. Morda se bo le pojavil dobavitelj?

NA REPUBLIKO REVILJO NA JESENICE je v tork popoldne odpotoval gledališki ansambel KUD Svobode Dušan Jereb iz Novega mesta, ki so mu na nedavni medobčinski reviji kulturnih dejavnosti prisodili prvo mesto. Upamo, da se bodo Novomeščani, katerih uprizoritev Schillerjeve tragedije »Kovarstvo in ljubezen«, je ugodno ocenjena, s primernim uspehom vrnili tudi z Jesenic.

GIBANJE PREBIVALSTVA: rodila so: Jolica Vranešič z Mestnih njiv, blok 4 — Aleša, Verusa Matjašič iz Kettejevega drevoreda — Irena, Draga Galič iz naselja Nad mlini 19 — deklica.

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Upravni odbor Podjetja za PTT promet Novo mesto razpisuje za šolsko leto 1965/66 štipendije za naslednje šole:

1. I. letnik Strokovne PTT šole v Ljubljani 6 štipendij
2. I. letnik Šole s praktičnim poukom za telekomunikacije v Ljubljani — oddelek za t monterje 4 štipendije
3. III. letnik Tehnične srednje šole — oddelek za elektrozeve 1 štipendija

Prošnje za štipendijo pošljite do 20. junija 1965 komisiji za štipendije Podjetja za PTT promet Novo mesto.

Prošnji priložite življenjepis, prepis zadnjega šolskega spričevala in davčno potrdilo o premoženjskem stanju staršev oziroma potrdilo o višini osebnih dohodkov staršev.

Novi samoupravni organi socialnega zavarovanja

28. maja so na skupščini komunalne skupnosti socialnega zavarovanja v Novem mestu v skladu z novimi zakonitimi predpisi izvolili nove samoupravne organe. Člani skupščine so volili 9-članski izvršni odbor skupščine, 7-članski skupščinski odbor za zdravstvo in 7-članski odbor za organizacijo in finance. Skupščina je hkrati sprejela sklep o ustanovitvi

svetov zavarovancev po občinah.

Vsaka občina, član komunalne skupnosti socialnega zavarovanja, bo imela odslej 15-članski svet zavarovancev, v katerem so trije člani, ki jih imenuje področni ObSS, trije člani, ki jih imenuje področna občinska skupščina, dva člana, ki jih imenuje NS zdravstvenih zavodov, en član, ki ga voli skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja, in šest članov, ki jih volijo delavski sveti delovnih organizacij po panogah. Svrt je samoupravni organ, ki posreduje delo skupščine zavarovancev tako, da razpravlja o njem ter daje tudi svoje predloge in priporočila bodisi delovnim organizacijam, bodisi skupščini ter sklicuje tudi zbere zavarovancev.

Cesto skozi Toplice je treba asfaltirati

Prah, ki ga dvigujejo avtomobil in druga motorna vozila na vožnji skozi Toplice, kraju gotovo ni v prid. O izboljšanju ceste je bilo že veliko govora, storjenega pa doslej še ni nič. V zadnjem času se je tega problema lotilo turistično društvo, ki dobro ve, da bo asfaltirana cesta za turistični kraj velika pridobitev. Ker so za asfaltiranje pripravljeni prispevati podjetja in zasebniki, ki imajo stavbe ob cesti, je upanje, da bo problem končno rešen.

D. G.

V nedeljo: na Gorjance!

Planinsko društvo Novo mesto bo priredilo v nedeljo, 6. junija, izlet na Gorjance. Odhod z avtobusom ob 7. uri zjutraj do Vahte, od tam peš do Gospodične in na Trdinov vrh. Povratek popoldne po enaki poti nazaj. VABLJENI!

OB OBČNEM ZBORU POČITNIŠKE ZVEZE

PZ ubrala pravo pot!

Vse kaže, da je bil letošnji zbor počitniške zveze v Novem mestu prava pre-

lomnica v delu in iskanju novih oblik udejstvovanja. Med 26 družinami sta najbolj delavni Orehoviča in BOR iz Dolenjskih toplic. V naši občini je sedaj 700 mladih ljudi včlanjenih v počitniško zvezo. Bilj so že na številnih izletih po Beli Krajini in Dolenjski, udeležili pa so se tudi pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Pripravljajo še vrsto izletov po Jugoslaviji in poletno seminarско potovanje.

Kje naj pristane AMD?

Avto-moto društvu v Novem mestu grozi nevarnost, da bo z vsem voznim parkom, vrednim okoli 15 milijonov dinarjev, porinjeno na cesto. Stanje je tako, da bo društvo vsak čas prisiljeno oddati svoje premoženje odgovornim organom, ki že štiri leta urejajo vprašanje novomeškega urbanizma in lokacije za AMD. Upravni organ društva spriče sedanjih težav ne bo odgovoren za posledice, do katerih lahko pride zavladačevanje pri reševanju ureditve prostorov za avto-moto dejavnost. Vprašanje je, kot kaže, postalo zelo pereče, rešiti pa ga bo možno le s skupnimi prizadevanji. Do zdaj je društvo še vselej pokazalo dobro voljo in željo, da bi podobna vprašanja reševali skupaj. Zal pa upravni organ pri občinski skupščini ni bil vedno najbolj navdušen za to.

N. PADEVSKI

M. T.

Čigava neki je cesta?

Zužemberčani, ki sta...

naujejo na trgu, se pogosto jezijo, ker jim ob deževnem vremenu avtomobilski promet onesnaži hiše. Kanalizacije ni, deževnica teče po cesti, avtomobili in tovornjaki pa z njo oškropijo stene hiš. Zanimivo je, da nihče ne prizna te ceste za svoje in nihče noče biti odgovoren za popravila. Cestno podjetje pravi, da ni pristojno za to cesto, ker vodi skozi trg, komunalna uprava ima svoje izgovore. Ali je ta cesta res brez gospodarja?

V pijanosti zaklal konja

21-letni H. J. iz Palšne pri Zagradcu je v pijanosti z nožem zabodil konja, tako da je poginil. Lotil se je še matere in ji zadal podpludbe na vratu in licu. Bližnja in daljnja soseska obsoja mladega pijanca in njegovo surovost!

M. S.

GAUDEAMUS IGITUR...

SLIKA ZGORAJ: učiteljskičniki pri vodnjaku, SPODAJ: gimnazijci pod arkadami

Oba V. letnika novomeškega učiteljskega — 46 deklet in 11 fantov — sta se v sredo, 26. maja, v vrsti sprejela po mestu. Na čelu kolone so nosili zastavo z napisoma: »Z znanjem v življenje« in »Ne obžalujemo ničesar«, mešanico pa so pokazali tudi nekaj svojih najbolj priljubljenih osnovnih sredstev: šolski ključ (ki so ga prodali mlajšemu letniku za 7000 kovanec po 1 dinar in 400 gramov govejih vampov), globus, človeško golenico in sovo iz prirodoslovnega kabineta, geometrijsko orodje, zvezke in drugo. Pred Kettejevimi vodnjakom in študijsko knjižnico so zapeli, potem pa so se na šolskem stopnišču s kratkim programom poslovili od sošolcev in staršev, ki so za to priložnost prišli v Novo mesto z vse Dolenjske. Prvi likof so imeli učiteljskičniki še isti večer pri Dretniku v Gotni vasi, uradno valeto pa bodo imeli po končani maturi 15. junija.

67 novomeških gimnazijcev, dijakov treh zaključnih razredov, je preteklo sredo dopoldne namočil dež. Svoje maturantsko pesem so — edini, ki so jo peli v latinščini — odpeli kar pod arkadami MK. Predajo ključa, kopriv, mleka in podobnih rekvizitov so nato opravili v telovadnici gimnazije, pred tem pa so nižješolcem povedali koš naukov in jih poučili o njihovih napakah. V povorki so nosili različne šolske in nešolske pripomočke, ki jim bodo morda prišli prav še 14. junija, ko jih bo 63 stopilo pred maturantsko komisijo. Za ključ so dobili vrečo dinarjev, ki je še niso prešteli, sodijo pa, da je v njej 6 do 7 tisočakov. Po maturi bodo, kot navadno, imeli valeto in izlet, nato pa se bodo razšli.

Z napisom »Rentabilne investicije« so v ponedeljek maturanti novomeške ekonomske šole s črno zastavo šli na tradicionalni sprehod po mestu. Najprej so zažgali črno krsto in krič in ju vrgli v Krko, nato pa jih je vseh 46 iz dveh zaključnih razredov odšlo do Kettejevega vodnjaka, kjer so zapeli svoj »Gaudemus«. Za ključ so v tradicionalnem programu zahtevali 15.000 din, v vreči z žaganjem pa so jim tretjeselet nasuli le 6.500 din.

PO AVTOMOBIL ČEZ MEJO

Kolikor (jezikov) znaš, toliko (glav) veljaš!
Stara ljudska modrost, da toliko veljaš, kolikor znaš, je vedno bolj iz mode, vedno hitreje tone v pozabo, vedno manj ljudi jo pozna, kajti življenje dokazuje prav nasprotno.

Učenec v šoli, ko ga slabe ocene vedno bolj pritiskajo, na učiteljevo vprašanje, zakaj se ne uči, brezskrbno odgovarja: Kaj se bom učil, da le končam šolo, potem bom šel pa v Nemčijo in zaslužil, kolikor bom hotel!

Merilo človeške veljave ni več znanje, ki si ga je mukoma pridobil v dolgih letih študija. Nič več ne odkrivamo naših nespametnih glav pred učenostjo. Le tisti še kaj velja, ki se s komolci prične napreje, ki si z jezikom (in znanji) utrjuje pot namesto z učenostjo, ki se vozi v lepih, bleščočih avtomobilih. Na obseg veljave in spoštovanja vplivajo kajpak obseg vajev, število konjskih moči, dolžina in širina ter število kilometrov na uro. Fičko pri tem seveda ne šteje. (Izjava nekoga našega 'jarega' gospoda: »Fička moram prodati in kupiti kaj boljšega: s fičkom se vozi že vsak cigan!«)

Brskam po še svežih sodniških aktih slabo uro po končani obravnavi. Štirje mladi fantje, nobeden še 25 let star, so bili zaradi nameravanega ilegalnega prehoda čez mejo obsojeni na mesec do štiri mesece zapora — pogojno. V nekem odstavku v svežem svežnju spisov je med drugim rečeno: Mladi ljudje se vedno bolj vdajajo psiholozi, da se vrednost človeka meri po avtomobilih in drugih luksuznih predmetih, čemur kaj radi zapadajo... V Nemčiji vidijo uresničitev svojih sanj.

J. D., F. L., M. S. iz Do-

lenjih lazov ter M. Č. iz Zapotoka pri Ribnici so avgusta lanskega leta skušali pri Dravogradu skrivaj zapustiti našo državo; namenili so se preko Avstrije v Nemčijo — po avtomobile, po večji zaslužek, po svojo veljavo. Pred prehodom so jih naši graničarji zajeli, vodji J. D. iz Dolenjih Lazov pa je nato uspelo pobegniti, 14. septembra pa so ga vrnil iz Avstrije. Končno besedo je pred nekaj dnevi reklo sodišče v Kočevju.

Ob begu čez mejo je J. D. zgubil pismo, iz katerega so kasneje razbrali, da je bil

(nameravani) pobeg organiziran po navodilih nekoga iz Nemčije. Vodja J. D. je pri nekom v Zlebiču dobil tudi sčico, kakko priti najvarneje preko meje, v pismu iz Nemčije pa se bile opisane tudi »javke« v Avstriji in v Nemčiji, ki ga bodo pripeljale na pravi kraj...

— Fantje, ki delajo v Nemčiji, je pripovedoval na zaslišanju, so med dopustom pripovedovali, kako sijajno se tam zaslužijo, kako žive in kaj vse imajo. Pri nas sem bolj slabo zaslužil, zaradi domačih razmer in v želji po večjem zaslužku pa sem se dogovoril z ostalimi tremi za ilegalen pobeg. Do meje smo se peljali z motorji...
F. G.

Sina je zabodel v trebuh

Eno leto ne šest mesecev bo lahko Jože Avguštin iz Bušnje vasi v strogem zaporu premišljeval, kako zavržno dejanje je storil s tem, da je svojega sina z nožem zabodel v trebuh in mu prizadejal smrtno nevarne poškodbe. Če ne bi sinu v bolnišnici takoj nudili kirurške pomoči, bi po vsej verjetnosti umrl.

Letos 2. marca sta se Jože Avguštin in njegova žena začela pripravljati zaradi večerje prejšnjega dne. Ona je šla iz hiše, mož pa je z nožem začel delati vitre, kar je vstopil njegov sin, zagrabil očeta za rame in ga začel trdo prijemati zaradi prepira z materjo. Z nožem, ki ga je imel stari v rokah, je nenadoma sunil svojega sina v trebuh, da se je ta zvil. Še istega dne je oče v vasi izjavil: »Mulec me je prišel napast, pa sem mu mu s kuhinjskim nožem vampe prerazal...«

Cez nekaj časa pa so zagnali krik in vik in je tudi oče tekal za rešilcem...

Po zaslugi zdravnikov je tako Anton Avguštin ostal živ, ni pa dosti manjkalo, da bi izdihnil samo zato, ker je posrejeval v prepripi med očetom in materjo.

Ali ni to žalostno? Pa ne samo to — v vseh primerih, ko na tako surov način obračunava oče s sinom ali sin z očetom, izzove tako dejanje zgraženje vseh poštenih ljudi!

ZAČELA SE JE AKCIJA

»ZA VARNOST PEŠCEV IN KOLEŠARJEV«

Pešci: PO LEVI!

Pešci in kolesarji so med udeleženci v prometu tisti, ki so najpogosteje hudo prizadeti, večkrat pa so tudi sami krivi prometnih nesreč, včasih res zaradi nevednosti, včasih pa tudi zaradi zavestnega kršenja prometnih predpisov.

Zato je občinska komisija za varnost prometa objavila na sestanek o tej akciji tudi družbene organizacije, ustanove, podjetja, šole in druge, da bi skupaj pripravili program akcije.

Seznani bodo pešce in kolesarje z njihovimi dolžnostmi in s pravicami v cestnem prometu, pritegnili bodo starše in učitelje k prometni vzgoji predšolske mladine, pregledovali bodo tehnično opremo koles v kolesarnicah šol in podjetij ter opozorjali voznike motornih vozil na odnos do pešcev in kolesarjev.

V akciji bodo sodelovali mimo občinske komisije za varnost prometa in organov notranjih zadev: podkomisije v delovnih organizacijah, šole, avtomoto društvo in združenje šoferjev in avtomehaničarjev, JLA in tisk. Vse uspehe akcije bodo posredovali v časopisu širši javnosti, brez usmiljenja pa bodo objavili tudi imena vseh kršilcev prometnih predpisov.

Precej drobnih novosti v novem temeljnem zakonu o varnosti prometa na javnih cestah bo terjalo dovolj truda, preden se bodo ljudje navadili nanje. Odslej morajo pešci hoditi po levi strani cestišča, kolesarji morajo imeti na zadnjem blatniku namesto refleksnega stekla rdečo lučko, hupanje je omejeno samo na najnujnejši primer: ko pešec skoči pred vozilo — takih in podobnih predpisov se ljudje le počasi navadijo.

Zvezna akcija »ZA VEČJO VARNOST PEŠCEV IN KOLEŠARJEV V PROMETU« bo trajala pet mesecev — od 1. junija do 31. oktobra.

Na razpravi oproščena krivde in kazni

Peter Popovič iz Jugorja pri Metliki je lani 2. novembra v zgodnjih jutranjih urah gnal par volov na sejem v Novo mesto. Prav pri srečavanju s kamionom je za njim pripeljal na mopedu Ivan Draginc in se zaletel vanj. Udarec je bil tako močan, da je Popoviča vrglo kakke štiri metre naprej po cesti, padel je seve tudi mopedist. Oba sta dobila težje telesne poškodbe.

Popoviča je javni tožilec

obtožil, da je povzročil prometno nezgodo, ker v nočnem času ni imel na cesti luči. Med razpravo je bilo izkazano, da je Popovič imel v rokah baterijsko luč, da pa verjetno ta ni imela zadostnega učinka spritno kamiona, ki je prav takrat vozil proti kraju srečanja. Draginc je razen tega tudi nava-

jal, da mu je prav takrat, ko bi moral prehiteti Popoviča in živali, prišlo slabo. Čeprav sta oba dobila pri nezgodi težje telesne poškodbe, ni bil nihče izmed njih predložen odškodninskega zahtevka. Zastopnik obtožbe je med razpravo obtožbo umaknil in Popovič je bil oproščen.

Pretep po voglarjenju

14. novembra lani so fantje voglarili v neki vasi blizu Pleterij, domov grede pa sta se F. S. in J. K. tako stepla, da je bil J. K. trikrat z nožem zaboden v trebuh in hudo telesno poškodovan.

F. S. se je zaradi tega moral zagovarjati pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu, ki ga je kaznoval na 6 mesecev zapora, pogojno za dve leti, ker je prekršil silobran. Prvi je namreč napadel oškodovanca J. K., ki je obtoženega F. S. začel zmerjati in tepsti, vendar slednji ni bil upravičen do obrambe z nožem. Kar koli je že med njima bilo, bi lahko rešila

drugače. To sta tudi na sodišču priznala.

Poškodovani J. K. zahteva še 150.000 din odškodnine, Medobčinski zavod za socialno zavarovanje nadaljnjih 123.880 din, vendar bosta morali obe oškodovani stranki uveljaviti svoje zahteve v posebni civilni pravdi.

Surovost brez primere

Na 6 mesecev zapora, pogojno za dve leti, je bil pred novomeškim okrožnim sodiščem obsojen I. G., posestnik iz Zakota, ker je z vrvo tako pretepel svojo ženo, da ji je prizadejal hude telesne poškodbe.

18. avgusta lani je prišel I. G. vinjen domov, žena pa je bila z dvema otrokoma že v postelji. Mož je posumil da se je žena napila in zavoljo tega prodala koruzo, zato jo je začel zmerjati, ona pa mu je odgovarjala, da ni res. Beseda je dala besedo, tako da je stopil mož po vrvi, odgnil odedo in pretepal ženo toliko časa, dokler ni od bolečin obnemogla.

Pred senatom okrožnega sodišča je dejanje sicer obžaloval, vendar vsi v vasi vedo, da trajajo prepiri in pretepi v tej hiši že nekaj let in da ni pravič grdo ravnal s svojo ženo. Skrajno surovost je I. G. pokazal tudi s tem, da je vrv namočil, predn je začel z njo pretepati, da bi bil udarec učinkovitejši.

I. G. je sicer prejel zasluženo kazen zavoljo hude telesne poškodbe, ki jo je prizadejal svoji ženi, vprašanje pa je, kako se prepri in pretepi med staršema odražajo na oblikovanju duševnosti njihovih otrok!

METLIŠKA RAZGLEDNICA: do 1300 litrov goriva prodajo na dan, so nam pred kratkim povedali na metliški bencinski črpalki

Iz združnega skladišča so odvažali blago...

Skladišče čateškega obrata KZ Brežice je bilo zaupano J. P., ker je to zaupanje izkoristil, se je moral s tremi drugimi pomagači zagovarjati pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu.

Obtožnica je očitala J. P., da je od konca maja do sredine junija lani trikrat vzel iz zaupanega skladišča zadržane okoli 1350 kg koruznega zdroba in okoli 950 kg krmil, v skupni vrednosti 139.350 dinarjev.

J. P. je bil obtožen, da je ponoči združno blago spravil na voz J. Z. in je za svoje delo dvakrat dobil po 3.000 din. Kmet J. Z. pa je zdrob in krmila po dogovoru s skladiščnikom odpeljal v Samobor k mlinarju D. B. in mu blago prodal. Dvakrat je v redu šlo, tretjič pa so mu izkupilek zasegli varnostni organi.

Mlinar bi moral vedeti ali vsaj slutiti, da take količine zdroba in krmil niso zasebna last, vseeno ga to ni motilo, da bi ne sklenil precej ugodne kupčije, zato se je

tudi znešel na zatočni klopi.

Pred sodniki so obtoženci skušali svojo krivdo zmanjšati, J. P. se je zagovarjal, da je vzel mnogo manj kot mu je očitala obtožnica; L. P. je priznal; J. Z. pa je zatrjeval, da ni vedel, da prodaja združno blago. Tudi mlinar je bil trdno sprepičan, da je kupil od poštenega zasebnega dobavitelja. Dokazi o primanjkljaju v skladišču ter še drugi na podlagi izpovedbe prič in zagovora samih obtožencev, pa so govorili nasprotno.

Okrožno sodišče je spoznalo vse štiri obtožence za krive in jih obsojilo: skladiščnik J. P. na 1 leto strogega zapora; L. P. na 5 mesecev zapora, pogojno za 2 leti; kmet J. Z. na 7 mesecev zapora, in mlinarja D. B. na 40.000 din denarne kazni.

Razen tega so dolžni povrniti protipravno pridobljeno premoženjsko korist: J. P. 34.000 din; L. P. 6.000 din; J. Z. 40.000 din. Brežička zadruga pa bo naknadno istožila svojo škodo.

Draga neprevidnost

Franc Debeljak iz Zvirč je 31. decembra lani peljal s svojim opel rekordom od Krške vasi proti Brežicam. Pred seboj je zagledal motorno kolo in ga nameraval prehiteti. Pri tem je prezrl nasproti vozeči avto, čeprav je cesta na tem odseku pregledna. Moral je naglo zavreti, pri tem ga je pričelo zaletati po cesti. Vozila ni več obvladal in je tresčil v nasprotno vozeči avtomobil Marjana Černivca in ga zbil s ceste. Pri trčenju je bil težje poškodovan Albin Turk, ki se je peljal z Debeljakom (ziom noge v košenu), lažje pa tudi eden izmed potnikov v Černivčevem avtomobilu.

Zaradi povzročene prometne nesreče iz malomarnosti je bil Debeljak pred kratkim obsojen na okrožnem sodišču v Novem mestu na štiri mesece zapora, pogojno za dobo dveh let. Plačati mora škodo, ki je na avtomobilu ocenjena na 457.500 din in tudi stroške postopka. Razen tega se v času preiskave ni mogel vrniti nazaj na delo v inozemstvo, kjer je bil prej zaposlen. Kot očitno pri presoji kazni je senat okrožnega sodišča pri njem upošteval odkrito priznanje in obžalovanje ter to, da še ni bil kaznovan. Brez te kazni ga je ta lahkomišelnost neprevidnost kar precej stala.

Obsojen tuji državljan

Dr. Anton Kirchdorfer iz bližnje okolice Münchena, po poklicu zdravnik, zaposlen pri knjižni založbi, je lani 12. septembra vozil s svojim avtomobilom BMW še dva sopotnika iz Ljubljane proti Zagrebu. Na avtomobilski cesti pri vasi Korenitička pa je začel prehitovati kolono 5 avtomobilov, pri tem pa se zaletel v nasproti prihajajoči avtomobil Mercedes z voznikom dr. Dragom Iberjem iz Zagreba. Mercedes je zbil s cestišča na travnik kjer je na strehi obležal, njegov lastnik pa se je pri tem tako poškodoval, da je kmalu zatem umrl. Na obeh vozilih

je bilo za okoli 3.500.000 din škoda.

Tuji državljan dr. Anton Kirchdorfer se je moral zaradi tega pred kratkim zagovarjati na okrožnem sodišču v Novem mestu, kjer je bil spoznan za krivega te prometne nesreče.

Naše sodišče mu je prisodilo 1 leto in 2 meseca zapora. Po pravnomočnosti sodbe ga bo pa moral odsediti ali pa mu bo propadla visoka denarna kavcija, na podlagi katere ga niso zaradi storjenega kaznivga dejanja pridržali v naši državi.

Ženi je zažgal gospodarsko poslopje

Slavko Okrošek iz Pečic se je moral pred kratkim zagovarjati na okrožnem sodišču v Novem mestu, ker je 16. marca letos zažgal gospodarsko poslopje, last svoje žene, s katero se nista razumela.

Sodišče je spoznalo Okroška v resnici za krivega tega kaznivga dejanja in ga obsojilo na 1 leto in 2 meseca strogega zapora. Med razpravo pa je bilo ugotovljeno, kako in zakaj je do požara, ki je naredil za 1.800.000 din škodo, prišlo.

Usodnega dne je šel Okrošek okoli 8. ure zjutraj zdoma po vino, ko pa je šel mimo gospodarskega poslopja svoje žene, je vrgele cigaretne ogorek med suho listje in koruznico, čeprav se je zavedal, da lahko to povzroči požar. Listje se je kmalu vnelo in močan požar je popolnoma uničil gospodarsko poslopje, ogrožal sosednja poslopja in bližnji gozd, vendar ga je ljudem uspelo omejiti.

Na sodišču je obtoženec tr-

dil, da ni namenoma zažgal, dokazi pa so govorili o nasprotnem, saj je ženi še nekaj dni prej grozil, da jo bo ubil, domačijo pa zažgal. Sodišče je ugotovilo, da je maščevalni mož naklepno povzročil požar in mu prisodilo kazen, ki ga bo verjetno spametovala.

Razširjajte domači pokrajinski tednik DOLENJSKI LISTI

Stari premagali mlade

Na izbirnem odbojarskem turnirju, na katerem so določili ekipo, ki bo zastopala Dolenjsko na letošnjem zletu, so stari igralci novomeškega Partizana premagali mlade in osvojili pro mesto. Razen teh dveh ekip so igrali še odbojkarji iz Trebnjega in Crnomlja. Rezultati: Novo mesto mladi: stari 2:3, mladi: Trebnje 2:1, mladi: Crnomelj 2:1, stari: Trebnje 3:1, stari: Crnomelj 2:1, Crnomelj: Trebnje 0:2. Največje presenečenje je prav gotovo poraz odbojkarjev Partizana s staro gardo novomeške odbojke. Simić, Medic, Šonc in drugi pokazali so precejšnjo mero znanja, zato je njihov uspeh povsem zaslužen.

Penko deli četrto mesto

Na izbirnem šahovskem turnirju, iz katerega se bo četverica najboljših uvrstila na slovensko prvenstvo, sta sodelovala tudi Penko in Avsec iz Novega mesta. Med dvanajstimi šahisti je Avsec zaradi nekaj kontumacij pristal pri dnu, Penko pa se je dobro boril in na koncu deli četrto mesto, skupaj s Kranjčanom Bukovcem in Ljubljancem Šiško. Vrstni red: Longor (Jesenice) 9, Mali (Radovljica) 8, Cizelj (Ljubljana) 7, Bukovac, Penko in Šiška 6,5 itd. Penko je na ta način postal rezerva za slovensko prvenstvo, ker si je pravico do igranja priborila prva četverica.

Na brzoturnirju v počastitev dneva mladosti sta si prvo mesto razdelila Avsec in Sporar, prvi pa je v ponovnem dvoboju zmagal in si priboril prvo nagrado. Zmagovalca sta zbrala po 7,5 točk, Hrovatič 7, Stokanovič, Adamič in J. Picok po 6,5 škerij in Keršan po 6 itd. Nagrade so bile šahovske knjige.

V Loki bi radi igrišče

Kljub slabemu vremenu se je na občnem zboru Partizana, ki je bil v Loki preteklo soboto, zbralo precej članov. Iz poročil je bilo razvidno, da je društvo uspešno delovalo, kolikor so pač dopuščale razmere. Uspešni so bili igralci namiznega tenisa, teže pa je bilo z nogometom, za katerega vlada veliko zanimanje, vendar nimajo igrišča. V razpravi sta se zastopnika obrata KZ Sevnica in Doma počitka strinjala, naj urbana nistična komisija odredi prostor za igrišče. Nogometiški so nekajkrat igrali v Sevnici in Badačah. Poudarili so tudi, naj bodo vaje namiznega tenisa v šolski učilnici pod nadzorstvom. Novotvorjeni upravni odbor ter nadzorni odbor bosta storila vse potrebno, da bosta dobili igrišče, ki ga bodo lahko uporabljali še gasilci in strelici.

Ribnica: Križe 29:23
V zadnjem kolu LCL so v nedeljo rokometiški iz Ribnice doma premagali Križe s 29:23 (14:13). Pred 200 gledalci je dobro sodil Zevnik iz Ljubljane. Gostje so vodili le do 13. minute, nato pa so prevladovali Ribničani, ki so s to zmago zasedli peto mesto. L.

Brežičani prvaki
V soboto, 29. maja, so brežički rokometiški visoko premagali Cerklje. V lepi tekmi so dosegli 35 golov. Cerkljani pa 12. Simić iz Brežic je odlično sodil pred okoli 50 gledalci. Največ golov — 13 — je dosegel Setine. Brežičani so postali prvaki LCL, saj so izgubili le eno tekmo. O-vič

Troboj v Krškem brez favorita

Tekmovalna steza popravljena — Babič na ESSU

Na mednarodnih speedway dirkah 6. junija na stadionu Matije Gubca v Krškem bo Franc Babič tekmoval z novim motorjem ESSO in poskušal dokazati, da se je na nedavnem konškim prvenstvu speedwayistov v Ljubljani slabo plasiral samo zato, ker mu je odpovedal stroj.

Seveda pa je med tekmovalci, ki jih bodo v Krško poslale ude-

Mladinski turnir

V vrstah novomeških namiznogolbistov igralcev je spet čutili več živahnosti. V okviru Partizana so ponovno začeli trenirati in tudi tekmovali. Pretekli torko so imeli turnir mladinci: petorica se je borila za najboljšo mesto. Zmagal je Pezelj s tremi zmagami in s 7:3 razliko v nish. Da se bila borba ogorčena, pove po besedah, da je drugoplasirani Uhan zmagal s 7:5. Tež dvojici sledi Španec s dvema zmagama (6:4), Kramelj s dvema zmagama (4:5) in Šišak brez zmag (2:0).

Kramelj: Dobrepolje 20:15

Prvenstvena rokometna tekma LCL se je po zelo dobri igri domaćinov končala z njihovo visoko zmago 20:15 (12:8). Zupancič iz Ljubljane je sodil prav dober, gledalci pa je bilo okoli 100. Dobro igra, medtem ko sta bila pri gostih najboljša Verbič in Miklič.

Sprejem zletne štafete na Stadionu v Novem mestu

Nasvidenje v Karlovcu

Štafeta bratstva in enotnosti hiti proti Karlovcu — Hrvaškimi mladincem jo je izročil učenec Longor iz Trebnjega

Štafeta bratstva in enotnosti, okrašeno z osmimi nageljni, so trebanjski mladinci 28. maja izročili v Bregani predstavnikom sornorske in zagrebške mladine. Predaja je bila pri hiši s spominsko ploščo organizatorju narodnoosvobodilnega gibanja Dragutinu Jurkošku, ki so ga ustali 1942 ujet in zverinsko ubili v Jasenovcu.

Trebanjski mladinci, trije predstavniki aktivna ZMS iz osmetelke, ki se bodo tudi udeležili bližnjega osmega zleta bratstva in enotnosti, so štafeto izročili v

imenu dolenjskih občin. Štafeta je prišla v trebanjsko občino 27. maja iz Ponikve, nato pa je v Trebnjem prenočila. Proti Bregani so jo spremljali z osebnimi avtomobili, okrašenimi z zastavami, predstavniki družbenopolitičnega življenja iz trebanjske občine. Na avtomobilski cesti so štafeto pozdravili številni avtomobilisti z lučmi in sirekami. V Trebnjem so zaradi slabega vremena odpadle vse manifestacije, s katerimi so hoteli priti do odhoda štafete.

23

Brežičke rokometiške četirte

Končano je slovensko prvenstvo v rokometu za ženske. Plama naših ekip je ravno obraten od njihove uvrstitve v prvem delu. Crnomalčke so bile takrat druge. Brežičanke pa so se krčevito borile za obstoj: zdaj pa so Brežičanke celo na četrtem mestu, z enakim številom kot tretjeplasirani Slovan, medtem ko so Belokranjke ostale v elitnem tekmovalstvu le zaradi boljše razlike v golih. V zadnjem kolu so Brežičanke doma premagale trboveljski Rudar s 5:7 in na ta način omogočile ekipi Crnomlja še na-

daljnji obisk. Crnomalčke so v Novi Gorici proti zadnjeplasiranemu Zeleničarju osvojile zlato vredno točko, čeprav v drugem polčasu sploh niso dosegle gola! Ob koncu je lestvica naslednja:

Piran	18	16	0	2	161:86	32
Siška	16	11	1	6	142:108	32
Slovan	18	9	2	7	148:119	19
Brežice	18	8	3	7	142:126	19
Koper	18	9	1	8	146:150	19
Branik	18	8	2	8	148:127	18
Kranj	18	7	3	8	128:122	17
Crnomelj						
Rudar	18	6	3	9	94:114	15
Zeleničar	18	0	2	16	74:201	2

Komu služi taka domneva?

Odgovoriti nameravamo na vsebino članka »Neresnost ali kaj drugega, ki je bil objavljen v predzadnji številki Dolenjskega lista, ker anonimni pisec navaja neosnovane domneve, ki zadevajo tudi Partizan Crnomelj. Nismo se torej namena poglobiti v to, ali poteka medobčinsko rokometno prvenstvo v sezoni 1964 — 65 normalno ali ne; to je skrb tekmovalne komisije, ki je bila — mimogrede povedano — v začetku tekmovalja v Novem mestu in ki je bila zaradi nedelavnosti pozneje prenešana v Crnomelj.

Smihelom posušili nešportnega dogovora?

Kljub vsemu pa črnomaljski rokometiški ne želimo pretirati sicer dobrih odnosov z novomeškimi rokometiški; v športni borbi jim v prihodnje želimo še več uspehov.

PARTIZAN CRNOMEJ

Z marljivim treningom se je kočevski pionir Bojan Jerman prebil v vrh slovenskih pionirjev — atletov v skoku v daljino. Na pokalnem tekmovalju v Novem mestu je pred tedni postavil slovenski rekord v tej disciplini, potem ko je skočil 6,12 metra.

Zaprtje povzroča težave

Zaprtje, ki muči predvsem žene in ljudi v mestih sploh, pa nima nobenega vzroka v črevesju ali želodcu, lahko povzroča zelo neprijetne težave. Bolezen skoraj ni znana pri primitivnih ljudstvih in na vasi, je torej posledica civilizacije.

Zaradi reda pri delu v tovarnah in v pisarnah, zaradi nepotrebnega sramu, raznih sej, sestankov, zborovanj in podobno, moderni človek nima časa, da bi zadostil svojim telesnim potrebam takrat, ko ga telo na to spominja in ko čuti potrebo za izpraznjenje črevesa. Zato tiščje črevo in refleksi počasi minejo. Posledica je polenitev črevesja in pretirana zatrditev blata. Oboje seveda povzroča zaprtje. Drugi vzrok za zaprtje je visokokalorična, sicer mešana, vendar pa količinsko prepriča hrana. Taka hrana se izkoristi do konca in nima ostankov.

Tako zaprtje, kjer je vzrok hrana brez ostankov ali pa tiščanje črevesa, počasi povzroči, da se začne debelo črevesje kvariti, posledica tega pa so zelo neprijetni krči. Blato postane trdo, zelo suho, raznih oblik, le redkokdaj lahko pridejo intervali drisk. Pozneje se razvijejo lahko vnetja končnega črevesja in debelega črevesja. Prvi znak tega je, da opazimo na blatu sluzave nitke. Hkrati se razvijejo živčne motnje, bolnik postane živčen, nestrpen, razdražljiv. Večkrat se zviša telesna temperatura, ki pa po izpraznjenju črevesa takoj pade. Bolečina, temperatura, zaprtje, vse to bolnika začne skrbeti in ni čudno, če mu načne živce.

Zdravljenje zaprtja zahteva primerno dieto za ureditev iztrebljanja. Včasih predpisujemo tudi zdravila. Bolnik naj uživa vsako hrano, ki ima mnogo neprebavljivih ostankov in ki poleg tega še kemično deluje na črevo. Kruh naj bo ržen ali črn. Jesti je treba mnogo graha, leče, fižola. Vse sladke pijače naj ne bodo pretirano sladke, piti jih je treba pred jedjo. Sadje in kompoti so zelo priporočljivi, jesti jih je treba na tešče. Zelo priporočljivo je grozdje, krompir pa sploh ne, ker ne pride do debelega črevesja, ker se prej porabi. Surove povrtnine delujejo izredno dobro, kuhane pa prav nasprotno, povečujejo zaprtje. Takim bolnikom priporočamo tudi Rogaško Slatino, ker ta termalna voda iztrebljenje lepo ureja. Piti jo je treba pred jedjo. Zdravila, če so potrebna, seveda zdravnik predpisuje.

Dr. B. O.

Vodni modeli v Kočevju

V ORGANIZACIJI OBČINSKE ZVEZE DPM so tekmovali ladijski in čolnarski modeli. Tekmovalo je 31 dijakov osnovnih šol iz Kočevja in Fare na Kolpi. Tekmovali so na Rinku v Mahovniku na 20-metrski progi. Vodja tekmovalja je bil prof. Ivan Brudar ob pomoči prof. Saše Bižala in Nade Smola. Modele so izdelali sami pri pouku ročnih del. Zmagal je Cimprič iz Kočevja z 29,8 sek. pred Južničem iz Fare (31,5) in Novakom (36,3) iz Kočevja. Zmagovalci so dobili praktična darila in priznanja. Tekme so bile v okviru JPI.

V PROSLAVO DNEVA Mladosti je sindikalna podružnica tiskarne Kočevski tisk organizirala v telovadnici odbojarski turnir. Zmagala je Tekstiljana pred gimnazijo, Avto podjetjem in ti-

skarno. Presenečljiv je poraz gimnazijcev z zmagovalci. V vsakem moštvu je bilo nekaj igralcev Partizana, tako da so bile tekme razbavne in zanimive.

ODBOJKARJI PARTIZANA so v četrtem kolu premagali Brestanico v gosteh s 3:0 (5, 4, 7). Gostje niso imeli težkega dela. Naslednjič igrajo v Trebnjem, nato pa doma z Izolo.

NOGOMETIŠKI SO SPET igrali doma: premagali so Dob s 5:2. Zaradi razmočenega terena so igralci na pomožnem igrišču. V predtekmi so mladinci Olimpije premagali domačine s 5:3. Mladinci in tudi klub se premalo zanimajo za nadaljnji razvoj. V prihodnje bo mladim nogometiškim treba posvetiti več pozornosti.

A. ARKO

Delavni šahisti v Sevnici

Čeprav bo šele konec junija poteklo leto, odkar je bil ustanovljen SK Milan Majcen, lahko rečemo, da se uvršča med najbolj delavne v občini. Skupaj s sekcijama v Krmelju in Loki šteje zdaj 60 članov.

Bilanca dosedanjega dela je zelo uspešna. Klub posveča posebno pozornost pionirskemu in mladinskemu šahu. Na osnovni šoli so celo organizirali teoretični pouk šaha, ki se je udeležilo preko 40 mladih šahistov, ki so nato na okrajnem prvenstvu osvajali celo najvišje naslove. Na šolah v Sevnici, Sentjanju, Tržišču in Krmelju so odigrali vrsto simultank in na ta način popularizirali šah med mladino.

Zasluga za uspešno delovanje gre sevniskemu gostinskemu podjetju, ki je brezplačno odstopilo sobo v kolodvorski restavraciji, in Partizanu. ObS je dodelila klubu toliko denarja, da bo zadostilo za ureditve nalog. Igralci so do zdaj večkrat potovali z lastnimi sredstvi.

Program je letos zelo obširen. Predvsem bodo skrbeli za pionirski in mladinski šah in za teoretični napredek. Predvideno je, da bodo po razformiranju OZTK Celje v Sevnici ustanovili šahovski

center, ki bo obsegal Zasavje in Laško. Sposobnih organizatorjev ima klub dovolj, treba bo najti le sredstva. Če bodo zamisel uresničili, bo Sevnica postala močno središče šaha v Zasavju in Posavju. Klub namerava privedti večjo simultanko, na katero bodo povabili enega naših mojstrov.

B. Debelak

Senovo: Šoštanj 2:7

V prvenstveni tekmi celjske nogometne podzveze je ekipa Senovega doma podlegla Šoštanju s 2:7. Na splošnem terenu so domači takoj v začetku zastrežljali nekaj stoodstotnih priložnosti. V vodstvo so prišli gostje iz hitrega protinapada, domači pa so bili nato do polčasa uspešni dvakrat in vodili ob odmoru s 2:1.

Gostje so se v drugem polčasu zbrali in zaigrali lepo. Ko so izenačili in prišli v vodstvo, so se domači zmedli, kar so gostje izkoristili in visoko zmagali. Golef iz Celja je svojo nalogo opravil v zadovoljstvo obeh ekip.

Z. S.

Kočevski pionirji: slovenski prvaki

Po občinskih, področnih in okrajnih tekmovaljih so se najboljšje ekipe zbrale na slovenskem prvenstvu v Ljubljani. Kočevski mlajši pionirji v postavi Dobrič, Podkoritnik, Levstik in Oberstar z rezervama Vovkom in Campijem so osvojili naslov slovenskega prvaka, počim ko so od 20 močinih osvojili 16 točk. Murska Sobota je zbrala točko manj, Most na Soči 6 itd.

Zmagovalcem veljajo iskrene čestitke, čestitke pa grejo tudi učitelju Iva Stanjku in vodstvu Šole Jože Seško za razumevanje in pomoč.

Z. S.

Neuspeh odbojkaric iz Brestanice

V Izoli je bil prvi del turnirja za slovensko prvenstvo v odbojki za ženske, na katerem so sodelovale le štiri ekipe iz Izole, Celja, Kamnika in Brestanice. Organizacija turnirja je bila slaba, pa tudi kvaliteta ni bila na posebnih ravni. Mlada ekipa iz Brestanice po prikazani igri ni zaslužila dveh porazov. Rezultati: Brestanica — Izola 0:3, Brestanica — Kamnik 2:3, Celje — Kamnik 3:0, Izola — Celje 0:3.

Z. S.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 4. junija — Francišek Sobota, 5. junija — Ferdo Nedelja, 6. junija — Zdenko Ponedeljek, 7. junija — Zorica Torek, 8. junija — Medard Sreda, 9. junija — Primož Četrtek, 10. junija — Marjeta

ČESTITKA

Tonetu Pavlinu s Potovrha čestitajo za opravljen izpit za vozniška motornih vozil in želijo srečno vožnjo vsi domači.

PREKLICI

Preključem besede, izrečene napram Juretu in Nevenki Rudman iz Loke pri Crnomlju. Franc Rožič.

Anton Zagore iz Cerovega loga preključem govorce o Kristini Kos kot neresnične ter se ji zahvaljujem, da odstopa od tožbe.

Rozalija Zaje iz Dol. Karteljevega 14. Mirna peč, obveščam, da je moja, paša in vožnja čez parcelo v Zagorici pri Mirni peči prepovedana. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

PROGLASILA

PRODRAM takoj vseljivo onostanovanjsko hišo z vrtom in sadovnjakom. Cena 3.900.000 din. Ogled vsak dan do 7. junija 1965. Franc Zagmajster, Tlake 23, p. Smarje Sap (pri Skofljici).

UGODNO PRODRAM VW — (dobavni avtomobil), 5-sedežni, 800 kilogramov nosilnosti, prevoznih 49.000 km. Zelič, Sevnica, Poljska pot.

PRODRAM Zastavo 750 v odličnem stanju. Naslov v upravi lista (506/65).

PRODRAM Fiat 1100 v nevozmem stanju ali zamenjam za rezervne dele. Naslov v upravi lista (484/65).

UGODNO PRODRAM motorno kolo BMW 250 ccm, dobro ohranjeno. Naslov v upravi lista (500/65).

PRODRAM MOTOR znamke AERO, generalno popravljen. Rudi Ferko, Kronovo 22, Bela cerkev.

ZARADI BOLEZNI poceni prodam odlično ohranjeno moped. Naslov v upravi lista (504/65).

PRODRAM KASCO za 10.000 kg sena in travniško brano. Tomo Strel, Mokronog.

PRODRAM KRAVO, dobro mlekarico. Zagrad 3. Otočec ob Krki.

PRODRAM levi Etedilnik »Gorenje« s podstavkom in kotičkom. Stane Abolnar, Padersiševa, n. h., Novo mesto.

POCENI PRODRAM dobro ohranjeno sobno opremo. Ogled vsak dan od 13.30 do 15. ure. Anton Ban, Mačkovec 2, Novo mesto.

PRODRAM prvo košarno nemške detelje in parcelo, velik 723 m² pri Smihelski cesti. Naslov v upravi lista (511/65).

ZAMENJAM skoraj nov osebni avto OPEL REKORD, predzadnji model, za novejšo trosobno stanovanje. Naslov v upravi lista (510/65).

OPREMLJENO SOBO oddam solidnemu moškemu in poceni prodam šezesto posteljo. Jerebova 13, Novo mesto.

PRODRAM takoj vseljivo nedograjeno stanovanjsko hišo v Zablju vasi. Naslov v upravi lista (521/65).

PRODRAM hišico z vrtom in 20 a njeve v Dol. Stari vasi pri Sentjerneju. Avgust Pletič, Dol. Stara vas 9, Sentjernež.

IŠCEM ZENSKO za varstvo otro-

ka in pomoč v gospodinjstvu za ves dan ali za 8 ur. Naslov v upravi lista (501/65).

SPREJMEMO KMEČKEGA FANT, ki bi se želel zaposliti v tovarni, po delu pa pomagati na kmetiji. Ostalo po dogovoru. Franc Kalan, Poljska 4, Podnari na Gorenjskem.

MIRNA ZAKONCA — učiteljica, brez otrok, iščeta prazno sobo za eno leto, tudi v bližini mesta. Plačata vnaprej. Ponudbe pod »Nagrada ali instrukcije« — (505/65).

GOSPODINJO POMOČNICO, pridno, sprejemljivo, Ugodni pogoji. Inž. Peter Hren, Levstikova ul., Izola.

IŠCEM dobro kuharico za gostilno. Plača po dogovoru, hrana in stanovanje preskrbljeno. Naslov v upravi lista (508/65).

AVTOMEHANIKA z veseljem za priučetev avtoelektrike sprejemno. Samsko stanovanje zagotovljeno! Elektromehanika, Ljubljana, Vodnikova 84.

KLJUČAVNICARJA — sprejemno. Nudimo samsko stanovanje. Elektromehanika, Ljub., Vodnikova 84.

MIREN IN TREZEN delavec s stanovanjem želi spoznati preprosto žensko od 28 do 40 let. Otrok ni ovira. Franc Gracer, poštno ležeče, Zagorje.

PRODRAM dobro ohranjen avto Fiat 600. Informacije v trgovini AVTODELI, Novo mesto — (523/65).

SVARIM pred nakupom kozolca od Ignaca Gregorčiča iz Brezovice 3 pri Smarjetih Leopold Črtalič, Brezovica 3, Smarje.

ZDRAVILISČE ROGASKA SLATINA — Proti sladkorni bolezni, protinu in toščavosti (bolezenskemu debelenju) pomaga rogaski »Donate« vrelec. Dobite ga v Novem mestu pri Trgovskem podjetju HMEJLNIK — telefon 21-128 in STANDARD — telefon 21-158.

TISTEGA, ki je vzel v ponedelek, 31. maja jutraj, potovalno torbo s klopki na Ljubljanski ulici (hiša pri levih) prosim, da jo proti nagradi vrne v recepcijo hotela »Metropolis«, Novo mesto.

KINO

Brežice, 4. in 5. junija ameriški film »Na žene bom mislile«. 6. in 7. junija angleški film »Ladnji Billa«. 8. in 9. junija francoski barvni film »Ljubimci iz Teruelas Brod na Kolpi«. 5. in 6. junija nemško-italijanski film »Marinas«. Črnomelj, 4. in 5. junija angleški barvni film »Oboroženi napadi«. 8. in 9. junija italijanski barvni film »Štirje neapeljski dnevi«.

Dol. Toplice, 5. in 6. junija ameriški film »Nemirna letas«.

Kočevo, 4. do 6. junija ameriški barvni film »Past za staršev«. 7. do 8. junija poljski film »Nocoj bo umrlo mesto«. 9. do 10. junija ameriški barvni film »Salamon in Sabas«.

Kostanjevica, 6. junija nemški film »Skrivnosti Orienta« — II. del. 9. junija nemški film »Ponarejevalec iz Londona«.

Metlika, 5. in 6. junija ameriški film »Prepovedane strasti«. 9. in 10. junija »Nenapovedane sestaneke«. Predgrad, 6. junija jugoslovanski film »Kekec«.

Ribnica na Dol., 5. in 6. junija sovjetski film »Huzarska balada«.

Sevnica, 5. in 6. junija ameriški film »Traper Kalk«.

Sodražica, 5. in 6. junija italijanski film »Ana iz Brooklina«.

Stara cerkev, 5. in 6. junija italijanski barvni film »David in Goliat«.

Striaža, 5. in 6. junija angleški film »Usodna cigankas«.

Trebnje, 5. in 6. junija ameriški barvni film »Gusare«.

Novo mesto »Krka«: 3. do 6. junija italijanski barvni film »Pošasti v Rimu«. 7. in 8. junija ma-

GIBANJE PREBIVALSTVA

Matični urad Globoko

Aprila ni bilo rojsten, niti porok. — Umrli je Terezija Jagodič iz Piršenbrega, 84 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Štefica Vrančič iz Metlike — Duško, Ana Simončič iz Vratna — Petra, Jožeta Novak iz Skočjana — Tatjana, Karolina Laterner iz Crnomlja — Vlado, Marija Vidervol iz Zelj — Srečka, Tilka Senica iz Dolenjskih Toplic — Stanko, Jožeta Udovič iz Apnenika — Ivana, Jožeta Klemenčič z Dolja — Ivana, Jožica Jaklič iz Brusnic — Branka, Matilda Kralj iz Pristavice — Alojza, Marija Tkalec iz Crnomlja — Dušana, Jožica Kos iz Črnomljic — Romana, Amalija Grebec iz Praproč — Jožeta, Draga Brodar iz Šmihela — Andrejo, Majda Metelko z Otovca — Karmen, Marija Rešjan iz Jurova — Vesno, Marija Grlica iz Biške vasi — Janca, Ivanka Kašič iz Mirne — Leopolda, Slavka Janežič iz Zgorjnjih Mladetič — Antona, Kristina Mahne iz Krškega — Ervina, Marija Snelj iz Gorice — Roberta, Alojzija Bučar iz Mačkoveca — Helena, Anica Možina iz Crnomlja — Antona, Martina Koleno iz Grmovelj — Ireno, Marija Turk iz Sela — deklco, Nada Bambič iz Sentjerneja — deklco, Antonia Ljubi iz Bršljina — dečka, Marija Rojc iz Zuzemberka — deklco, Milena Kotar iz Rakovnika — deklco, Angela Blatnik iz Zabje vasi — deklco.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Milka Zvegljič iz Radine — Eriko, Terezija Mohorčič iz Bregane — Jožico, Tea Zorko iz Brežic — Hedviko, Jožeta Mirt iz Brezovega — Ivano, Martina Božič iz Boštanj — Mirana, Matilda Dobogovič iz Trstenika — Ivana, Julijana Urek iz Mihalovca — Cirila, Ljudmila Veršec — Bizeljčeka — Mojco, Marija Dvorčič iz Brežic — Zorana, Alojzija Jerša iz Sevnice — Mojco, Marija Toplišek iz Koprivnice — Zdenko, Kristina Klöbasa iz Bre-

Razpis šole za zdravstvene delavce v Novem mestu

SOLA ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE V NOvem MESTU objavlja R A Z P I S za vpis v I. razred v šolskem letu 1965/66 v I. razred ambulatno-bolnične smeri bomo sprejeli 36 učencev (učencev). Pogojni so sprejemni: — uspešno dokončana osemletka, — ustrezno zdravstveno stanje, — uspešno opravljen sprejemni izpit.

Kandidati naj vložijo do 27. junija 1965 prošnje za sprejem (obrazec DZS — 1.20), kolkovane s 50 din, na ravnateljstvo šole, Novo mesto. Prošnji je treba priložiti: — rojstni list, — zadnje šolsko spričevalo

TOREK, 8. JUNIJA: 8.05 Ansbambel Rudija Bardorferja s pevci in Trio Slavka Avsenika. 9.45 Četrte ure s plesnim orkestrom RTV Ljubljana, dirigent Jože Privšek. 10.15 Glasbeni sejem. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Marjan Zupan: Sadjarstvo v Pomurju. 12.30 Iz koncertov in simfonij. 14.35 Pet minut za novo pesmico. 15.30 V torek na svidenje. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Pol ure z majhnimi zabavnimi ansambli iz studia 14. 18.45 Na mednarodnih križpotjih. 20.30 Prenos festivala »Slovenska popevka 1965« iz velike dvorane v Tivolju. 22.10 Od popevke do popevke.

SREDA, 9. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.10 Pesmi in plovci iz Moravske. 10.45 Clovek in zdravje. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Jože Salamun: Rodovniška reja prašičev v Pomurju. 12.30 Odiomski iz opere Halka Stanislava Moniuszka. 14.35 Kaj in kako pojo mladi pevci pri nas in po svetu. 15.30 Slovenske narodne pesmi v raznih izvedbah. 17.05 Slovenska glasbena ustvarjalnost po osvoboditvi (1945—1965) VI. oddaja: Odsev povojne glasbene ustvarjalnosti v slovenski vokalni glasbi. 18.15 Iz fonoteke Radia Koper. 20.00 Poje mešan zbor prosvetnih Jožeta Gregorca. 22.10 Popevke se vrstijo.

ČETRTEK, 10. JUNIJA: 8.05 Jutrnanji zabavni zvoki. 9.25 Glasbeni vedeč. 10.15 Glasbeni sejem. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Lidija Vladimirov: Hitre informacije o do-

gledski film »Gospoška četrta«. 9. in 10. junija poljski film »Zakonski preprič«.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Ano Črtalič, upokojenko iz Dobrave, je povozil kolesar in ji poškodoval desno roko in levo nogo; Martin Goršek, posestnik iz Gor. Vrpolja, je padel po stopnicah in si poškodoval nogo v kolku; Janko Vardijan, delavec iz Crnomlja, se je z nožem vrezal v levi kazalec; Martina Gorenc, hči delavke iz Češnjic, se je z vilami zbodla v desno nogo; David Plut, sin posestnika iz Mačkoveca, je stopil z desno nogo na žebelj.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Franc Bogolin, delavec iz Skopje, je padel na pragu hiše in si zlomil desno nogo; Avgust Dahančič, delavec iz Mršavega, je padel z motorjem in si poškodoval glavo in levo roko; Mihael Sajovec, posestnik iz Anž, se je polil s krompom po levi roki; Anton Brill, posestnik iz Dol. Liskovca, je padel s strehe in si poškodoval rebra; Marija Šrihar, žena delavca iz Ardra, je padla z voza in si poškodovala desno nogo v kolku; Mata Glogovič, vojnega invalida iz Laduča, je nekdo pretepel iz mu poškodoval rebra; Anton Zakšek, sin delavca iz Starega grada, je padel z vlaka in si poškodoval glavo in levo roko.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na svoj naslov!

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

— življenjepisi, — mnenje zadnje šole, — potrdilo o vzdrževanju štipendiranju, — dopisnico s točnim naslovom, s katero bo kandidat obveščan o sprejemu.

Zdravniški pregled bo organizirala šola za vse tiste, ki bodo uspešno opravili sprejemni izpit. Sprejemni izpit obsega snov iz slovenskega jezika in matematike. Sprejemni izpiti bodo v ponedeljek, 28. junija 1965 ob 8. uri v gimnaziji Novo mesto.

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

OBVESTILO

Obveščamo kupce spna, da sprejemamo naročila za apno na pošti v Dol. Toplicah ali pri apnenici v Podstenicah.

GOSTINSKA ŠOLA

Društveni trg 1, telefon 21-527

bo sprejemala v šolskem letu 1965-66

UČENCE ZA POKLIC KUHAR in za POKLIC NATAKAR

Pogoji za sprejem v šolo so naslednji:

1. dovršenih 8 razredov osnovne šole,
2. starost od 15 do 18 let,
3. telesna in duševna sposobnost za poklic kuharja ali natakarja,
4. veselje do poklica.

Kandidati za vpis naj prilože k prijavi, kolkovani s 50 din, še spričevalo o uspešno dokončanem 8. razredu osnovne šole, rojstni list in zdravniško spričevalo.

Učenci iz oddaljenih krajev se za stanovanje lahko obrnejo s prošnjo na Dijaški dom Majde Silc, Smihel pri Novem mestu.

Razpisna komisija

SKUPŠČINE OBČINE KOČEVJE

razpisuje prosto delovno mesto

SNAŽILKE

Osebnih prejemki bodo določeni po pravilniku. Kolkovane vloge s kolkom za 50 din pošljite skupščini občine Kočevje v 15 dneh od dneva razpisa. Nastop službe 1. junija 1965 ali po dogovoru. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

MEDOBČINSKA ZAVAROVALNICA NOVO MESTO

razpisuje

prosto delovno mesto

imovinskega zavarovalnega zastopnika

za območje

NOVEGA MESTA

Nudi tudi možnost priložnostnega zasluzka upoko-

jencu za inkaso življenjskih premij.

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov zavarovalnice.

Nastop službe 1. 7. 1965.

Pismene ponudbe dostaviti na gornji naslov. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Prijetno počutje ob

kvalitetni postrežbi z

domaćimi kuhinjskimi

specialitetami vseh vrst

in izbranimi pijačami

vam vedno nudi in se

toplo priporoča

HOTEL »KANDIJA«

Novo mesto

Za obisk

se toplo priporoča

Gostinsko podjetje

HOTEL METROPOL

Novo mesto

Vsem poslovnim prijateljem se tudi v prihodnje priporoča

NOVOLES

Lesni kombinat

Novo mesto

Razpisna komisija za

razpis mesta direktorja

pri KOMUNALNEM

PODJETJU METLIKA

razpisuje mesto

— DIREKTORJA

Pogoji:

1. da ni kaznovan zoper

ljudstvo in državo, narodno

gospodarstvo, zoper

družbeno in osebno premo-

ženje in zoper pravice

samoupravljanja;

2. višja strokovna izobrazba

z najmanj 5-letno prakso

na vodilnem delovnem

mestu v gospodarstvu;

3. srednja strokovna izobrazba

in osem let prakse na vodilnem

delovnem mestu v gospodarstvu.

Osebnih dohodki po pravilniku

podjetja. Razpis velja do

15. junija 1965. Pismene

ponudbe vložite v podjetju.

RAZPIS DELOVNEGA MESTA

Komisija za sprejem in

odpovedi delovnega raz-

merja pri

ELEKTROTEHNIČNEM

PODJETJU Novo mesto

razpisuje

prosto delovno mesto

SNAŽILKE

Zaposlitev 3 ure na dan

Nastop službe takoj.

OBVESTILO

O PRESELITVI

Obveščamo vse cenjene

naročnike del in uslug,

</